ÅRSREDOVISNING

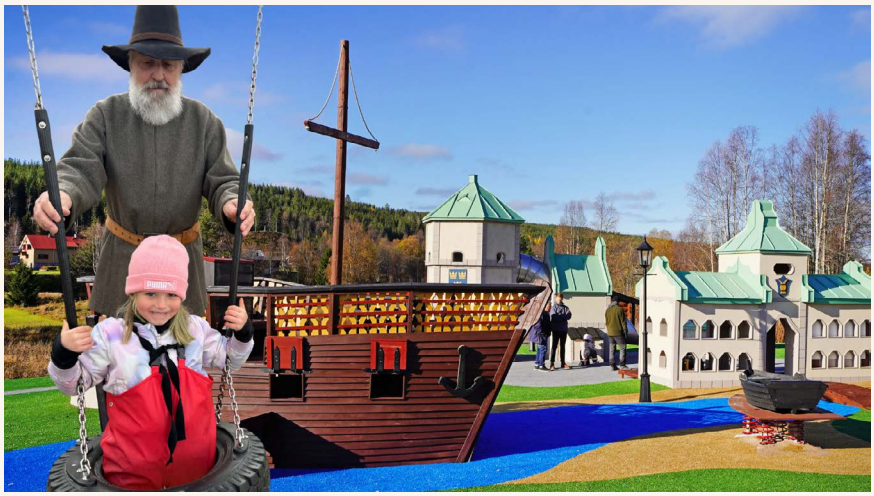
2024

Malung-Sälens kommun

Inledning

SIDA 3-7

Inledning

I det första avsnittet ger kommunstyrelsens ordförande sin syn på det gångna året. Vidare redovisas hur resurserna fördelas på olika verksamheter.

SIDA 8-61

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen beskriver Malung-Sälens kommuns verksamhet och ekonomi under verksamhetsåret 2024. Den innehåller en redogörelse för händelser av väsentlig betydelse samt uppföljning av fullmäktiges fastställda verksamhetsmål. En redogörelse över väsentliga personalförhållanden lämnas, samt andra förhållanden som är viktiga för styrning och uppföljning av kommunkoncernen och den kommunala verksamheten.

SIDA 62-87

Räkenskaper

Räkenskaperna redogör för de ekonomiska rapporterna för år 2024 för den kommunala koncernen och den kommunala organisationen. Utfallet redovisas i resultaträkningen, den ekonomiska ställningen vid årets slut kan utläsas av balansräkningen samt hur verksamheten finansierats av kassaflödesanalysen.

SIDA 88-101

Drift- och investeringsredovisning

Drift- och investeringsredovisningarna redogör för de ekonomiska rapporterna ur ett nämndperspektiv. Driftredovisningen visar utfallet för respektive nämnd jämfört med beslutad nettokostnadsram och investeringsredovisningen redogör för de anskaffningar och försäljning av anläggningstillgångar som gjorts under året.

Innehållsförteckning

INLEDNING

Kommunalrådet har ordet 7

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling 9

Den kommunala koncernen 11

Händelser av väsentlig betydelse 13

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 19

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 24

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 27

Balanskravsresultat 54

Väsentliga personalförhållanden 55

Förväntad utveckling 59

RÄKENSKAPER

Resultaträkningar 63

Balansräkningar 64

Kassaflödesanalyser 65

Noter 66

Övriga upplysningar 86

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad 89

Driftsredovisning 91

Investeringsredovisning 96

REVISIONSBERÄTTELSE 102

Malung-Sälens simhall

”2024 invigde vi Malung-Sälens simhall som är kommunens historiskt största investering någonsin - en satsning på vår folkhälsa.”

Hans Unander, Kommunstyrelsens ordförande

Kommunalrådet har ordet

2024 var året då vi invigde kommunens historiskt största satsning någonsin; Malung-Sälens simhall. Oavsett om man vill leka, motionera eller bara ha roligt i vattnet, eller för den delen fika och umgås, är det här en satsning för vår folkhälsa. Förutom bandklippningen och att vi bjöd på tårta var en minnesvärd höjdpunkt när politikerna i majoritet och opposition bytte om till badkläder för en simtävling i 25-metersbassängen.

I februari togs beslut i kommunfullmäktige om att investera 14 miljoner kronor för att anlägga ett grönområde på Malungs f.d. Garveri efter att området har sanerats. Eftersom det ligger fint vid älvkanten vill vi göra området anpassat för aktiviteter och det största önskemålet från allmänheten är en båthamn, så vill vi möjliggöra för att båtlivet på älven utökas genom bryggor och sittplatser. I augusti meddelade Mark- och miljödomstolen att de ger kommunen tillstånd att genomföra saneringen av mark- och älvområdet och förhoppningen är att saneringen kan inledas under 2025.

I mars blev vi medlemmar i Mälardalsrådet, en plattform för strategisk samverkan inom bl.a kompetensförsörjning och infrastrukturutveckling.

I oktober invigdes en ny lekpark i Sälens by med Gustav Vasa-tema, ett samarbete vi haft med AME Mosjön, Sälens bygrupp och Transtrands Hembygdsförening samt Transtrands Besparingsskog som upplåter marken.

Andra beslut som tagits under 2024 är att arrendera ut Malungs camping som drivits av det kommunala bolaget Malung-Sälen Turism AB, fullmäktige beslutade att förvärva Malung-Sälens ridklubbs fastighet 2025, kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) utlyste en sparförslagstävling för kommunens medarbetare där de bästa förslagen belönades med betalda lediga dagar. Totalt kom 127 sparförslag in och sju personer fick dela på 21 dagars ledighet. I slutet av året beslutade kommunfullmäktige att gå in i det nybildade bolaget Scandinavian Mountains Railway AB. Ett stort steg i rätt riktning för att kunna förverkliga vår vision om järnväg till Sälen och Norge, en fråga som vi aktivt jobbar vidare med under 2025.

Till sist vill jag nämna att förutsättningarna för småföretagare i Malung-Sälen är 6:e bästa i Sverige, visade den årliga rankingen från Småföretagarnas Riksförbund. Det är inte så förvånande för oss i bygden då vi alltid har haft duktiga småföretagare här, men det är jättekul att det även syns i rankingarna. Vi har väldigt många småföretagare i vår kommun, därför är deras förutsättningar av största vikt för kommunen.

Hans Unander (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen beskriver Malung-Sälens kommuns verksamhet och ekonomi under verksamhetsåret 2024. Den innehåller en redogörelse för händelser av väsentlig betydelse, samt uppföljning av fullmäktiges målbild med fastställda verksamhetsmål. En redogörelse över väsentliga personalförhållanden lämnas, samt andra förhållanden som är viktiga för styrning och uppföljning av kommunkoncernen och den kommunala verksamheten.

Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag	2024	2023	2022	2021	2020
Antal kommuninvånare 31/12	10 254	10 260	10 258	10 218	10 177
Antal kommuninvånare 1/11	*10 186*	*10 196*	*10 215*	*10 159*	*10 112*
Skattesats kommunen, kr	22,56	22,57	22,57	22,57	22,57
Kommunen					
Antal anställda (tillsvidare)	859	900	902	877	870
Verksamhetens intäkter (mnkr)	260	249	233	223	228
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-1 064	-1 031	-954	-886	-866
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	812	782	747	728	685
Årets resultat (mnkr)	8	0	26	65	47
Investeringsutgifter (mnkr)	128	176	99	36	55
Långfristiga skulder (mnkr)	346	235	163	119	146
Soliditet (%)	41	45	52	53	50
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	21	24	27	25	18
Självfinansieringsgrad (%)	33	20	56	260	132
Kassalikviditet (%)	88	83	113	107	111
Skuldsättningsgrad (%)	59	55	48	47	50
Kommunala koncernen					
Antal anställda (tillsvidare)	1 015	*	*	*	*
Verksamhetens intäkter (mnkr)	616	606	564	533	483
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-1 395	-1 344	-1 241	-1 150	-1 110
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	812	782	747	728	685
Årets resultat (mnkr)	33	44	70	111	58
Investeringsutgifter (mnkr)	430	353	246	193	231
Långfristiga skulder (mnkr)	1 167	948	867	780	725
Soliditet (%)	35	39	40	40	38
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	28	31	31	30	27
Självfinansieringsgrad (%)	34	41	65	101	60
Kassalikviditet (%)	59	65	89	87	68
Skuldsättningsgrad (%)	65	61	60	60	62

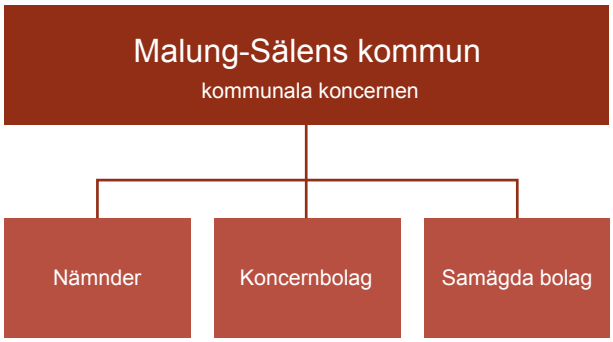
** Jämförelsestörande intäkter och kostnader ingår i samtliga nyckeltal. Jämförelsetal för åren t.o.m 2021 har inte justerats med hänsyn till införande av finansiella leasingavtal fordon från och med 2022-01-01. Jämförelsetal för år 2020 har inte justerats med hänsyn till omklassificering av Sälenhallen till finansiellt leasingavtal 2021-01-01. Jämförelsetal för antal anställda i kommunkoncernen 2023 - 2020 saknas.*

Sett över en femårsperiod har kommunkoncernen resultat försvagats, och likaså har kommunens resultat. Samtidigt har soliditeten minskat, både exklusive och inklusive totala pensionsförpliktelser, för både kommunkoncernen och kommunen år 2024. Det är en följd av kommunkoncernens investeringstakt där behov av verksamhetslokaler i den kommunala organisationen, och behov av infrastruktur i kommunen påverkar utfallet. I och med investeringstakten ökar tillgångarna, samtidigt som skulderna ökar. Upplåning av kapital görs för att finansiera investeringarna och därmed har långfristiga skulder ökat kontinuerligt över femårsperioden. Kassalikviditeten har varierat över perioden, och likaså tillgängliga likvida medel. Det pris som numera finns för upplåning har inneburit en mer aktiv likviditetsplanering. Antalet anställda i den kommunala organisationen har till år 2024 minskat som en följd av personalanpassningsåtgärder beslutade år 2023. Antalet invånare per 31 december minskade med 6 personer, medan antalet invånare per 1 november minskade med 10 personer. Tidigare positiv trend avseende befolkningsutvecklingen från år 2015 är därmed bruten.

Workshop kring hur kommunen kan jobba med kompetensförsörjningens utmaningar.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och genom helägda och delägda bolag. Kommunen är därtill delägare i ett antal bolag, vilka inte ingår i de sammanställda räkenskaperna för den kommunala kommunkoncernen, men där det finns samverkansförtjänster tillsammans med andra kommuner eller regioner. Samverkan inom länet sker även genom medlemskap i Dalarnas kommunförbund, där samtliga av länets kommuner är medlemmar.

Privata utförare anlitas bland annat för delar av kommunens vinterväghållning, fastighetsjour i norra kommundel, grävtjänster samt köp av skolläkare, skolpsykolog och skolkurator. För socialtjänstens individ- och familjeomsorg (IFO) anlitas privata utförare för placeringar inom området barn och unga samt missbruk äldre. Inom socialpsykiatrin har tre olika privata bolag använts för extern psykiatri. Brukarna som har personlig assistans väljer själva utförare endera i kommunal regi eller privata företag.

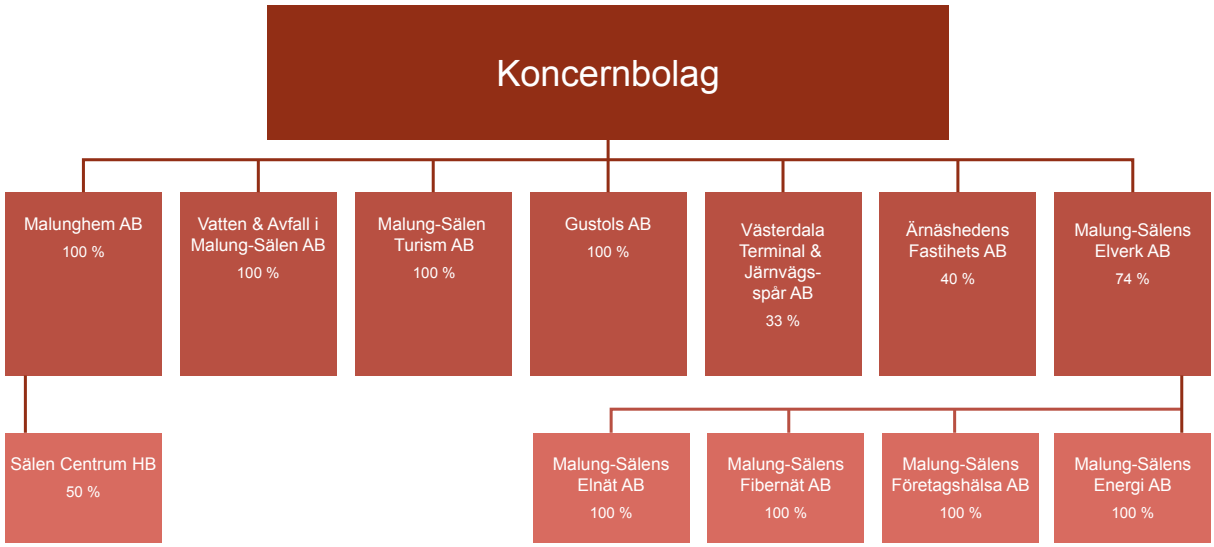
Inom gymnasievux på lärcentrum köps utbildningar från privata utförare, främst inom vård- och omsorgsprogrammet, men även andra kurser som ska göra det möjligt att kunna läsa upp betyg till en gymnasieexamen. Friskolor anlitas vid gymnasieelevers fria val.

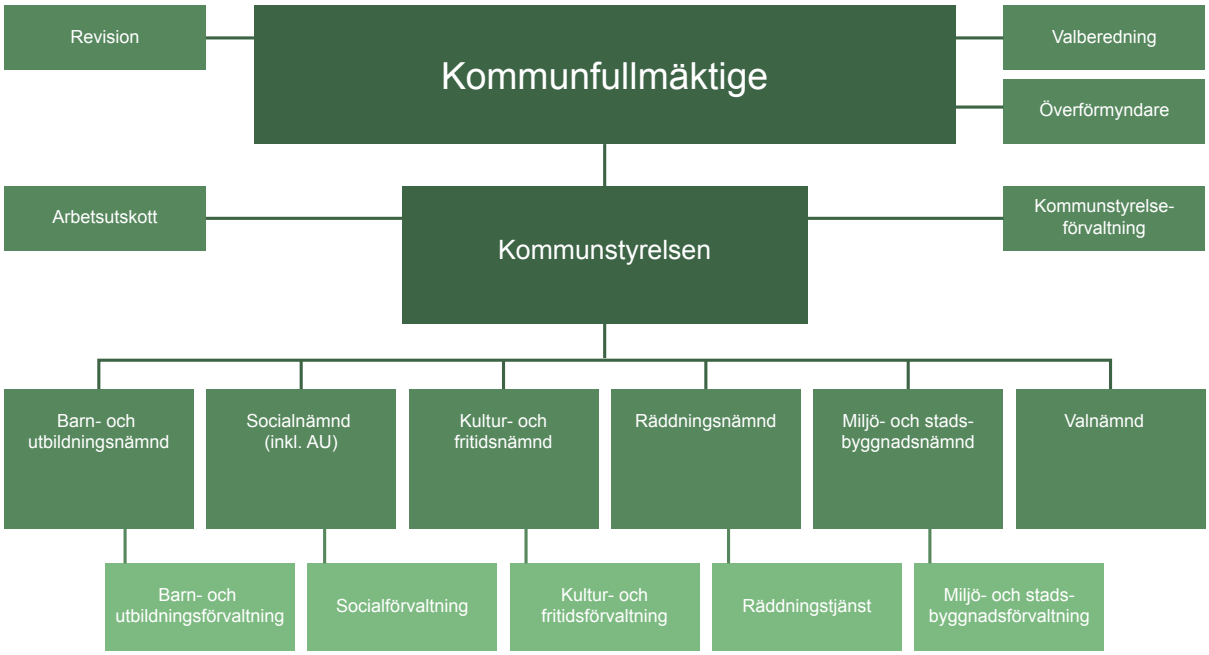
Kommunala bolag

Den kommunala koncernen består av kommunens nämnder och de kommunägda bolagen, där Malung-Sälens kommun har ett betydande inflytande. Med betydande inflytande avses ägande som överstiger 20 procent. Sammanställda räkenskaper upprättas för den kommunala koncernen. Utöver den kommunala koncernen har kommunen och de kommunala bolagen ägarintressen med mindre än 20 procent i ett flertal andra bolag. Den kommunala organisationen har direkt ägande i Kommunassurans Försäkrings AB, Utveckling i Dalarna Holding AB, Inera AB och Adda AB. Via Utveckling i Dalarna Holding AB finns ägande i Visit Dalarna AB.

Genom de kommunala koncernbolagen finns delägande i Dalakraft AB, Elbil Dalarna AB, Enkla Elbolaget i Sverige AB, HOBY Sol AB, Dala Vind AB, Norrsken AB, Kurbit AB, Äppelbovind Ekonomisk förening, Vindela Ekonomisk förening, Dala Vindkraft Ekonomisk förening, Näckåns Energi AB och Svensk Turism AB. Merparten av ägandet understiger 15 procent, med undantag av Dalakraft AB, där ägandet uppgår till 18 procent.

I jämförelse med föregående år, årsbokslut 2023-12-31, finns inga förändringar i den kommunala koncernen.

Nämndsorganisation

Den politiska organisationen i Malung-Sälens kommun består av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och sex nämnder.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och de förtroendevalda i kommunfullmäktige har det högsta ansvaret för den kommunala verksamheten. De beslutar om vilka mål som ska finnas för utvecklingen och samhällsbyggandet i kommunen, vilken service kommuninvånarna ska få och hur pengarna i kommunens budget ska fördelas och användas. Kommunfullmäktige kontrollerar också att den kommunala verksamheten sköts på ett korrekt sätt. Till sin hjälp har fullmäktige förtroendevalda revisorer. Fullmäktiges ledamöter och ersättare utses i samband med de allmänna valen. Kommunfullmäktige i Malung-Sälens kommun utgörs av 39 mandat, alltså 39 ledamöter.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har en särställning i sitt uppdrag att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ska ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. De förtroendevalda politikerna i kommunstyrelsen planerar, koordinerar och leder kommunens verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelsen genomför det som kommunfullmäktige beslutat om. Till sin hjälp har man de politiska nämnderna och deras förvaltningar.

Nämnder

Kommunens nämnder ansvarar för ett antal verksamheter, som organisatoriskt utgörs av förvaltningar som leds av en förvaltningschef, vilken rapporterar till nämnden. Varje politisk nämnd fattar beslut om vilka tjänster och vilken service som ska erbjudas kommuninvånarna inom det område som nämnden ansvarar för, till exempel förskola, grundskola och äldreomsorg. Respektive nämnd upprättar och beslutar om nämndens årsberättelse, vilken utgör en separat handling och inte en del av årsredovisningen.

Mandatfördelning i fullmäktige	2023-2026
Socialdemokraterna	14
Moderaterna	10
Sverigedemokraterna	6
Lokalpartiet Malung-Sälen (tidigare Landsbygdspartiet oberoende)	4
Centerpartiet	2
Vänsterpartiet	2
Liberalerna	1
Totalt	**39**

Händelser av väsentlig betydelse

Antalet kommuninvånare per 31 december minskade, och var vid årsskiftet 10 254 invånare.

Målbild 2027

Med sikte på år 2027 är verksamhetsåret 2024 första året för kommunkoncernens arbete mot målbild 2027. Målbilden pekar ut riktningen för hur Malung-Sälens kommun som geografiskt område skall utvecklas ur ett långsiktigt perspektiv och är vägledande för hur kommunkoncernens verksamhet skall genomföras med sikte på år 2027.

Styrmodell

Kommunfullmäktige har under december 2024 beslutat om en ny styrmodell för kommunen, att gälla från år 2025. Styrmodellen beskriver hur verksamheten leds och styrs. Tillsammans med målbild 2027 ska styrmodellen säkerställa att den politiska viljeinriktningen får genomslag i verksamheterna. Styrmodellen som helhet ska bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från kommunfullmäktiges beslutade målbild till det dagliga arbetet.

Anpassningsåtgärder

Under 2023 beslutades om anpassningsåtgärder för att nå en ekonomi i balans, med bland annat personalneddragningar genom varsel, ej återbesatta vakanta tjänster och pensionsöverenskommelser. Personalminskningen har successivt fullföljts under 2024, innebärande omställning för fortsatt bedrivande av verksamhet med färre anställda. Under året har alla medarbetare därtill givits möjlighet att inkomma med förslag på kostnadsminskningar och intäktsökningar. Totalt lämnades 127 förslag och kommunstyrelsen arbetsutskott beslutade att premiera fem av alla inkomna förslag. Dessa var inrättande av centralförråd, besikta kommunens brandsskyddsutrustning i egen regi, debitering av borttappade taggar, avskaffande av lokalt kollektivavtal om endagstraktamente samt översyn av kommunala taxor.

Som en del av beslutade anpassningsåtgärder gavs uppdrag från kommunfullmäktige att säga upp avtalet med Utveckling i Dalarna Holding AB. Ägarombudet fick uppdrag att påbörja utträdesprocessen ur bolaget. Åtgärder har vidtagits under året för verkställande av uppsägningen. Externt juridiskt stöd har anlitats gällande utträdesprocessen. Fullmäktige beslutade 2025-02-24 §3 att säga upp aktieägaravtal avseende Utveckling i Dalarna Holding AB och att begära inlösen av aktier.

Simhall i Malung

Byggnation av simhall i Malung har slutförts enligt plan under 2024 och byggnaden slutbesiktades under sommaren. Malung-Sälens simhall öppnade för besökare i oktober. Antalet besökare under 2024 nådde 13 600, vilket var högre än prognostiserade 10 000 besökare. Investeringsutgiften för byggnation av simhall uppgick till 244,7 mnkr vilket var 7,3 mnkr lägre än budgeterat (252 mnkr).

För att finansiera simhallsbygget har lån upptagits. Kommunen har beviljats så kallat ”Gröna lån” för investering i simhall. Dessa lån erbjuds av Kommuninvest för att finansiera hållbara investeringar. Malung-Sälen har beviljats grönt lån i produktkategorin gröna byggnader och energieffektivisering. Vid val av gröna lån kommer kapital från placerare som vill att deras förvaltade medel ska göra skillnad för miljön. Vid årsskiftet var upplåning genom gröna lån 215 mnkr.

Antal simhallsbesökare under 2024 nådde 13 600 vilket var högre än prognostiserade 10 000 besökare.

Civil beredskap och försvar

Länsstyrelsen genomförde under våren tillsyn på hur Malung-Sälens kommun arbetar med uppgifter enligt lagen (2006:544) om kommuners- och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelsen har även fastställt en regional inriktning för utveckling av det civila försvaret i Dalarna som länets kommuner nu har som vägledning att arbeta efter.

Utbildning har genomförts för kommunens krisledningsorganisation och krisledningsnämnd.

Trygghetspunkter

Arbete med att ta fram vilka orter som ska ha trygghetspunkter i kommunen slutfördes under inledningen av året. I april togs beslut i kommunstyrelsen att tillskjuta medel med 900 tkr för att införskaffa utrustning till tio trygghetspunkter.

Brottsförebyggande arbete

Utifrån det nya uppdrag som kommunerna fick 2023 att ha en samordnande roll i det brottsförebyggande arbetet har en temadag hållits med fokus arbetslivskriminalitet i Sälen tillsammans med polisen, Arbetsmiljöverket och Älvdalens kommun. En lägesbild kring brott och otrygghet i Malung-Sälens kommun har tagits fram och en åtgärdsplan kopplat till brott och otrygghet i kommunen har beslutats av kommunfullmäktige.

EU-val

EU-valet genomfördes under perioden 22:a maj, när förtidsröstningen startade, till och med valdagen 9 juni och uppsamlingsräkningen den 12:e juni. Kommunen var i EU-valet 2024 indelade i fem större valdistrikt jämfört med tidigare sju mindre distrikt. Säkerhetsplanering och arbete genomfördes i enlighet med Valmyndighetens rekommendationer och ställningstaganden. För att säkerställa rösträkningsprocessen förstärktes också vissa rutiner.
Ny möblering i vallokalerna gjordes i enlighet med Valmyndighetens rekommendationer för att säkra valhemligheten och för att undvika köer. Valgenomförande gick bra utan betydande incidenter.

Kommunen var i årets EU-val uppdelade i fem större distrikt, jämfört med tidigare sju mindre distrikt.

Översiktsplan och vattentjänstplan

Under arbetet med framtagande av förslag till ny översiktsplan har workshops genomförts med deltagande från kommun, civilsamhälle och näringsliv. Ett flertal styrgruppsmöten på temat översiktsplan har hållits och då samordnat med ordinarie möten för planberedningen. Politiskt referensgruppmöte har även hållits. Kommunstyrelsen har beslutat om att inleda samråd kring framtaget förslag av ny översiktsplan för kommunen under 2025. Arbete med ny vattentjänstplan för kommunen har initierats under året och kommer inledas under 2025.

Vindkraft

Miljöprövningsdelegationen har beviljat tillstånd för vindkraftpark Ripfjället. Beslutet är överklagat till högre instans. Slutligt beslut väntas tas av regeringen.

Solcellsparker

Avsiktsförklaringar gällande etablering av solcellsparker på kommunens mark har tecknats på ett flertal ställen. Förhandlingar om efterföljande nyttjanderätts- och arrendeavtal pågår.

Järnväg till Sälen

Kommunfullmäktige har beslutat att ingå som delägare i nybildat bolag, Scandinavian Mountains Railway AB. Bolaget har bildats med syfte att driva frågan om järnväg till Sälen. Genom en utbyggnad av järnvägen skulle en effektiv och hållbar transportförsörjning i Dalarna säkerställas och i synnerhet Västerdalarna. En järnväg skulle samtidigt minska utsläppen från vägtrafiken, möjliggöra arbetspendling med regionaltåg samt utveckla Sälenfjällen som klimatvänlig destination med tåg. Järnvägen skulle även underlätta för att tillgodose totalförsvarets behov av förbättrad tillgång till ett säkert tillflyktsområde/utrymningsområde för civilbefolkning och för järnvägstransporter inom Sverige och Norge.

Malungs f.d garveri

Under 2024 har arbetet med förberedelserna för saneringen av Malungs garveri fortgått. Projekteringen blev klar i slutet av året och kommande steg är upphandling av entreprenör och att tillsätta projektorganisation. Planen är att saneringen kan starta under 2025. Tillstånd från Mark- och miljödomstolen beviljades i augusti 2024 och under hösten har kommunen upphandlat och skrivit avtal med mottagare för omhändertagandet av de förorenade massorna. En prekvalificering av entreprenadupphandlingen har även genomförts under hösten.

Saneringstillstånd beviljades av Mark- och miljödomstolen i augusti och planen är att saneringen kan starta under 2025.

Mosjöns f.d. sågverk

Provtagning för marken vid f.d. Mosjöns sågverk har utförts. Proverna visar att marken är förorenad med dioxin framförallt i grundvattnet. Ansökan om förnyade medel för fortsatta undersökningar är beviljad med 100 procent finansiering av Naturvårdsverket.

Exploateringstomter

Planering för kommande exploatering av industritomter på redan planlagd mark i Malung har inletts. Detaljplan för bostäder vid Örebäcken, längs Flötsjövägen i Sälen samt fritidsbostäder vid Västra Kalvvägen i Tandådalen har påbörjats. Detaljplan för bostäder i Rörbäcksnäs fortgår och samråd beräknas ske under första halvan 2025.

Skog

Under 2024 har skogskonjunkturen varit stabil med historiskt goda priser.

ESF-projekt

Kommunen arbetar vidare med de projekt som har beviljats stöd via Europeiska socialfonden (ESF). Projektet ”Lärande och utveckling” drivs via Finsam Västerdalarna tillsammans med flera andra samordningsförbund. Genom fyra separata spår syftar projektet till att stärka individers möjligheter till lärande och utveckling för att nå sysselsättning. Projektet ”#redonu” drivs via fyra Dalakommuner och ett utbildningsförbund. Syftet med projektet är att nå unga individer som finns inom det kommunala aktivitetsansvaret eller är upp till 29 år och som inte arbetar eller studerar.

Skollokaler

Projektering för utbyggnad av Blomsterbäcksskolan har påbörjats under året. Beslut har fattats om utökning av moduler för kommande byggperiod. Beslut avseende om- och tillbyggnad förväntas fattas under hösten 2025.

Organisationsförändring med central elevhälsa

Beslut har fattats om en gemensam central elevhälsa för hela barn- och utbildningsförvaltningen.

Bemanning inom barn- och utbildning

Under året har det varit stor vikariebrist inom alla verksamheter som inneburit ökad belastning på befintlig organisation. Samtidigt som antalet barn/elever med behov av särskilt stöd ökat. Särskilda undervisningsgrupper har startat på flera skolor. Anpassad grundskola på mellanstadiet i Malung har startat.

Sökande till gymnasieskolan

Vid höstens ansökningsomgång var det betydligt färre sökande till Malung-Sälens gymnasieskola bland elever hemmahörande i Malung-Sälens kommun.

Kompetensförsörjning och heltid som norm

Kompetensförsörjningen inom alla verksamheter är en fortsatt stor utmaning inom socialtjänsten. Bristen på vikarier har gjort att ordinarie personal har arbetat mycket övertid, även om den har minskat något jämfört med samma period föregående år. För att klara bemanningen inom individ- och familjeomsorg samt hälso-, sjukvård- och rehabiliteringsenheten har inhyrd personal köpts in under året. Åtgärder för att minska antalet inhyrd personal har pågått och resulterat i färre antal inhyrda.

Succesivt har antalet beviljade timmar inom hemtjänsten ökat med anledning av den större andelen äldre i befolkningen. Ökningen har fortsatt under 2024 och framför allt i Transtrand och Malung södra. Införande av heltid som norm har fortgått med förberedelse och införande av fasta scheman inom äldreomsorgen. Hemtjänsten i södra kommundelen har genomgått organisationsförändring.

Antalet beviljade timmar inom hemtjänsten har ökat med den större andelen äldre i befolkningen.

Placeringar

Placering av barn och unga har minskat under året.

Bibliotek

Med anledning av personalanpassningar, beslutade 2023, har öppettiderna på Malung och Sälens bibliotek minskat.

Fritidsgårdar och kulturskola

Fritidsgården Dölgården har under året utvecklat platsen och iordningställt biorum, minispa och ett rum för teknik- och skapande. Teknik- och skapanderummet ger möjligheter för

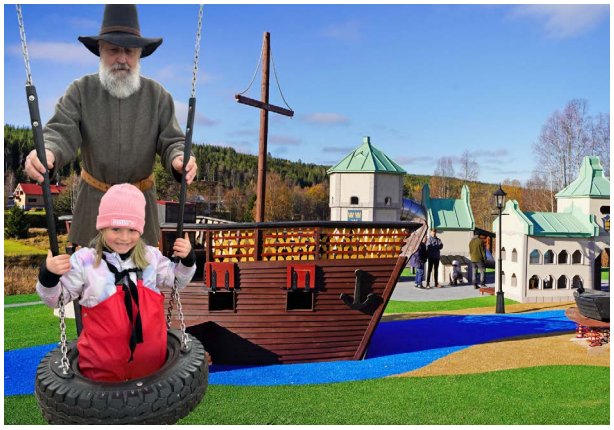
ungdomar att exempelvis bygga avancerade robotar. Kulturskolan har startat så kallade kompisveckor. Det innebär att eleverna får ta med sig en kompis till kulturskolan. Genom öppna kulturskoleklasser i anslutning till skoldagen erbjuds alla barn möjlighet att delta i kulturskolans verksamhet.

Kulturskolan har startat "kompisveckor" och då får eleverna ta med sig en kompis till kulturskolans aktiviteter.

Gustav Vasa lekpark

Gustav Vasa lekpark öppnade i Sälen under året. Kommunen har samarbetat med en författare för att få till en kungasaga i parken, vilket färdigställdes innan invigningen.

Självklart var Gustav Vasa på plats i Sälen när hans lekpark invigdes i oktober.

Ridanläggning

Under året beslutades att kommunfullmäktige att förvärva Tällbyn 3:4 av Malung-Sälens Ridklubb. Kultur- och fritidsnämnden kommer genom beslutet internhyra fastigheten, vilket får påverkan på nämndens ekonomi från 2025 men det ger större möjligheter för föreningen att bedriva sin verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade i juni att förvärva Malung-Sälens Ridklubbs fastighet i Tällbyn.

Räddningstjänst

Larmfrekvensen under 2024 var cirka 15 procent lägre jämfört motsvarande period föregående år.

För framtida rekrytering har en kväll för tjejer som var intresserade av brandmannayrket genomförts med gott resultat. Åtta tjejer deltog och hälften anmälde sig till planerad testdag. Då det blev många anmälda till testdagen anordnades två testdagar. Resultatet efter testdagarna blev anställning av tre kvinnor och två män.

Bygglov och detaljplaner

Antalet ansökningar om bygglov är fortsatt lågt vilket påverkar intäkterna för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Däremot har det varit efterfrågan kopplat till detaljplaneverksamheten.

Kommunuppföljning enligt miljötillsyns-förordningen

Länsstyrelsen har besökt miljö- och stadsbyggnadsnämnden för kommunuppföljning enligt miljötillsynsförordningen. Resultatet från uppföljningen har sammanställts i rapport av länsstyrelsen.

Elnät och fiber

På Sälenfjällen pågår ett mycket stort arbete med förstärkning av elnätet. Arbetet sker etappvis, etapp 1 är mellan Sälsätern och Tandådalen, etapp 2 är mellan Tandådalen och Närsjön.

På midsommardagens kväll brann en förrådsbyggnad hos Malung-Sälens Elverk ned till grunden, 13 bilar och verksamhetsmaterial för miljontals kronor totalförstördes. Förstörd egendom var försäkrad.

Hyreslägenheter och lokaler

Malungshem AB:s uthyrningsgrad har varit fortsatt stabil och inga tecken finns än på vikande underlag. En hög uthyrningsgrad påverkar indirekt omflyttningsgraden positivt på så vis att en minskning av omflyttning inom bostadsbeståndet uppstår. En ökad omflyttning påverkar slitaget negativt med påföljande ökat underhållsbehov och därmed ökade kostnader för bolaget.

I juli 2023 skadade en brand om sex lägenheter i Malungshems bestånd. Lägenheterna har återställts och varit färdiga för uthyrning från september. Reparation var beräknade till 1,2 mnkr. Utfallet blev 0,8 mnkr.

Malungshem avyttrade i april fastigheten Vörderås 33:4, genom försäljning, vilket genererade en vinst på 2,8 mnkr. Hyresavtalet med tidigare hotellarrendatorn löpte ut den sista december 2024 och en ny arrendator har avtal från och med januari 2025.

Resurscenter i Malung har stora behov av reparationer på grund av fuktpåverkan av nedre plan vilket genererat hyresbortfall och kostnader för framtida åtgärder. I fastigheten Sälen centrum har under året klädbutiken byggts om och utökats för att bättre passa verksamheten.

Malungshems uthyrningsgrad har varit fortsatt stabil och inga tecken finns än på vikande underlag.

Turism och camping

Antalet campingbesökare har ökat något jämfört föregående år. Bygget av ny simhall i Malung skapade under första halvåret ökad beläggning i campingstugorna med 9 procent.

Kommunfullmäktige fattade under år 2023 beslut om att arrendera ut Malungs camping till privat arrendator, i stället för till kommunala bolaget Malung-Sälen Turism AB. Processen med att finna en arrendator har pågått och kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i november 2024 att erbjuda en privat aktör att arrendera verksamheten från 2025-04-01. Under inledningen av år 2025 har förhandlingar och överenskommelser om uppsägning av campingpersonalen i Malung-Sälen Turism genomförts.

Vatten- och återvinningstjänster

Från januari 2024 tog Malung-Sälens kommun över förpackningsinsamlingen från Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI). Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB driver på uppdrag av kommunen detta i egen regi med egen personal. Förberedelser för fastighetsnära insamling (FNI) från 1/1 2027 har pågått under året.

Under mars entledigades Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB:s dåvarande VD. Ny VD tillträdde i oktober 2024. Under perioden däremellan har tillförordnad VD haft uppdraget.

Investeringsprojekt under perioden har bland annat omfattat byggstart av kretsloppsbyggnad vid Sälfjällets reningsverk, där kapaciteten kommer ökas. Underlag har färdigställts för ansökan om utökad vattendom gällande Tandådalens vattentäkt. Utredning har inletts avseende ny vattentäkt i Rörbäcksnäs. Nytt vattenverk Risätra har tagits i drift.

Automatisk debitering av företagsbilar har införts vid återvinningscentralerna.

Infrastruktur, järnväg och terminalverksamhet

Med start från december 2023 ingicks nya avtal för trafikering av banan vilket innebar en kraftig ökning av omfattningen på Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB:s verksamhet under 2024. Verksamheten har dock påverkats negativt av driftstörningar, inställda tåg och förseningar.

2024 tog kommunen över förpackningsinsamlingen från FTI och Vamas driver på uppdrag av kommunen detta i egen regi med egen personal.

SEASIDE

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

För förståelse av Malung-Sälens kommuns resultat och ställning behöver hänsyn tas till omvärld-, verksamhets- och finansiella risker.

Omvärldsrisker

Kommunernas samlade resultat för år 2024 uppgick till 16 miljarder kronor, en minskning med 10 miljarder kronor jämfört med år 2023. Det kan jämföras med att resultatet år 2023 minskade med 8 miljarder jämfört med år 2022. För år 2024 redovisade 133 av 290 kommuner negativt verksamhetsresultat. Det kan jämföras med år 2023 när 80 kommuner redovisade negativt verksamhetsresultat. Malung-Sälens kommun var en av de kommuner som redovisade minus år 2023, men en av de som redovisar plus år 2024.

Inflationen, som från år 2022 haft en hög utvecklingstakt, har dämpats under år 2024. Resultatet bidrar till ett väsentligt högre ingående kostnadsläge för året och kommande år. Riksbanken har sänkt styrräntan fyra gånger under 2024, och två gånger under 2025. I mars 2025 valde Riksbanken att lämna styrräntan oförändrad, med bedömningen att svensk inflations- och konjunkturstatistik står sig, trots turbulens i omvärlden. Målet för penningpolitiken är att upprätthålla varaktigt låg och stabil inflation. För Malung-Sälen bidrar högt kostnadsläge till höga verksamhetskostnader, samt ökande räntekostnader vid högt ränteläge och förväntad fortsatt tillkommande upplåning. Handlingsutrymmet påverkas därmed. Utvecklingen av inflation och räntor med dess påverkan på kostnader påverkar kommunkoncernens ekonomi.

Befolkningsutvecklingen har stannat av. Sveriges befolkning ökade med 36 000 personer år 2024, vilket är något högre än år 2023. Ökningen år 2024 berodde framför allt på att fler invandrade än utvandrade, samt att fler föddes än avled. Dock var fortsatt barnafödandet lågt. Förvisso ökade Sverige med fler än året före, men jämförelsevis är det ändock en låg ökning. I 169 av landets kommuner minskade befolkningen, jämfört med 193 kommuner år 2023. Malung-Sälen var en av kommunerna med befolkningsminskning år 2024. Prognoser för kommande år pekar på att äldre åldersgrupper ökar. Det resulterar i att färre behöver försörja fler och fler förväntas ha behov av äldreomsorg.

Efter Rysslands invasion av Ukraina har säkerhetsläget förändrats. Risken för väpnat angrepp mot Sverige bedöms som låg enligt MSB per mars 2025. Däremot råder en ökad risk för påverkans-operationer och andra fientliga aktioner. Det förekommer och har förekommit IT-angrepp på organisationer i olika omfattning. De organisationer som utsatts får störningar och påverkan i den dagliga verksamheten. Förutom IT-angrepp innebär säkerhetsläget att en organisation behöver kunna hantera extraordinära händelser som kan uppstå. Säkerhetsfrågor behöver fortsatt prioriteras för kommunen och dess verksamheter.

Övriga omvärldsförutsättningar som påverkar kommunen och dess bolag är bland annat teknisk utveckling, klimat och hållbarhet.

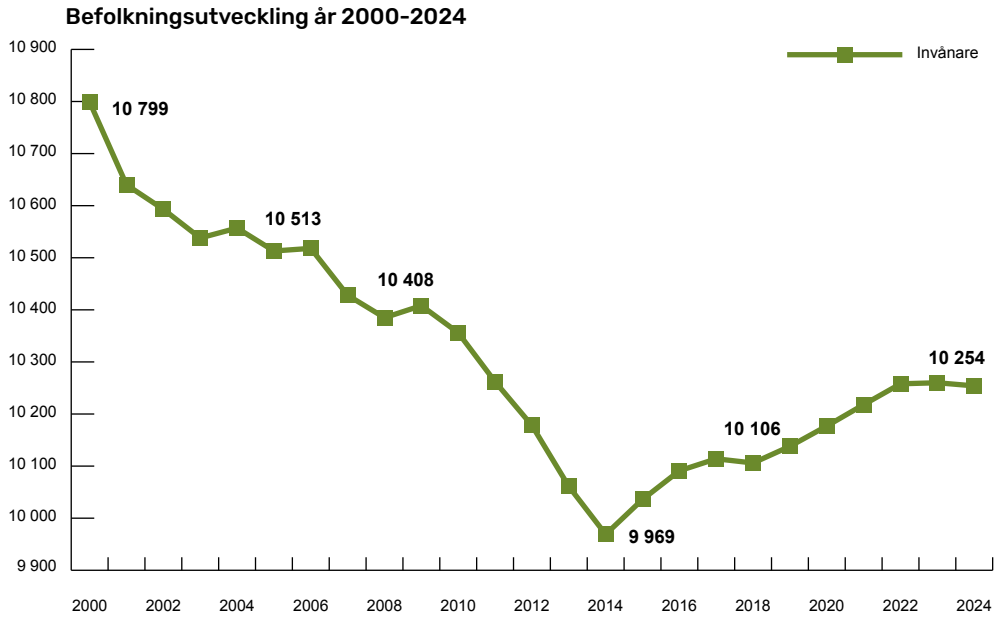
Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) skatteunderlagsprognos, per februari 2025, pekar på svensk konjunkturåterhämtning under år 2025. Sysselsättningen prognostiseras öka under 2025 för att öka ytterligare under kommande år. Följden blir att skatteunderlaget förväntas växla upp.

Befolkningsutveckling

Befolkningen i länet minskade år 2024 med 707 invånare, att jämföra med året före när minskningen var 1 057 invånare. I fyra kommuner av länets femton kommuner ökade befolkningen medan övriga minskade. Malung-Sälens kommuns minskade med 6 invånare. Historiskt har trenden för Malung-Sälens kommun varit en minskande befolkning. Den trenden bröts år 2015 och sedan 2015 har befolkningen ökat, med undantag av år 2018 och år 2024. Sett till den senaste tioårsperioden har befolkningen totalt sett ökat med 285 invånare i Malung-Sälens kommun. Det kan jämföras med att fram till år 2021 summerade tioårsförändringen till minskning. Beaktat att ökningen av befolkning år 2023 var två invånare, samtidigt som snittökning 2019 – 2022 var 38 invånare och befolkningen minskade med sex invånare 2024, konstateras att befolkningsökningen stannat av. Det är i linje med prognoser från SCB om att det föds färre barn i Sverige och antalet äldre ökar.

Födelsenettot har under en lång period varit negativt, med en minskning med cirka 30 - 50 invånare, där antalet som föds uppgår från 75 till 105 invånare. Flyttnettot har även det varit negativt under ett antal år, men trenden bröts 2015, då flyttnettot var positivt, med cirka 100 invånare år 2015 och 2016. Under åren 2017 till 2024 har flyttnettot legat mellan 50 till 75 invånare per år. År 2024 var flyttnetto positivt med 69 personer, vilket är en ökning jämfört med år 2023 då flyttnettot var 52 personer. Kommunens befolkning var vid årsskiftet 2024/2025 totalt 10 254 invånare.

Analys av befolkningsutvecklingen från Statistiska centralbyrån (SCB) inom kommunens orter mellan 2016 och 2022 visar att det framför allt är Sälenområdet som har en växande befolkning, med drygt 310 personer på sex år.

Källa: SCB

Arbetsmarknad

Arbetslösheten i Malung-Sälens kommun år 2024 var 3,0 procent, att jämföra med länets 4,2 procent och rikets 5,7 procent. Jämfört med föregående år var arbetslösheten i Malung-Sälen oförändrad, länet minskade med 0,1 procentenheter och riket ökade med 0,4 procentenheter. Sett till utvecklingen har länets arbetslöshet minskat från år 2020 med 1,4 procentenheter, medan Malung-Sälen har minskad arbetslöshet från 2020 med 1,7 procentenheter. Minskningen i Malung-Sälen, från en lägre nivå, minskade initialt snabbare än länet för, att från 2022, stannat av samtidigt som länet fortsatt minska. Jämfört med jämförelsegruppen landsbygdskommuner med besöksnäring (3,5 procent) har kommunen även ett lägre utfall. Även långtidsarbetslösheten för åldrarna 25 - 65 år är lägre än snittet i länet och riket. Malung-Sälens långtidsarbetslöshet har ett årsmedelvärde 1,7 medan länet har 2,5 procent och riket 3,6 procent. Tendensen för långtidsarbetslösheten är att riket ökar, länet minskar och även Malung-Sälens kommun minskar. Jämfört med landsbygdskommuner med besöksnäring (1,8 procent) har kommunen ett utfall i nivå med jämförelsegruppen.

Kringliggande kommuner har, likt Malung-Sälen, relativt låg arbetslöshet. Det är positivt med låg arbetslöshet men innebär samtidigt utmaningar kopplat till kompetensförsörjning, eftersom det kan vara svårt att få sökande med rätt kompetens. Kompetensförsörjningen är central både för den kommunala kommunkoncernen och för företag som verkar inom kommunens geografiska område.

Bostadsmarknad

Malung-Sälens kommun har haft en positiv trend med ökande befolkning. Det bidrar till efterfrågan på bostäder, vilket likväl är en effekt av den pågående expansionen och ett livskraftigt näringsliv. När det gäller hyreslägenheter för det kommunala bostadsbolaget Malungshem är uthyrningsgraden fortsatt stabil. Genomsnittsbeläggningen uppgick för året till 99 procent av antalet uthyrningsbara lägenheter, med en omflyttning på 18 procent. Bedömningen är att det för närvarande inte finns några tecken på vikande underlag. Det råder fortsatt stort tryck på lediga hyresobjekt i hela kommunen med en ökande bostadskö främst i Sälenområdet. Behovet av nya bostäder i Sälen är tydlig med tillväxt genom inflyttning, medan Malung och Lima kan behöva fler bostäder för att stimulera flyttkedjor på bostadsmarknaden som alternativ för äldre som i dag har villor.

Investeringar

Expansionen i Sälenområdet medför fortsatt högt investeringsbehov för den kommunala koncernen, både avseende infrastruktur, reinvesteringar, hyresbostäder och verksamhetslokaler. Investeringsbehoven kan, förutom besöksnäring och ökande befolkning i Sälen, härledes till samhällets och industrins elektrifiering samt digitalisering med underliggande drivkrafter så som klimatomställning, energiomställning, försörjningstrygghet och konkurrenskraft. Malung-Sälens Elverkkoncern befinner sig i en expansiv fas där el- och fibernätet byggs ut. Vatten & Avfall i Malung-Sälen har omfattande planerade investeringar, både avseende utbyggnader och reinvesteringar.

Malungshem AB planerar för byggnation av hyresrätter i Sälen, beaktat prognoser om fortsatt efterfrågan. Vidare förs diskussioner om nybyggnationer i Malung av seniorboende eller trygghetsboende. För den kommunala organisationen finns behov avseende verksamhetslokaler för att möta dagens behov för skola, vård och omsorg. Inom lokalplaneringen ingår översyn avseende behov av förskolor, skolor, särskilda boenden och LSS-boende med grund i beslutade nämndplaner. Upprustningen behövs för att tillskapa ändamålsenliga lokaler, både för att möta dagens behov och optimera användningen av befintliga lokaler. Det ska balanseras med en minskande befolkningsökning sett till hela Malung-Sälen, samtidigt som antalet äldre i kommunen ökar.

Finansiering av investeringarna behöver ske, endera genom ökad upplåning, genom taxe- och hyresökningar eller genom större överskott. Gällande hyreshöjningar för det kommunala bolagsbolaget, befaras att dessa inte kommer täcka kostnadsökningarna, beroende på nuvarande redovisningsregelverk. Det kan innebära att ägaren kan behöva tillskjuta medel för att täcka underskott.

Verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning är högt prioriterat att hantera för den kommunala koncernen. Verksamhetsrisken innefattar dels att kunna rekrytera framtidens medarbetare, dels att kompetensutveckla befintliga medarbetare. För verksamheterna innebär risken i förlängningen utmaningar att upprätthålla tillräcklig samlad kompetens för att utföra de uppgifter som behövs.

I likhet med övriga landet ökar andelen äldre. Det ställer krav på att färre ska försörja fler, vilket ökar trycket både på äldreomsorgen. Malung-Sälens kommuns försörjningskvot är 0,87 att jämföra med 2005 då försörjningskvoten uppgick till 0,77. Försörjningskvoten speglar invånare som ska försörja de som ej är i arbetsför ålder. Försörjningskvoten förväntas öka, innebärande att färre ska försörja fler. Det beror av att antalet äldre prognostiseras öka, och antalet yngre minska. Gällande yngre invånares minskning är det däremot en kortare planeringshorisont, samtidigt som förändringen är beroende på inflyttning och svårare att bedöma. Det ställer krav på en flexibel utbildningsorganisation på samma gång som ökningen av äldre innebär krav på att äldreomsorgen.

Utbildning

Utbildningsverksamheten sammantaget behöver kontinuerligt anpassas efter förändrade behov och volymer inom givet ekonomiskt utrymme.

Inom förskolans verksamhet behöver en kontinuerlig anpassning till förutsättningar ske, beroende på antalet barn som födds. Födelsetalen varierar över åren, vilket påverkar behovet av förskoleplatser. Mellan kommundelarna skiljer sig även behovet och Sälenområdet har ökat senaste åren. Till år 2025 är bedömningen att behovet stabiliseras, men förutsättningarna kan ändras beroende på både födelsetal och inflyttning. I Sälen öppnade en ytterligare förskola år 2023, medan minskning av antalet förskoleelever i Malung föranlett att en avdelning stängde under 2024.

Elevantalet inom grundskolan har varit stabilt under flera år, med små förändring mellan åren. Prognosen är att elevantalet kommande år minskar i högre takt än tidigare. På kort sikt minskar elevkullarna som börjar i grundskolan, samtidigt som större elevkullarna finns i de äldre åldrarna. Behovet av särskilt stöd inom grundskolan är fortsatt ökande, vilket ställer fortsatt krav på extra resurser och anpassningar, för att ge eleverna förutsättningar att klara grundskolekravet.

Trenden med ökande antal elever på Malung-Sälens gymnasieskola bröts år 2023, vilket härledes till att färre elever hemmahörande i Malung-Sälens kommun valt kommunens eget gymnasium. Samtidigt har sökande från andra kommuner varit på en stabil nivå. Prognosen om minskande elevkullar förväntas framöver påverka antalet sökande kommande år. Det blir av vikt att elever väljer att stanna för att studera på kommunens gymnasium, likväl som elever från andra kommuner behöver välja att studera i Malung-Sälen, för att bibehålla storleken och programutbudet.

Inom vuxenutbildningen har trycket inom SFI (svenska för invandrare) och kön till SFI-utbildning stabiliserats under 2024. Behovet av fortsatt utbildning, grundvux och gymnasievux, för de som genomfört SFI bedöms kvarstå. Vuxenutbildningen har under året anpassat utbildningarna i och med fler behöver arbeta för att klara sitt uppehälle.

Inom vuxenutbildningen har trycket och kön till SFI (svenska för invandrare) stabiliserats under året.

Vård och omsorg

Inom Malung-Sälens kommun har strategin varit att minska antalet särskilda boendeplatser till förmån för trygghetsboende och hemtjänst. Samtidigt ökar antalet äldre i kommunen, vilket är i linje med rikets utveckling. Som en följd av ökande antal äldre förväntas nettokostnaderna även öka kommande tioårsperiod. Utvecklingen innebär verksamhetsrisk både avseende bemanning och ekonomiskt.

Individ- och familjeomsorgen har fortsatt arbetat strukturerat med att minska antalet placeringar, samt att hitta ekonomiskt fördelaktiga placeringar. För befintliga och kommande placeringar behöver arbetet fortsätta, samt att de förebyggande insatserna ökas.

Inom LSS behöver optimering av gruppboenden med antal platser ske, för att nyttja personal-resurserna optimalt. Strategin är att maximera antalet brukare per gruppboende utifrån lagstiftningen.

Lokaler

Det finns omfattande reinvesterings- och underhållsbehov för många av verksamhetslokalerna i Malung-Sälens kommun. Lokalplanering är prioriterat för att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler, optimera användningen och ge förutsättningar verksamheterna. Ändamålsenliga lokaler är en förutsättning för att bedriva en effektiv kommunal verksamhet.

Sett ur ett verksamhetsperspektiv finns risken, om genomförande av beslutade lokalinvesteringar fördröjs, påverkas verksamheterna negativt både dem som verksamheten är till för, och personalens arbetsmiljö men även från aspekten kostnadseffektivitet. Bland annat innebär fördröjning av ombyggnation gruppboende med sex platser (f.d. Snålåsen) dyra enskilda lösningar för socialnämnden. Beslutade investering avseende iordningställande av idrottshall och skollokaler i den så kallade Rosengrensfastigheten försenar möjligheten att frigöra utrymmen i andra skollokaler.

Risker hos koncernbolagen

De avgifter som elnätsverksamheten tar ut av sina kunder regleras av föreskrifter från Energimarknadsinspektionen. Föreskrifterna är under bearbetning och det finns en osäkerhetsfaktor att de nya föreskrifterna kommer att påverka framtida intäkter för Malung-Sälens Elnät AB negativt. I Elverkskoncernens vattenkraftverksamhet finns tekniska risker och osäkerhet i prisutvecklingen som kan komma att påverka bolagets finansiella ställning. Framtida miljöprövning av vattenkraftverksamheten är också en osäkerhetsfaktor som kan komma att påverka verksamheten både tekniskt och finansiellt.

Regelverket som styr energibranschen utvecklas kontinuerligt och ökar i omfattning. För att uppfylla myndigheternas krav kommer finns fortsatt ha stort behov av välutbildad arbetskraft.

Malungshem AB har fån 2024 övergått till redovisning enligt det så kallade K3-regelverket. Framledes bokförs underhåll som investeringsutgift och aktiveras, vilket initialt medför större resultatutrymme för som täcker kostnadsökningar där hyreshöjningar inte motsvarat kostnadsökningarna. Kommande nybyggnationer kommer medföra ökad upplåning med högre räntor, ökade avskrivningar samt risk för nedskrivningar. Det kan medföra att ägaren behöver tillskjuta ägartillskott om bolaget redovisar underskott.

Finansiella risker

Kommunens finanspolicy är ett övergripande ramverk som reglerar och styr den finansiella hanteringen inom Malung-Sälens kommun. Koncernen, där kommunen ingår, är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk.

Ränterisk

Per 31 december uppgick kommunkoncernens räntebärande skulder för upplåning till 1 207 mnkr och den kommunala organisationens till 390 mnkr. Jämfört med år 2023 är det en ökning med 31 procent för kommunkoncernen och 39 procent för den kommunala organisationen. Kommunkoncernen hade per 31 december dessutom utnyttjad checkräkningskredit, klassificerad som kortfristig skuld med 5 mnkr. Upplåningen löper med både fast och rörlig ränta. Den genomsnittliga räntan för kommunkoncernen var 2,55 procent och för den kommunala organisationen 2,58 procent. En ökad ränta med 1 procent skulle innebära ökade lånekostnader med 3,9 mnkr för kommunen och 12 mnkr för kommunkoncernen. Räntebindningen i kommunen var 3,42 år och i kommunkoncernen 2,62 år. Den genomsnittliga räntebindningen har minskat för kommunen men ökat för kommunkoncernen jämfört med föregående år. Räntekostnaderna har ökat både för kommunkoncernen och den kommunala organisationen. Det förklaras dels av ingående räntebindningstid och räntenivåer, dels av upplåningstakten som beror på investeringstakten. Varefter lånen förfaller kommer nya lån till både högre och lägre ränta än befintliga lån tecknas. Räntekostnader förväntas öka oavsett med anledning av lånefinansiering av tillkommande investeringar. Ränterisken är påtaglig och från år 2023 visar ränteökningar tydligt genomslag i resultaträkningen, med som följd minskat utrymme för övrigt. Utvecklingen förväntas fortsätta.

Finansieringsrisk

För att begränsa risken att inte ha tillgång till likvida medel i rätt tid när lån förfaller till betalning gäller att högst

50 procent av lånestocken för den kommunala koncernen får förfalla till betalning inom ett år. Övrig del av lånestocken bör vara fördelad på löptider över tio år. En god betalningsberedskap ska tillförsäkras. Per balansdagen hade 13 procent av kommunens låneskuld en förfallotid inom ett år. För den kommunala koncernen hade 22 procent av lånen en förfallotid inom ett år. Inom ett till tre år förfaller 53 procent för den kommunala koncernen och 42 procent för kommunen. Kapitalbildningen i kommunen var 3,42 år och i kommunkoncernen 2,62 år. För kommunen har kapitalbindningen minskat beroende på att lån tagits upp med kortare löptider, medan kapitalbindningen ökat för kommunkoncernen.

Borgensrisk

Kommunen har gått i borgen med totalt 1 091 mnkr, varav för de kommunala bolagen med 1 061 mnkr. Borgensåtaganden gentemot kommunala bolag har ökat med 425 mnkr varav 200 mnkr avser lån och krediter. Av ökningen avser 225 mnkr moderbolagsgaranti gentemot Malung-Sälens Elnät till förmån för Ellevio AB. Fullmäktige beslutade 2023-05-22 § 52 att Malung-Sälens kommun såsom borgensman teckna moderbolagsgaranti om maximalt 400 mnkr, att gälla som längst till och med 2027-12-31. Av beslutet framgår att moderbolagsgarantin är villkorad med att det finns påskriven betalningsgaranti från Dala Vind Fagervind AB. Beslutet innebär att ägaren Malung-Sälens kommun som borgensman svarar så som för egen skuld gentemot nätägaren. Genom att Malung-Sälens Elnät AB ställer krav på kunden Dala Vind Fagervind AB att teckna betalningsgaranti på motsvarande belopp som Malung-Sälens kommun tecknar moderbolagsgaranti, täcks eventuellt infriande av moderbolagsgaranti av kundens betalningsgaranti.

Kommunens eget kapital uppgår till 439 mnkr. Kommunens borgensåtagande mot de kommunala bolagen är större än det egna kapitalet. Sannolikheten att kommunen skulle behöva infria borgensåtagandet mot de kommunala bolagen bedöms som liten för låneskulder. För moderbolagsgarantin finns villkorat att kunden ska teckna betalningsgaranti.

Pensionsförpliktelser

Kommunkoncernens pensionsåtagande uppgick till 291 mnkr år 2024, där merparten avsåg den kommunala organisationen. För kommunen uppgick åtagandet till 290 mnkr, vilket innebär att pensionsförpliktelserna har ökat jämfört med år 2023, både för den kommunala koncernen och för kommunen. Både ansvarsförbindelsen, avsättningen och tryggad pension genom pensionsförsäkring har ökat. Ökningen är hänförlig till nyintjänad pension samt ränte- och basbeloppsuppräkning. Ökningen för tryggad pension genom pensionsförsäkring beror dels av årets inbetalda ålderspensionspremier, dels av årets avkastning. Inga egna medel, vare sig för kommunkoncernen eller kommunen, är placerade för kommande pensionsutbetalningar. Den förmånsbestämda ålderspensionen för kommunanställda, försäkrad med pensionsförsäkringskapital, uppgår till 76 mnkr per 2024-12-31.

Pensionsförpliktelser redovisas sedan år 1998 enligt den så kallade blandmodellen, där pensioner intjänade före år 1998 inte skuldförs, utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgick vid årsskiftet till 209 mnkr. Reglering av pensionsförpliktelserna sker varefter utbetalning sker. Pensionsadministratör ombesörjer utbetalningarna som regleras via faktura till kommunen. Prognostiserad utbetalning avseende ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt för år 2025 uppgår till 15,5 mnkr. Utbetalningarna prognostiseras succesivt att minska över kommande år. Finansiering avseende utbetalning från ansvarsförbindelsen sker löpande och påverkar kommunens resultat det år utbetalningen sker.

Anställdas pensioner intjänande från år 1998 kostnadsförs det år intjänandet sker, samt regleras för kvartalsvis i efterskott till pensionsadministratör.

	Kommunen		Koncernen	
Pensionsförpliktelse (mnkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen				
a) Avsättning inkl. särskild löneskatt	19	16	20	17
b) Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	209	204	209	204
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	62	46	62	46
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-	-	-
Summa pensionsförpliktelser	**290**	**266**	**291**	**267**
Totalt pensionsförsäkringskapital	76	55	76	55
- varav överskottsmedel	0	0	0	0
Summa förvaltade pensionsmedel	**76**	**55**	**76**	**55**

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I Malung-Sälens kommunkoncern finns flera nivåer av politisk styrning. Styrningen sker genom kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, samt genom representation i styrelser för de kommunala bolagen. Tjänstemannaorganisationen verkställer uppdrag enligt styrmodell, styrdokument och fattade beslut.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och de förtroendevalda i kommunfullmäktige har det högsta ansvaret för den kommunala verksamheten. Kommunfullmäktige fastställer kommunens målbild, lagstadgade planer, policys och föreskrifter. De beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen.

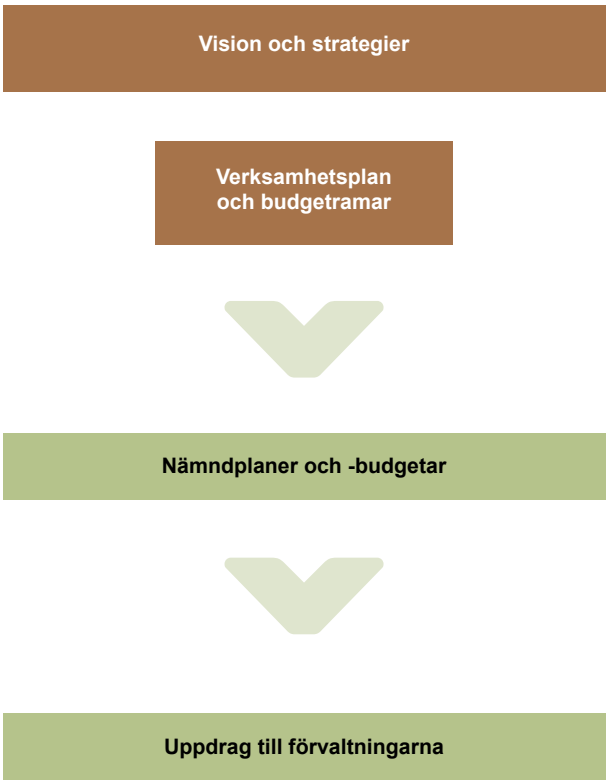
Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställande, uppföljning och utvärdering. Det inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi, för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. De förtroendevalda i kommunstyrelsen planerar, leder och samordnar kommunens verksamhet och ekonomi.

Kommunens nämnder och de kommunala bolagens styrelser ansvarar för att respektive verksamhet utvecklas, följer lagar och riktlinjer, samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och mål uppnås.

Styrmodell

Ny styrmodell för Malung-Sälens kommun, att gälla från år 2025, fastställdes 2024-12-19, §141. För verksamhetsåret 2024 har tidigare styrmodell gällt, fastställd av fullmäktige 2013-11-25.

Malung-Sälens kommuns styrmodell, antagen år 2013, utgår från mål- och resultatstyrning. I styrmodellen är principerna för styrningen och hur styrkedjan ska hållas samman beskrivna. Kommunstyrelsen utarbetar årligen anvisningar för att konkretisera arbetet med planerings- och uppföljningsprocesserna, inklusive tidsangivelser för de aktiviteter i styrmodellen, som kommunfullmäktige beslutat om.

Kommunfullmäktige fastställer genom verksamhetsplanen, ”Årsplan med budget 2024 - 2027” omfattningen avseende drift- och investeringsramar för verksamhetsåret. Fullmäktiges verksamhetsplan konkretiserar dessutom genom målbilden verksamhetsmål och finansiella mål att nå.

Nämnderna utarbetar nämndplaner och nämndspecifika indikatorer utifrån fullmäktiges uppdrag och målbild. För alla verksamhetsmål på nämnd- och fullmäktigenivå ska det finnas indikatorer med mål för att kunna följa upp verksamheternas resultat.

Planeringsprocessen för den kommunala organisationen

Kommunstyrelsen fastställer årligen detaljerade anvisningar för planeringsprocessen, det vill säga budgetarbetet. Planeringsprocessen inleddes inför år 2024 med att kommunstyrelsen fastställde budgetförutsättningar, inklusive uppräkningar för driftramar. Budgetförutsättningar utgick från SKR:s prognosunderlag för kommunalskatt och generella statsbidrag för planperioden, samt kommunstyrelsens bedömning om befolkningsutveckling. Budgetförutsättningarna distribuerades till förvaltningschefer som

Kommunfullmäktige beslutar om "Årsplan med budget" som omfattar fyra år.

fick redovisa konsekvenser från givna förutsättningar för den politiska majoriteten bestående av socialdemokraterna och moderaterna vid budgetdialogen. Utifrån redogörelse om konsekvenser, eventuellt äskande och behov, samt uppdaterade uppgifter om skatteintäkter och statsbidrag, bereddes vid budgetdialogen, förslag till drift- och investeringsramar. Förslag till drift- och investeringsramar presenterades därefter, för beslut i kommunstyrelsen. Fullmäktige beslutade slutligen om "Årsplan med budget" som omfattar fyra år. Till budgetår 2025 beslutade kommunstyrelsen att bjuda in samtliga partier till budgetdialogen. Inbjudna till dialogen, som genomfördes i maj 2024, var majoritetens ordförandegrupp, samtliga kommunstyrelsens ledamöter och upp till två politiker från partier utan representation i kommunstyrelsen. Vid budgetdialogen presenterade förvaltningscheferna budgetkonsekvenser utifrån av kommunstyrelsen antagna budgetförutsättningar 2025 - 2028.

Uppföljningsprocessen kommunala koncernen

Kommunstyrelsen fastställer årligen detaljerade anvisningar för uppföljningsprocessen, det vill säga årets prognoser. Uppföljningsprocessen omfattar rapportering från nämnderna och de kommunala bolagen. För år 2024 omfattade anvisningarna uppföljning med helårsprognos per mars, april, augusti och oktober. Per april upprättades delårsrapport med årsprognos för den kommunala koncernen med helårsprognos och redogörelse för perioden som gått. Lagstadgad delårsrapport med delårsbokslut och årsprognos för den kommunala koncernen upprättades per augusti. För delårsrapport och årsredovisning lämnas, inför respektive rapporttillfälle, särskilt detaljerade anvisningar som distribueras till förvaltningarna och bolagen. Nämnder och de kommunala bolagen lämnar årsberättelse med redovisning av årets utfall som underlag till kommunens årsredovisning. Årsredovisningen fastställs i april påföljande år. Nämndens årsberättelse är dels underlag till årsredovisningen, dels nämndens redogörelse och uppföljning av verksamhetsåret avseende ekonomisk ställning, måluppföljning, väsentliga händelser och förväntad utveckling. Nämndernas årsberättelse lämnas till fullmäktige att ta del av i anslutning till ansvarsprövning och godkännande av årsredovisning. De kommunala bolagens årsredovisningar med revisionsberättelse är tillsammans med bolagens årsberättelser underlag till kommunens årsredovisning. Bolagens årsredovisningar lämnas till fullmäktiga att ta del av.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt av de kommunala bolagen har fullgjorts, bland annat genom att, Malung-Sälens Elverkskoncernen, Malungshem AB, Malung-Sälen Turism AB och Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB har återrapporterat sin verksamhet vid minst ett tillfälle vid kommunfullmäktige sammanträde under året.

Arbetsterapeut Elenor Bäckman, rehabass. Veronika Eriksson och fysioterapeut Ellen Worge utbildar vårdpersonal i hjälpmedelshantering och förflyttningskunskap samt vardagsrehabilitering (när människan får bibehålla sina funktioner och sin självständighet.)

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska budgeten innehålla mål och riktlinjer som är av betydelse god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges finansiella mål och för verksamheten ska anges verksamhetsmål.

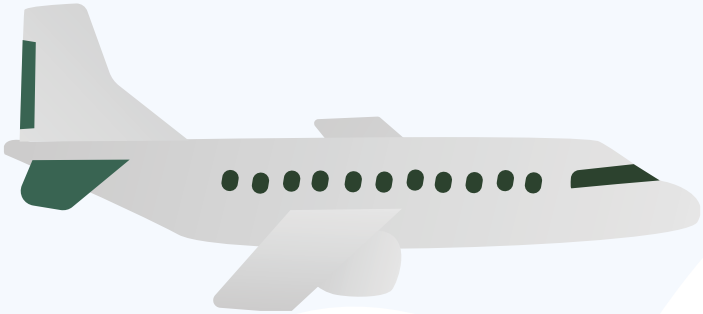
Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde i juni 2023 om ”Målbild 2027”. Kommun-koncernens nämnder och styrelser gavs i uppdrag att i samband med upprättande av årliga nämnd- respektive bolagsplaner fastställa indikatorer som bidrar till ”Målbild 2027” och dess målområden med verksamhetsmål. Den politiska majoriteten med socialdemokraterna och moderaterna har dessutom beslutat om tio särskilt prioriterad uppdrag till kommunens bolag och nämnder för mandatperioden.

Samtliga nämnder har beslutat om nämndplaner för 2024 inkluderande både nämndspecifika indikatorer och indikatorer som nämnden har att arbeta mot, men som fullmäktige följer upp. Valda indikatorer omfattar den samlade kommunala verksamheten för nämnderna och de kommunala bolagen. Nämndplanerna inkluderar även nämndens särskilda prioriterade uppdrag och syftar till att bidra till kommunfullmäktiges målbild.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning görs genom uppföljning av fullmäktiges finansiella mål och verksamhetsmål. För det övergripande finansiella målet och varje verksamhetsmål finns två eller flera indikatorer med tillhörande målnivå att nå. Nämndernas redovisning av måluppfyllelse för året görs separat i respektive nämnds årsberättelse. Ur ett ekonomiskt perspektiv är det övergripande målet att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar.

I måluppföljningen redovisas årets utfall med färgskala grön, gult, rött eller svart för varje indikator. Grönt innebär att indikatorns målnivå uppnåtts, gult att indikatorns målnivå delvis uppnåtts och rött att indikatorns målnivå inte uppnåtts. Svart innebär att utfall saknas eller att mätning ej gjorts. Grönt motsvarar mer än 100 procents uppfyllelse, gult motsvarar 80 - 99 procents uppfyllelse, medan rött motsvarar 0 – 79 procents uppfyllelse.

●	Uppfyllt
◆	Delvis uppfyllt
■	Ej uppfyllt
▬	Utfall saknas, bedömning kan ej göras

Målbild 2027 för det geografiska området: Malung-Sälen - en hållbar tillväxtkommun med goda livsmiljöer

Vi är en världsledande internationell destination med ett näringsliv som bidrar till utveckling och långsiktig konkurrenskraft. Här finns en mångfald av välbesökta evenemang samt ett rikt kultur och fritidsliv året runt. Vi har en erkänt god kommunal service samt varierade och attraktiva boenden i en trygg miljl. Våra kännetecken är dialog och goda samspel. Vi driver utveckling och uppfattas som handlingskraftiga och effektiva av vår omvärld.

Prioriterade uppdrag

Område	Prioriterade uppdrag	Beskrivning
Barn och utbildning	1. Tillskapa ändamålsenliga skollokaler och bygga bort moduler	Arbete för att tillskapa ändamålsenliga skollokaler pågår enligt antagen lokalförsörjningsstrategi och lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen revideras årligen och avsikten är att successivt avveckla moduler, där Blomsterbäcksskolan prioriteras först. Underlag för beslut om investering Blomsterbäcksskolan förväntas under hösten 2025.
	2. Utökning av platser i förskolan	Barnantalet i Malung minskar något, vilket gör att det inte finns behov av att utöka platserna i Malung. Eventuellt behövs utökning av platser i Sälen. Det finns behov av en långsiktig plan för åtgärder i Sälen.
Näringsliv	3. Skapa industritomter med ström och transportkapacitet för elintensiva företag.	Inom ramen för översiktsplanarbetet identifieras tänkbara områden för industritomter med ström och transportkapacitet för elintensiva företag.
	4. Arbeta för fler godstransporter och persontrafik på järnväg, samt en förlängning till Sälen.	Deltagande i Future-projektet (EU-projekt) tillsammans med Trafikverket. Projektet syftar bl.a till att återuppta och aktualisera tidigare järnvägssträckningar. Inom ramen för översiktsplanarbetet identifieras tänkbar sträckning av ny järnväg upp till Sälen. Planering av ny bergtäkt. Provborrning samt förberedelser för tillståndsansökan sker under 2024. Arbete för fler godstransporter på Västerdalsbanan. Kommunfullmäktige har beslutat att ingå som delägare i nybildat SPV-bolag. Bolaget har bildats av Destination Sälenfjällens AB och har som syfte att driva frågan om järnväg till Sälen.

Område	Prioriterade uppdrag	Beskrivning
Infrastruktur	5. Solceller på alla tak på kommunens fastigheter där det är hållbart.	Malung-Sälens kommun har installerat solcellsanläggningar på Malung- Sälens gymnasieskola, ishallen och Malung-Sälens simhall. Malungshem har byggt solceller på en fastighet med sex lägenheter i Skålmo, Lima.
	6. Bygga fler hyresrätter i hela kommunen	Inom ramen för översiktsplanearbetet identifieras tänkbara områden för bostadsbyggande inklusive hyresrätter i kommunen. Kommunens bostadsförsörjningsprogram ger vägledning kring var och i vilken omfattning behov finns. Kommunstyrelsen (markfunktionen) bevakar potentiellt intressanta markområden för eventuella markförvärv som kan möjliggöra ytterligare bostadsbyggandet. Inom ramen för kommunens lokalförsörjningsarbete kan kvarteret Fällen och de lokaler som idag upplåts till kultur- och fritid för kulturskoleverksamheten på sikt vara möjliga att återlämna till Malungshem för att åter använda som lägenheter. Detta förutsätter att alternativa lokaler för kulturskolan kan ordnas.
	7. Fler gång- och cykelvägar	Inom ramen för pågående översiktsplanearbete så belyses infrastrukturella frågor. Kommunstyrelsen har beslutat att gå ut i samråd med framtaget förslag till ny översiktsplan för kommunen.
Organisation	8. Effektivisera och utveckla kommunens organisation för bättre kommunal service.	Ekonomiska anpassningsåtgärder beslutad år 2023 rörande personal har fått effekt inom flera av kommunens verksamheter under år 2024, med undantag av socialförvaltningen där åtgärderna inte fått full effekt. Digitaliseringsprojekt pågår där bland annat räddningstjänsten infört digital lönehantering samt miljö- och stadsbyggnad som genomfört insatser för effektivare användning av ärendehanteringssystem. Servicemätning avseende tillgänglighet per telefon och mail sker som en del i uppföljning av ”Målbild 2027”.
Kultur- och fritid	9. Fortsätta utveckla, ytterligare förstärka och samverka med föreningslivet.	Kultur- och fritidsförvaltningen har löpande dialog med föreningslivet för att stötta och hjälpa dem med föreningsutveckling.
Äldreomsorg	10. Vi behöver göra vårdyrken mer attraktiva	Strategisk kompetensförsörjning är avgörande framåt. Socialnämnden har tagit beslut om en ”Kompetensförsörjningsplan” i juni 2024. Under hösten 2024 har ett arbete påbörjats med Sunt Arbetslivs friskfaktorer på alla enheter inom socialförvaltningen, för att förbättra arbetsmiljön. Det finns därtill en framtagen plan för att behålla och rekrytera personal på IFO.

Finansiellt mål	Indikator	Målnivå 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Kommunfullmäktiges fastställda finansiella mål ■	Årets resultat, för kommunen i andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)	> 2	1 ■	0
	Kommunens lånetak (kr/inv)	<38 000	38 034 ◆	27 266
	Kommunkoncernens lånetak (kr/inv)	<130 000	117 735 ●	89 581
	Soliditet inkl pensionsåtagande kommunen (%)	> 15	21 ●	24
	Soliditet inkl pensionsåtagande kommunkoncernen (%)	> 25	28 ●	31

Finansiella mål

Finansiella mål för år 2024 har målsatts från kommunens behov av resultatnivå samt beräknade lån- och borgenstak för kommunen och de kommunala bolagen. För planperioden finns planer på omfattande investeringar, vilket förväntas öka lånade medel och för kommande år även målnivåerna. Investeringarna kommer samtidigt öka anläggningstillgångarna. För att bibehålla soliditeten behöver positiva resultatnivåer uppnås, vilket för den kommunala organisationen förutsätter att nämnderna bedriver verksamheten inom tilldelad ram. Nämnderna behöver samtidigt balansera tillkommande drift- och avskrivningskostnader inom driftutrymmet.
Finansiellt mål 2024 omfattar fem indikatorer för året, fastställda i ”Årsplan med budget 2024 - 2027”.

Måluppfyllelsen är inte uppnådd i och med att enbart tre av fem indikatorer uppnås. Ur ett finansiellt perspektiv uppfylls därför inte god ekonomisk hushållning.

Årets resultat i andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgår till 1 procent, vilket är ett lägre utfall än målnivån, men bättre än prognostiserat utfall per delårsbokslutet. Årets utfall är bättre än 2024, vilket beror på högre intäkter och att inte kostnader ökat i samma takt som år 2023. Den allmänna prisutvecklingen med rådande omvärldsläge har delvis dämpats från en hög nivå, men utfallet har främst påverkats av lägre personalkostnader, exklusive pensionskostnader. Indikatorn årets resultat uppfylls inte.

Kommunens lånetak är marginellt högre än fastställd målnivå, medan kommunkoncernens lånetak har ett lägre utfall än målnivån för år 2024. Låneskulden har ökat med 110 mnkr för kommunen och 280 mnkr för kommunkoncernen. Inom målnivån finns utrymme för tillkommande lån motsvarande 300 mnkr för kommunkoncernen, medan kommunen nått 2024 års målnivå. För kommande år förväntas lån i kronor per invånare successivt öka, som ett resultat av omfattande investeringar som behöver lånefinansieras. Befolkningsminskningen per 31 december, med 6 personer, har påverkat utfallet marginellt. Indikatorerna lånetak uppfylls för kommunkoncernen, samtidigt som indikatorn inte uppfylls för kommunen.

Både kommunens och kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande minskar jämfört med föregående år, vilket förklaras av ökande balansomslutning. Inom tillgångarna ökar främst anläggningstillgångarna som ett resultat av pågående investeringstakt. Inom fordringar har banksaldo ökat samtidigt som skulderna har ökat. Indikatorerna soliditet inklusive pensionsåtagande uppfylls för både kommunkoncernen och kommunen.

Verksamhetsmål

Med syftet att uppnå en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv har kommunfullmäktige fattat beslut om tre målområden med tio verksamhetsmål som följs upp med 22 indikatorer för året. Varje indikator har en fastställd målnivå som ska uppnås för att den ska anses vara uppfylld.

Målområde: Omsorg och trygghet

Målområde	Verksamhetsmål	Indikator (kort beskrivning)	Indikator (detaljerad beskrivning)	Målnivå 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Omsorg och trygghet	Trygghet och delaktighet ■	Tillit till andra	Invånare 16 - 84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	≤ 25	31,6 ■	-
		Responstid för räddningstjänst	Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för räddningstjänst (mediantid i minuter)	< 14,2	17,2 ■	17,6
	Omsorg med god kvalitet ◆	Brukarbedömning särskilt boende	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	≥ 85	70,3 ◆	68
		Brukarbedömning hemtjänst	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	≥ 92	86,9 ◆	92
	Framtidssäkrade verksamheter med god beredskap ◆	Driftstörningar VA	Driftstörningar VA - utryckningar utöver ordinarie arbetstid under beredskap (antal timmar)	≤ 850	591 ●	-
		Sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro i kommunkoncernen (%)	≤ 6	6,5 ◆	-

Målområde: Lärande och livskvalitet

Målområde	Verksamhetsmål	Indikator (kort beskrivning)	Indikator (detaljerad beskrivning)	Målnivå 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Lärande och livskvalitet	God folkhälsa och ett varierat kultur- och fritidsliv ◆	Hälsotillstånd invånare	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	≥ 70	60,7 ◆	-
		Biblioteksbesök	Besök till biblioteken i kommunen (antal)	≥ 60 000	48 214 ◆	50 734
	Utbildning med god kvalitet ●	Behöriga till yrkesprogram	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	≥ 86	89,6 ●	83,8
		Gymnasieelever med examen	Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	≥ 75	76,9 ●	73,3
	Strategisk kompetensförsörjning ●	Arbetsplatsförlagt lärande (APL)	APL (arbetsplatsförlagt lärande) på lokala arbetsplatser, andel (%)	≥ 80	91 ●	-
		Vuxenutbildning	Genomförda poäng på grundläggande och gymnasial nivå, exklusive avbrott (antal)	≥ 44 150	47 820 ●	52 000

Målområde: Hållbar tillväxt

Målområde	Verksamhetsmål	Indikator (kort beskrivning)	Indikator (detaljerad beskrivning)	Målnivå 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Hållbar tillväxt	**God tillgänglighet, service och ett gott näringslivsklimat** ◆	Svenskt näringslivs ranking	Svenskt näringslivs ranking (topp 100)	≤ 79	88 ◆	71
		Handläggningstid värmepumpanläggning	Tidsfrist handläggning av anmälan/ansökan för installation av värmepumpanläggning (antal kalenderdagar)	≤ 40	7 ●	-
		SKR:s servicemätning	Servicemätning - Nöjd med bemötandet via telefoni, (index)	≥ 82,1	92,9 ●	-
		SKR:s servicemätning	Servicemätning - Tydligt svar från kommunen via e-post, (index)	≥ 81,6	89,6 ●	-
	Hållbar infrastruktur, mark- och lokalförsörjning ●	Bredband	Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%)	≥ 97,5	98,1 ●	98,1
		Elavbrott	Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund, SAIDI, driftstörning (minuter/kund)	≤ 120	67 ●	161
	Tillgång till bostäder i olika boendeformer ●	Uthyrningsgrad lägenheter	Uthyrningsgrad allmännyttans lägenheter (%)	98	99 ●	99,3
		Handläggningstid bygglov	Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus (antal dagar)	≤ 37	36 ●	25
	Minskad klimatpåverkan ●	Svenska livsmedel	Svenska livsmedel i kommunala verksamheter, andel (%)	≥ 75	75 ●	75
		Restavfall	Mängd restavfall ska minska till 2027 med 25 % jämfört år 2022 (ton)	≤ 5 636	3 638 ●	-

Fem av tio verksamhetsmål uppfylls, fyra av verksamhetsmålen uppfylls delvis och ett av verksamhetsmål uppfylls inte. Av indikatorerna uppfylls totalt fjorton, sex uppfylls delvis, medan två inte uppfylls. Sammanfattningsvis nås 50 procent av verksamhetsmålen medan 64 procent av indikatorerna uppfylls. Ur ett verksamhetsperspektiv uppfylls därför inte god ekonomisk hushållning.

År 2024 är första året uppföljning görs avseende ”Målbild 2027” och kommunstyrelsens bedömning är att aktiviteter för att nå målbild 2027 fortsatt behöver prioriteras.

Inom målområde ”Omsorg och trygghet” nås inte målnivån avseende invånare 16 - 84 år med avsaknad av tillit till andra. Utfallet är en försämring mot senaste mätningen år 2022 då utfallet var 25,8 procent. För att nå målet behöver åtgärder vidtas. Responstid för räddningstjänsten har förbättrats marginellt jämfört med tidigare år. Utfall i båda brukarbedömningarna inom äldreomsorgen är lägre än angiven målnivå. För brukarbedömningen särskilt boende är utvecklingen positiv, där helhetssynen ökar från 68 procent år 2023 till 70 procent år 2024. Däremot inom hemtjänsten minskar helhetssynen från 92 till 87 procent. Viktad sjukfrånvaro för kommunkoncernen uppgår till 6,5 procent samtidigt som genomsnittet uppgår till 4,7 procent. Kommunens sjukfrånvaro för 2024 är 7 procent medan Malung-Sälens

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram når målnivån och ökar med sex procentenheter jämfört med året före.

Elverkskoncern har lägsta sjukfrånvaron i kommunkoncernen med 2,9 procent.

Inom målområde ”Lärande och livskvalitet” nås inte målnivån mer än 70 procent invånare med bra självskattat hälsotillstånd. Utfallet är en försämring med närmare 9 procentenheter från tidigare mätning år 2022. Antalet besök till biblioteket har minskat och indikatorn når ej målnivån. Det är en effekt av minskade öppettider sedan augusti 2024. Minskningen av öppettiderna beror av personalåtgärder som genomfördes år 2023. Elever i åk 9 som är behörig till yrkesprogram når målnivån och ökar med 6 procentenheter jämfört året före. Även gymnasieelever med examen inom 4 år når målnivån och ökar jämfört med året innan. När det gäller båda dessa indikatorer bör beaktas att dessa har hög känslighet och kan variera kraftigt mellan åren, på grund av att det är cirka 100 elever per årskull och att varje årskull har olika förutsättningar. Arbetsplatsförlagt lärande på lokala arbetsplatser uppgår till 91 procent vilket är högre än satt målnivå 80 procent. Genomförda poäng på grundläggande och gymnasial nivå, exklusive avbrott uppgår till 47 820 poäng, vilket är drygt 3 000 poäng över fastställd målnivå.

Inom målområde ”Hållbar tillväxt” tappar Malung-Sälen placering inom Svenskt näringslivs ranking och uppnår för året inte satt målninvå. Tidsfrist handläggning av anmälan/ansökan för installation av värmepumpanläggning är för närvarande 7 dagar. Servicemätningarna har genomförts under året. Utfallen är inte jämförbara med tidigare år då mätningen görs på ett nytt sätt. Både ”Nöjd med bemötande via telefon” och ”Tydligt svar från kommunen via e-post” visar utfall högre än målnivån och uppfylls för året.

Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s är uppnådd sedan år 2023. Det pågår ett kontinuerligt arbete för att möjliggöra att fler kan ansluta sig till bredband. Indikatorn elavbrott uppnås för året med utfallet driftstörning 67 minuter per kund. Uthyrningsgraden för allmännyttans lägenheter är 99 procent. Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus (antal dagar) uppgår till 36 dagar och är en försämring jämfört med exempelvis år 2022 (25 dagar). Svenska livsmedel i kommunala verksamheter är i nivå med målnivån 75 procent. Vid upphandling ställs krav på svenska livsmedel. Inga upphandlingar har genomförts under året, vilket förklarar att utfallet är i nivå med föregående år. Gällande restavfall uppnås målnivån. Vid uppföljningen har det framkommit att målnivån är högt satt med anledning av beräkningsfel när nivån togs fram. Korrekt målnivå för år 2024 borde, enligt beräkning, uppgått till 3 810 ton. Utfallet i förhållande till reviderad målnivå är inom 5 procent och indikatorn hade oavsett uppnåtts för år 2024.

Utvärdering resultat och ekonomisk ställning

	Kommunen		Koncernen	
(mnkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Verksamhetens intäkter	233	225	595	582
Verksamhetens kostnader	-1 051	-1 024	-1 366	-1 326
Verksamhetens nettokostnader	**-818**	**-799**	**-771**	**-744**
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	812	782	812	782
Finansnetto	14	17	-8	6
Årets resultat	**8**	**0**	**33**	**44**

Kommunens resultat uppgår till plus 8 mnkr för år 2024 och kommunkoncernens resultat uppgår till plus 33 mnkr. Kommunkoncernens positiva resultat beror på att Malung-Sälens Elverkskoncernen har ett starkt resultat, som bidrar med 38 mnkr till kommunkoncernen. Övriga bolag redovisar utfall inom +/- 1 mnkr. Det positiva utfallet, för kommunen, är 6 mnkr bättre än budgeterade 2 mnkr.

Kommunkoncernens resultat

Kommunkoncernens resultat har jämfört med föregående år försvagats, beroende på att kostnaderna ökar mer än intäkterna. Verksamhetens intäkter ökar med 13 mnkr mellan åren, medan finansiella intäkter minskar med 4 mnkr. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar med 30 mnkr. Försäljningsintäkter, hyror och arrenden, övriga verksamhetsintäkter samt bidragsintäkter ökar. Bidragsintäkternas ökning förklaras av bidrag för förpackningsinsamlingen som är ett nytt uppdrag innevarande år. Taxor och avgifter tillsammans med försäljning av verksamhet och konsulttjänster minskar. Inom finansiella intäkter har utdelningar från aktier och andelar samt intäkter från finansiella anläggningstillgångar minskat. Verksamhetens kostnader ökar med 26 mnkr, avskrivningarna med 14 mnkr och finansiella kostnader med 11 mnkr. Personalkostnaderna och pensionskostnader ökar jämfört föregående år. Ökningen dämpas av omfattningen på investeringar där eget aktiverat arbete påverkar utfallet positivt och av kommunens ekonomiska anpassningsåtgärder med minskning av personal från år 2024. Lämnade bidrag minskar med 1 mnkr, medan köp av verksamhet ökar med 7 mnkr. Kostnader för lokal- och markhyror har däremot minskat där en av förklaringarna är lägre kostnader för el. Inköp av tjänster har däremot ökat och likaså köp av övriga verksamhetskostnader. Avskrivningskostnaderna ökar vilket är i linje med att stora investeringar görs. Gällande finansiella kostnaders ökning är den helt hänförlig till den ökade upplåningen och gällande ränteläge.

Kommunens resultat

Kommunens resultat jämfört med föregående år har förbättrats, beroende på att intäkterna ökat mer än kostnaderna.

Verksamhetens intäkter ökar med 8 mnkr mellan åren, medan finansiella intäkter ökar med 3 mnkr. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar med 30 mnkr. Försäljningsintäkter, hyror och arrenden samt bidragsintäkter ökar i jämförelse med föregående år. Taxor och avgifter, försäljning av verksamhet och konsulttjänster, exploateringsintäkter och realisationsvinster minskar. Ökade försäljningsintäkter beror främst på försäljning inom skoglig verksamhet, ersättning för tjänster i ESF-projekt där Finsam får bidrag samt försäljning vid Malung-Sälens simhall. Lägre intäkter inom taxor och avgifter beror förklaras av lägre intäkter inom stadsbyggnad. Lägre intäkter inom verksamhet och konsulttjänster förklaras av minskad ersättning för utförda arbeten gata/parkverksamheten, samtidigt som i högre ersättning för interkommunala ersättningar (gymnasiet) erhållits. Bidragsintäkter från staten har ökat beror på tillkommande bidrag förpackningsinsamlingen med 9 mnkr. Bidragsintäkter från Skolverket, Migrationsverket och Försäkringskassan har ökat, medan bidrag från Socialstyrelsen (för riktade statsbidrag) och Arbetsförmedlingen har minskat. För jämförelse ingick i 2023 års utfall bidrag för elstöd med 5 mnkr. Bidrag från EU har även ökat, i och med pågående SITE-projekt.

Finansiella intäkters ökning beror på högre utdelning från kommunalt koncernbolag.

Verksamhetens kostnader ökar med 27 mnkr mellan åren, medan avskrivningarna på motsvarande nivå som föregående år. Finansiella kostnader ökar med 5 mnkr. Personalkostnaderna minskar år 2024 jämfört föregående år, medan pensionskostnader ökar. Personalkostnaderna minskar med 1 procent vilket är en effekt genomförda personalåtgärder med varsel år 2023. Inom minskningen har årets

Personalchef Ewa Daniels Wik och HR-generalisterna Cecilia Mangs och Lina Forsell.

lönerevision inrymts. Pensionskostnaderna har ökat med 6 procent vilket främst förklaras av inflationseffekter i gällande pensionsavtal. För kommande år förväntas pensionskostnaderna minska. Inom verksamhetens kostnader i övrigt minskar lämnade bidrag, lokal- och markhyror, inköp av material och varor samt realisationsförluster och anskaffningskostnad för sålda exploateringsfastigheter. Kostnader för köp av verksamhet och inköp av tjänster ökar däremot. Köp av huvudverksamhet ökade för året med 6 procent, där halva ökningen förklaras av köp av verksamhet avseende förpackningsinsamling från kommunala bolaget Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB. Lokal- och övriga fastighetskostnader minskade med 5 procent beroende på lägre kostnader för el och fasta bränslen. Även inköp av material och varor minskade jämfört med året innan där bland annat inköp av arbetskläder och skor var extra satsning 2023 som påverkade utfallet. Inköp av tjänster ökade med 18 procent beroende på köp av konsulter för it-åtgärder och konsultköp i pågående bidragsfinansierade projekt inom markfunktionen respektive översiktsplanearbete.

Ingen försäljning av exploateringsmark har genomförts under året vilket ger både lägre intäkter och kostnader jämfört med året innan. Åtgärder deponi Malungs avfallsanläggning har slutförts och tidigare reserverad avsättning var för högt värderad, vilket återförts och ger lägre kostnader för året.

Årets av- och nedskrivningar är på motsvarande nivå som föregående år. Avskrivningarna ökar med 3 mnkr beroende av investeringstakten, medan nedskrivningarna minskade med motsvarande. Föregående år ingick nedskrivning av fastighet (f.d. Skinnarbadet) med 3 mnkr.

Finansiella kostnaders ökning beror på ökad upplåning och högre ränteläge vid upptagande av nya lån.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning visar ett positivt utfall jämfört med budget motsvarande 13 mnkr. Jämfört med föregående år ökar skatteintäkterna med 13 mnkr och generella statsbidrag och utjämning med 17 mnkr.

Slutavräkningar för kommunalskatteintäkterna åren 2023 och 2024 är totalt negativa, vilket uppvägs av årets månatliga kommunalskatteintäkt. Utfall från fastighetsavgiften samt övriga generella statsbidrag har ett bättre utfall än budget. Den senare är en effekt av ändrat tolkning från Socialstyrelsen november 2023 avseende intäktsredovisning av det generella statsbidraget för att minska andelen timanställda inom vård och omsorg. Medlen var budgeterade 2023 men har, enligt anvisningar, periodiserats på åren 2023 och 2024. Utfallet från generella statsbidrag och utjämning ökar samtidigt jämfört med år 2023, vilket beror på att intäkt från fastighetsavgiften och reglerings-bidraget ökat mer än kostnadsutjämningen och avgift för LSS-utjämning.

Finansiell analys

Modell för finansiell analys
Malung-Sälens kommun använder sig av en ekonomisk analysmodell som omfattar fyra aspekter av kommunens ekonomi. Syftet med analysen är att tydliggöra existerande eller potentiella styrkor och svagheter avseende ekonomin i Malung-Sälens kommun. Analysen bidrar även med information som kan användas vid en bedömning av i vilken utsträckning kommunen uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning och utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.

Aspekterna i analysen är; det ekonomiska resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden, samt kontrollen över den ekonomiska utvecklingen. Varje aspekt analyseras med hjälp av ett antal nyckeltal som har till uppgift att belysa ställning och utveckling.

Resultat
Periodens resultat och dess orsaker analyseras. En eventuell obalans, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna eller tendenser åt det hållet, är en signal som varnar för att en urholkning sker av den finansiella motståndskraften. Inom denna aspekt analyseras även nivån på investeringskostnaderna och dess utveckling.

Kapacitet
Den andra aspekten benämns kapacitet eller långsiktig betalningsberedskap. Här redovisas vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt. Ju starkare kapacitet, desto mindre känslig är kommunen/kommunkoncernen för konjunktursvängningar och perioder med nedgångar i ekonomin.

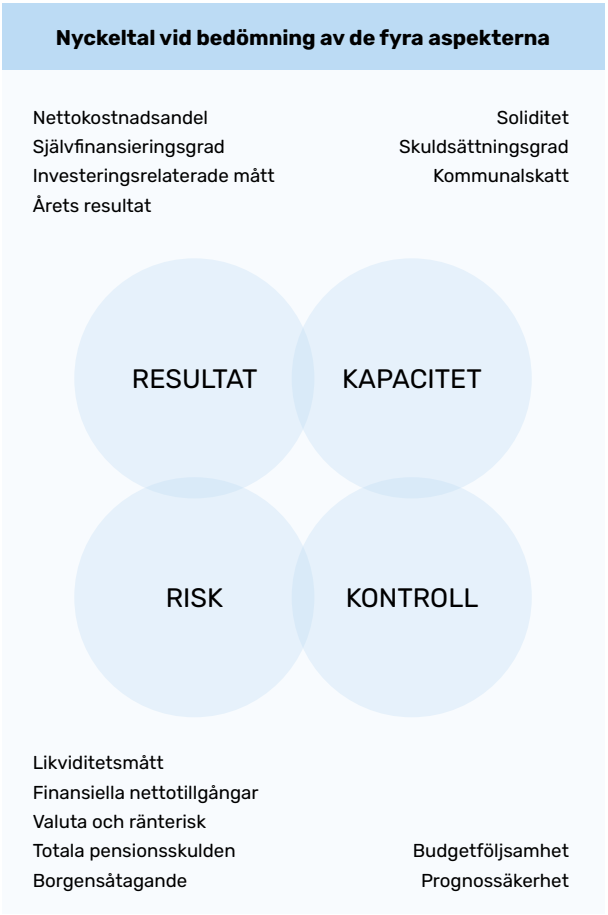
Risk
Med den tredje aspekten risk avses hur kommunen/kommunkoncernen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innebär att kommunen/kommunkoncernen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta ekonomiska problem. Här beskrivs även kommunens pensionsskuld.

Kontroll
Med aspekten kontroll avses avslutningsvis hur upprättade ekonomiska målsättningar och planer följs. En god följsamhet mot budget ger bra förutsättningar för att kunna uppnå god ekonomisk hushållning. Risk och kontroll hänger samman på så vis att båda visar på förmågan att hantera problematiska situationer.

RK-modellen: Fyra aspekter vid finansiell bedömning

Nyckeltal vid bedömning av de fyra aspekterna

Finansiell analys den kommunala organisationen

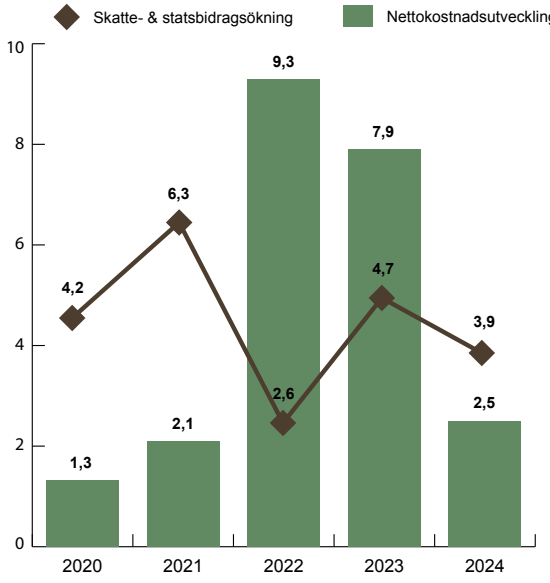
Resultat

Nettokostnad

Utveckling av intäkter och kostnader (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	233	225	213	209	197
Verksamhetens kostnader	-1 051	-1 024	-953	-885	-863
Verksamhetens nettokostnader	**-818**	**-799**	**-740**	**-676**	**-666**
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	812	782	747	728	685
Finansnetto	14	17	19	13	28
Periodens resultat	**8**	**0**	**26**	**65**	**47**
Antal invånare	10 254	10 260	10 258	10 218	10 177
Nettokostnad / invånare (kr)	79 817	77 861	72 125	66 157	65 422
Skatteintäkt / invånare (kr)	79 217	76 220	72 830	71 272	67 328

För en sund ekonomi och god ekonomisk hushållning behöver skatteintäkterna, inklusive generella statsbidrag och utjämning, helst öka mer, men minst vara på samma nivå som nettokostnads-ökningen. Utvecklingen av nettokostnaderna i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är därmed ett väsentligt mått att analysera. Nettokostnader är summan av verksamhetens intäkter minskat med verksamhetens kostnader och avskrivningar.

Utveckling av nettokostnader (exkl. jämförelsestörande poster) jämfört skatte- och statsbidragsökning (%)

Källa: Malung-Sälens kommun

Förändring nettokostnader, skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnadernas förändring	2,5	8,0	9,4	1,5	4,4
Nettokostnadernas förändring exklusive jämförelsestörande poster	**2,6**	**7,9**	**9,3**	**2,1**	**1,3**
Skatteintäkternas förändring	2,4	6,0	4,8	6,1	-0,5
Generella statsbidrag och utjämnings förändring	7,1	1,7	-1,9	6,7	**15,4**
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings förändring	**3,9**	**4,7**	**2,6**	**6,3**	**4,2**

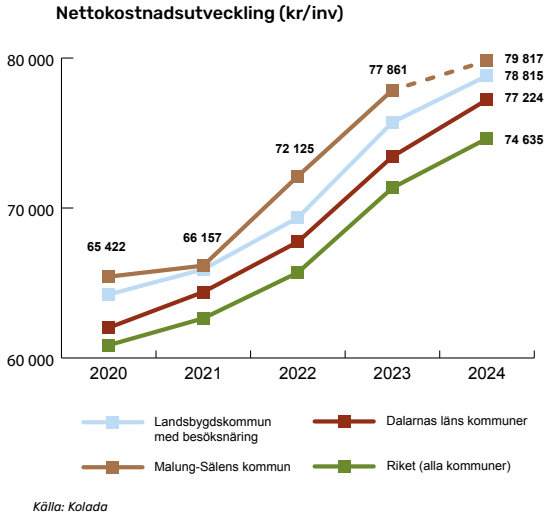
Skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning ökade med 30 mnkr eller 3,9 procent mellan åren 2024 och 2023. År 2023 var motsvarande ökning 4,7 procent, det vill säga 35 mnkr. Ökningen till 2024 förklaras främst av högre intäktsökning från generella statsbidrag, där intäkt från fastighetsavgiften svarar för 12 mnkr. När det gäller kommunalskatteintäkter har skattekraften ökat med 5,9 procent jämfört med 2023 och jämfört med tioårssnittet 3,3 procent. Skattekraften är beräknat skatteunderlag i kronor per invånare vid taxeringsårets ingång.

För tioårsperioden 2015 - 2024 är den genomsnittliga ökningen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning 2,6 procent. Det innebär att utvecklingen 2024 är högre snittet, vilket är positivt. Även jämfört femårsnittet är årets utveckling högre.

Verksamhetens nettokostnader ökade med 20 mnkr eller 2,5 procent från år 2024 till år 2023. Föregående år var motsvarande ökning 8,0 procent eller 59 mnkr. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning hade därmed en högre ökningstakt än nettokostnaderna år 2024. Det kan jämföras med föregående två år där nettokostnaderna ökat mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Nettokostnadsutvecklingen har bromsat in till 2024, vilket förklaras av lägre personalkostnader, lägre prisutveckling och högre intäkter från affärsverksamheterna. Exkluderas jämförelsestörande poster har nettokostnaderna ökat med 20 mnkr eller 2,6 procent, jämfört med år 2023. Föregående år ökade nettokostnaderna, exkluderat jämförelsestörande poster, med 59 mnkr eller 7,9 procent.

Trenden var åren 2017 till 2021 att skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökade mer än nettokostnaderna. Åren 2022 till 2023 ökade nettokostnaderna mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Årets återgång till tidigare trend behöver fortsätta. Intäkterna måste överstiga kostnaderna för en fortsatt bibehållande av en ekonomi i balans.

Nettokostnad per invånare

Källa: Kolada

**Nettokostnad för 2024 är i diagrammet preliminära uppgifter inlämnade till SCB före fastställt slutligt utfall.*

Malung-Sälens kommun har historiskt en högre nettokostnad än länet, riket, samt jämfört landsbygdskommuner med besöksnäring. Av de preliminära uppgifter som finns vid årsredovisningens upprättande har verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen räknat i kronor per invånare bromsat in jämfört med jämfört med länet, riket, samt landsbygdskommuner med besöksnäring. Slutlig nettokostnad per invånare är 79 817 kronor per invånare för Malung-Sälens kommun. Uppgifterna i diagrammet är preliminära uppgifter jämfört jämförelsegrupper. Även om nettokostnadsutvecklingen bromsat in, är nettokostnaden per invånare högre än snitt för länet, riket, samt landsbygdskommuner med besöksnäring.

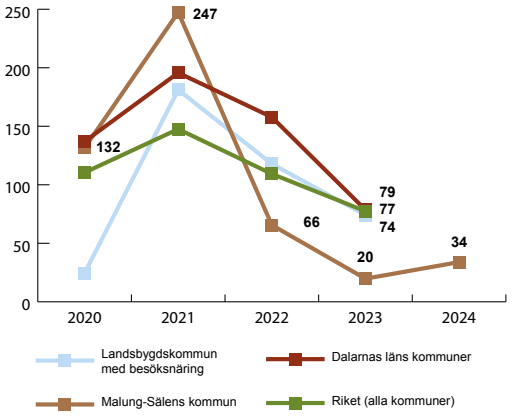
Nettokostnaderna behöver balanseras mot verksamheternas behov och det är av vikt att ha en kontrollerad kostnadsutveckling. Kommunen har de senaste åren arbetat med att anpassa sina verksamhetskostnader utifrån tillgängliga medel, för att nå en ekonomi i balans. Genomförda passningsåtgärder under 2023 har gett effekt under 2024. Framför allt är det personalkostnaderna som dämpats. Förutom personalanpassningsåtgärder behöver andra anpassningsåtgärder vidtas för att även minska och dämpa utveckling av övriga kostnader, alternativt öka intäktsnivåerna.

Minskningen avseende medel att överflytta förklaras främst av att investeringen i Malung-Sälens simhall färdigställts under 2024.

Investeringsvolym

Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar (%)

Källa: Kolada

Självfinansieringsgraden är ett mått som visar på årets resultat, plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar. Malung-Sälens kommuns självfinansieringsgrad år 2024 är positiv, men jämfört med tidigare år har den sjunkit för åren 2023 och 2024. Det beror på väsentligt högre investeringsutgifter samtidigt som resultatnivåerna sjunkit och avskrivningarna ökat. Ökningen för avskrivningar är både hänförlig till pågående investeringstakt, införd komponentredovisning sedan 2020 samt förändrad redovisningsprincip sedan 2022 avseende finansiella leasing av fordon. Årets nettoinvesteringar för materiella tillgångar uppgår till 126 mnkr, vilket är högre än årets avskrivningar (35 mnkr), plus årets resultat (+ 8 mnkr).

År 2020 minskade avskrivningar jämfört med år 2019, beroende på engångseffekt i samband med införande av komponentindelning av materiella anläggningstillgångar. Avskrivningarna har därefter årligen ökat på grund av uppdelningen på komponenter med kortare avskrivningstid som fått genomslag vid ny- och ersättningsinvesteringar.

Även nuvarande investeringstakt och övergång att redovisa anskaffning av leasingfordon som materiell anläggningstillgång har bidragit till årliga ökade avskrivningar. Ökningen är däremot lägre än förväntat då planerade investeringar inte fullföljts som planerat. Även år 2024 har investeringstakten varit lägre än fullmäktiges beslutade investeringsbudget, vilket främst får genomslag i resultatet närmast kommande år. Fördröjningen där investeringar inte genomförs enligt plan beror på underskattande av tiden för genomförande av investeringarna och fördröjning vid utrednings- och tillståndsprocesser. En förklaring till underskattning av tidsåtgång är den omfattning på investeringsprojekt som bedrivs och kapaciteten att hinna med.

Budgeterade investeringar efter överflyttningar och tilläggsanslag uppgick till 229 mnkr för verksamhetsåret 2024. Årets investeringsutgifter uppgick till 128 mnkr. Samtidigt finns investeringar beslutade för 2024 som inte hunnit färdigställas eller påbörjas. Av ej använda investeringsmedel år 2024 har kommunstyrelsen beslutat att 85 mnkr överflyttas till år 2025. Föregående år överflyttades 170 mnkr. Minskningen avseende medel att överflytta förklaras främst av att investering i simhall i Malung färdigställts under 2024. Trenden är att beslutade investeringar inte hinner genomföras inom beslutat budgetår.

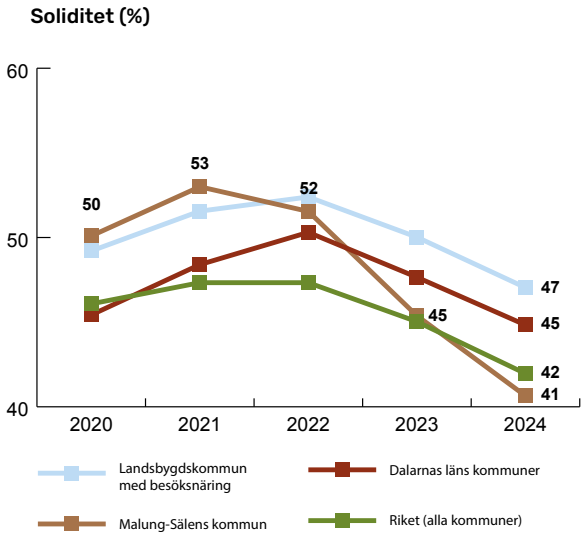
Investeringsvolym (mnkr)	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
Investeringsutgifter	128	176	99	39	55
Avskrivningar	35	32	29	27	25

Investeringsvolymen avser anskaffning av materiella anläggningstillgångar.

Av 2024 års investeringar avsåg 2,2 mnkr avgiftsfinansierade investeringar i industrifastigheter och fjärrvärme samt 0,3 mnkr skog- och markköp. Övriga investeringsutgifter avsåg 125 mnkr i skattefinansierade verksamhet.

Kapacitet

Soliditet

Källa: Kolada

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den anger hur stor del av de totala tillgångarna som finansieras genom egna medel. Förändringar i soliditeten är beroende av investeringstakt, nyupplåning, skuldförändringar, samt det ekonomiska resultatet. En hög och jämn soliditet är stabiliserande för ekonomin och ger förutsättningar för låga finansieringskostnader.

Soliditeten uppgick år 2024 till 41 procent, vilket är en minskning med 4 procentenheter sedan föregående år. Förändringen förklaras av att tillgångar ökat och eget kapital minskat, framför allt är ökningen hänförlig till materiella anläggningstillgångar och årets investeringar. Omsättningstillgångarna har även ökat beroende på anskaffning av exploateringsmark samt ökning av likvida medel. Lån upptogs i slutet av året, för att finansiera kommande investeringar, vilket ledde till att likviditeten ökade. Tillsammans med ett lågt resultat gör detta att soliditeten sjunker. Jämfört med jämförelsegruppen landsbygdskommun med besöksnäring (omfattar 21 kommuner) har Malung-Sälens kommun enligt preliminära uppgifter för 2024 lägre soliditet än snittet. Sex landsbygdskommuner med besöksnäring har lägre soliditet och fjorton bättre.

Malungs-Sälen kommuns soliditet inklusive pensionsåtagande uppgår till 21 procent för år 2024. Det är en minskning med 3 procentenheter jämfört med år 2023. Jämfört med riket, länet och landsbygdskommuner med besöksnäring år 2023, hade Malung-Sälens kommun en lägre soliditet inklusive pensionsåtagande. För år 2024 finns inga jämförelseuppgifter vid årsredovisningens upprättande. I och med 2024 års resultat och preliminära uppgifter om kommunsektorn prognostiseras Malung-Sälen ha ett lägre resultat i jämförelse med snitt för samtliga jämförelsegrupper. Samtidigt är investeringstakten historisk hög i Malung-Sälen, och en inbromsning kan väntas i landet grundat på befolkningsprognoser. Baserat på dessa data förväntas Malung-Sälens kommuns soliditet inklusive pensionsåtagande jämfört jämförelsegrupperna försämras.

Soliditet inklusive pensionsåtagande är ett av kommunens finansiella mål. I och med att utfallet är 21 procent uppnås målet i och med att utfallet är högre än målet 15 procent.

Kommunens skogsinnehav på 15 000 hektar produktiv skogsmark finns inte redovisat som tillgång i balansräkningen. Inräknas värdet för skogsinnehavet som tillgång, ökar soliditeten. Taxeringsvärdet för skogen uppgår till cirka 360 mnkr. En uppskattad prisbild utifrån skogsmarkspriser och värderingar 42 - 47 tkr/ha skulle motsvara ett värde på 630 - 710 mnkr.

Skuldsättningsgrad

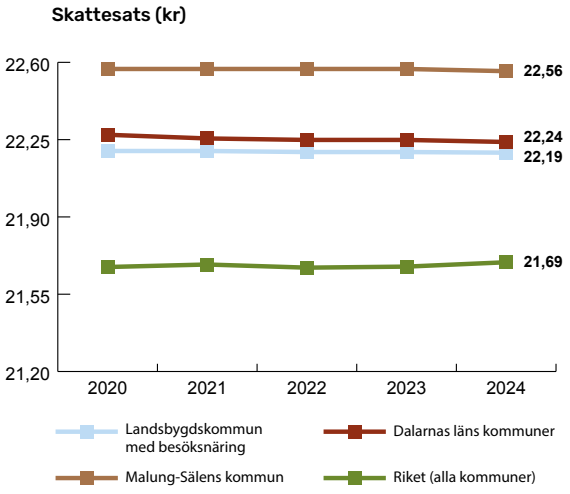
Anskaffning av en tillgång kan finansieras antingen genom eget kapital eller med främmande kapital, det vill säga med lån. När ett lån upptas ökar likvida medel, samtidigt som skulderna ökar. Andelen tillgångar som har finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Skuldsättningsgraden kan sedan brytas ner i delarna avsättningsgrad, samt lång- respektive kortfristig skuldsättningsgrad. Avsättningar är att betrakta som skulder för vilka det exakta beloppet inte är känt och inte heller tidpunkt för när de ska betalas, till exempel avsättning för deponi.

Skuldsättningsgrad (%)	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
Skuldsättningsgrad	**59**	**55**	**48**	**47**	**50**
varav avsättningsgrad	2	2	3	3	4
varav långfristig skuldsättningsgrad	32	25	19	16	21
varav kortfristig skuldsättningsgrad	25	28	26	28	25

Kommunens skuldsättningsgrad ökade 2024 till 59 procent, vilket är en ökning med 4 procentenheter. Förändringen kan härledas till att långfristiga skulder ökar med 110 mnkr. Långfristiga skulder ökar dels för omsättning av lån, dels som en effekt av investeringstakten och nyupp-

låning, exklusive omsättning av lån. Kortfristiga skulder ökar även mellan åren men andelen inom skuldsättningsgraden är lägre år 2024. Kortfristig del av långfristig skuld ökar medan leverantörsskulderna minskar. Det är en effekt av att det är färre pågående investeringsprojekt över årsskiftet med utestående leverantörsskulder. Soliditeten uppgår till 41 procent. Summan av soliditeten och skuldsättningsgraden är alltid 100 procent.

Kommunalskatt

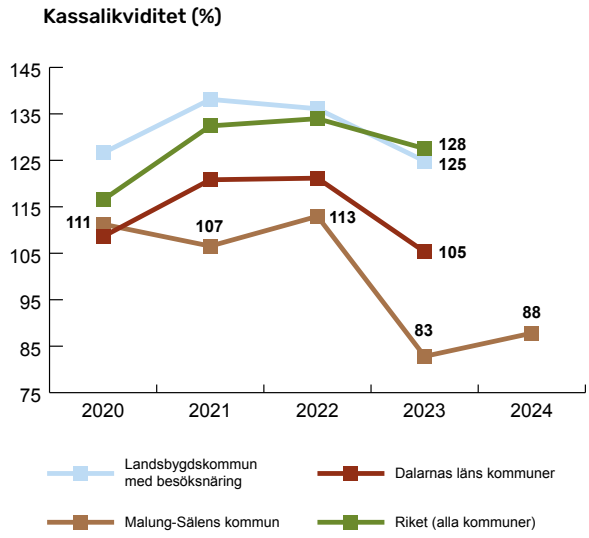
Källa: Kolada

Kommunalskatten höjdes år 2010 med 50 öre från 21,81 kronor till 22,13 kronor. Ansvaret för hemsjukvården övertogs från dåvarande landstinget 2013-01-01. Finansieringen av övertagandet reglerades genom så kallad skatteväxling med 23 öre, där skattesatsen för år 2013 uppgick till 22,54 kronor. Inför år 2016 fattades beslut om höjning av skatten med 50 öre och skattesatsen för år 2016 uppgick till 23,04 kronor. År 2017 var kommunalskatten oförändrat 23,04 kronor. Under år 2017 fattade fullmäktige beslut om överföring av ansvaret för kollektivtrafiken till dåvarande Landstinget Dalarna genom skatteväxling och från år 2018 sänktes därmed kommunalskatten med 47 öre till 22,57 kronor. För åren 2019 till 2023 har skattesatsen varit oförändrad med 22,57 kronor. År 2024 överfördes ansvaret för riksfärdtjänst och handläggningen av tillstånd för färdtjänst och riksfärdtjänst till Region Dalarna. Övertagandet finansierades genom skatteväxling till regionen med 1 öre, och skattesatsen för 2024 sänktes för kommunen till 22,56 kronor.

Malung-Sälens kommun har en skattesats som är högre än rikets snitt, högre än landsbygdskommuner med besöksnärings snitt, samt näst högst av kommunerna i Dalarna. Skatteintäkterna per invånare har relativt övriga kommuner i länet förbättras, Malung-Sälens skatteintäkter per invånare är fjärde högsta i länet år 2024. Det kan jämföras med året före när kommunen hade sjätte högsta skatteintäkten per invånare. Förklaringen är bland annat av att skattekraften per invånare ökat de senaste åren. Med beaktande av en redan hög skattesats är kapaciteten för intäktsökning genom höjd skattesats begränsad.

Risk

Likviditet

Källa: Kolada

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Likviditetsmåttet ställer de tillgångar som lätt kan realiseras till likvida medel, i relation till kortfristiga skulder. En likviditet under 100 procent innebär att om kommunens alla kortfristiga skulder skulle förfalla idag finns inte tillräckligt med tillgångar för att betala skulderna, utan pengar måste lånas upp för att klara betalningarna. Ju högre andelen kassalikviditet är, desto bättre är den kortfristiga betalningsförmågan.

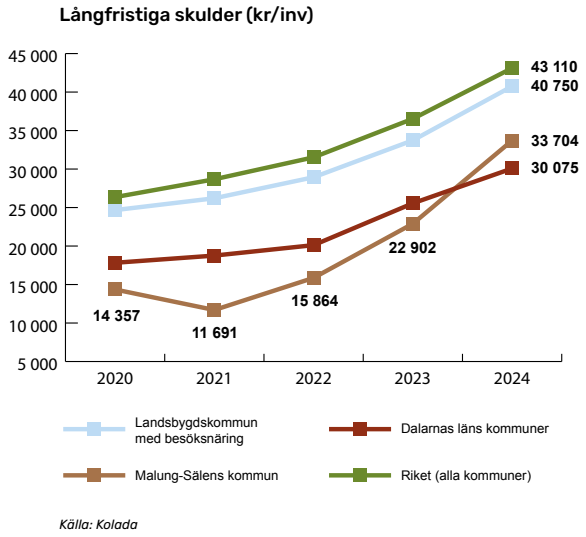
Kassalikviditeten uppgår till 88 procent år 2024. Den har varierat mellan åren, men jämfört med jämförelsegrupperna har Malung-Sälen haft en lägre kassalikviditet. Förklaringen är bland annat att inom kortfristiga skulder ingår lån som förfaller inom tolv månader som del av långfristig skuld. Dessa lån har ökat jämfört föregående år, och kommer enligt prognosen att refinansieras, det vill säga ersättas med nya lån. Den korta kapitalbindning på lån, som kommunen haft, får genomslag mellan åren. Den förbättrade kassalikviditeten från år 2023 förklaras framför allt av ökad likviditet samt ökad andel kortfristig del av långfristig skuld. Inom statsbi-

dragsfordringar ingår fordran för kommunal fastighetsavgift som konstant ökat över åren i och med att slutlig reglering sker med två års fördröjning. Fastighetsavgiften utgör drygt 60 procent av kortfristiga fordringar och hela fordran är inte realiserbar inom 12 månader. Kassalikviditeten minskar till 54 procent om den exkluderas.

Likviditet (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Koncernvalutakonto	96	70	100	112	86

Tillsammans med två av de kommunala bolagen (Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB och Malung-Sälen Turism AB) används ett koncernkonto för att kommunkoncernen gemensamt ska kunna nyttja likviditet på ett så fördelaktigt sätt som möjligt. Tidigare fanns en avtalad checkräkningskredit, som från och med år 2020 togs bort på grund av kostnaden för att ha denna. Den har ersatts av en mer aktiv likviditetsplanering. Vid årsskiftet 2024/2025 var saldo på koncernvalutakontot 96 mnkr.

Lån och ränta

Källa: Kolada

Långfristiga skulder per invånare är lägre än snittet i riket och landsbygdskommuner med besöksnäring. Däremot visar utvecklingen från 2023 till 2024 att Malung-Sälens kommuns långfristiga skulder ökat mer än snittet i Dalarnas läns. Nyckeltalet visar en ögonblicksbild men tar inte hänsyn till kortfristig del av långfristig skuld för upptagna lån. Finansiella skulder ska klassificeras som kortfristiga om de förfaller till betalning inom tolv månader. Alla övriga skulder klassificeras som långfristiga. Beroende på förfallostrukturen kan därför nivån på långfristiga skulder skilja sig åt mellan åren och mellan kommunerna och det är därför relevant att analysera lånen samlat.

Under 2024 tecknades tre nya lån om totalt 165 mnkr och två lån löstes med 54 mnkr. Ett befintligt lån amorterades med totalt 1 mnkr. Utgående långfristiga skulder uppgick till 346 mnkr vid årsskiftet 2024/2025, varav långfristiga lån svarade för 340 mnkr. Kommunens genomsnittsränta för år 2024 uppgick till 2,58 procent att jämföra med år 2022 när genomsnittsräntan var 1,89 procent. Det gynnsamma ränteläget fram till år 2021 har inneburit att genomsnittsräntan varit låg under flera år. Varefter lånen omsätts och nya lån tas upp ökar räntan. Kapital- och räntebindningen uppgår till 3,42 år. Med hänsyn till att styrräntan under 2024 successivt sänkts för att under början av år 2025 sänkas till 2,25 procent, kommer genomsnittlig ränta fortsatt öka under kommande år, i och med att lån till lägre ränta ska omsättas och även att ytterligare lån kommer tas upp.

Enligt Malung-Sälens kommuns finanspolicy ska 50 procent av lånestocken bindas på längre sikt, dels för att hålla nivån på 50 procent, dels för att säkra en låg genomsnittsränta för en längre period. Vid årsskiftet 2024/2025 hade kommunen nio lån om totalt 390 mnkr, samtliga bundna. Två av lånen förfaller under år 2025, ett lån förfaller år 2026, ett lån förfaller 2027, två lån förfaller 2028, ett lån förfaller år 2029, ett lån förfaller 2030 och slutligen ett lån förfaller 2031. Ett av lånen amorteras kvartalsvis med 250 tkr per lån och kvartal. Lån som förfaller under år 2025 kommer att ersättas av nya lån. Under början av 2025 har ett nytt lån om 25 mnkr upptagits för att finansiera pågående investeringar.

Lån inklusive kortfristig del (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Lån	390	280	178	146	149

Pensionsskuld

Den förpliktelse som kommunen har att i framtiden betala ut pension redovisas på två vis, enligt den så kallade blandmodellen. De pensionsförpliktelser som har uppstått från och med år 1998 och framåt, redovisas löpande under intjänandeperioden som en kostnad i resultaträkningen och regleras löpande till pensionsadministratör, eller kostnadsförs som en avsättning i balansräkningen. De pensionsförpliktelser som har uppstått före år 1998 har inte redovisats som kostnad vid intjänandet utan redovisas som kostnad i samband med utbetalning till pensionär under pensionen.

Pensionsskuld inkl löneskatt (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Intjänade pensioner under året	21	20	22	21	21
Avsättning för pensioner	19	16	15	14	13
Ansvarsförbindelse för pensioner	209	204	209	216	222
Totalt pensions-åtagande	**228**	**220**	**224**	**230**	**235**
Soliditet inklusive pensionsåtagande (%)	21	24	27	25	18

Avsättningarna för pensioner har ökat och uppgår till 19 mnkr. I takt med att avsättningar pensioner sedan utbetalas kommer endast regleringsposter att belasta kommunen, eftersom kostnaden redan har redovisats vid tidpunkten för intjänandet.

Ansvarsförbindelsen för pensioner uppgick till 209 mnkr per 2024-12-31. Förändringen jämfört med år 2023 är en ökning med 5 mnkr, bland annat för att ränte- och basbeloppsuppräkningarna fortsatt är höga. Av femårsöversikten framgår att förändringar mellan åren är mellan 3 till 7 mnkr, och åtagande har successivt minskat för att år 2024 öka. Ansvarsförbindelsens storlek påverkas dels av utbetalningar, dels av parametrar för beräkning och dess värdering. Över tid har förbindelsen påverkats av exempelvis förändringar i vilka grupper som ingår (avlidna borttagna från 2018) och livslängsantagande (längre livslängd 2021). Framgent förväntas åtagande minska genom högre utbetalningar från ansvarsförbindelsen. Eftersom intjänandet av pensionerna inte tidigare kostnadsförts, innebär det att 209 mnkr (värdering 2024-12-31) kommer att belasta kommunen i form av kostnader, i takt med att utbetalning sker.

Kommunens totala pensionsskuld uppgår 2024-12-31 därmed till 228 mnkr för framtida betalningar av pensioner som tidigare intjänats.

För kommande femårsperiod prognostiseras pensionsutbetalningar från ansvarsförbindelsen för redan intjänade pensioner till cirka 16 mnkr årligen. Anställdas intjänande av pensioner följer löneutvecklingen och beror av antalet anställda, och beräknas till 43 mnkr i 2025 års nivå. För år 2025 prognostiseras pensionskostnaderna uppgå till 59 mnkr.

Placeringar för framtida pensionsutbetalningar uppgår till 0 mnkr.

Borgensåtagande

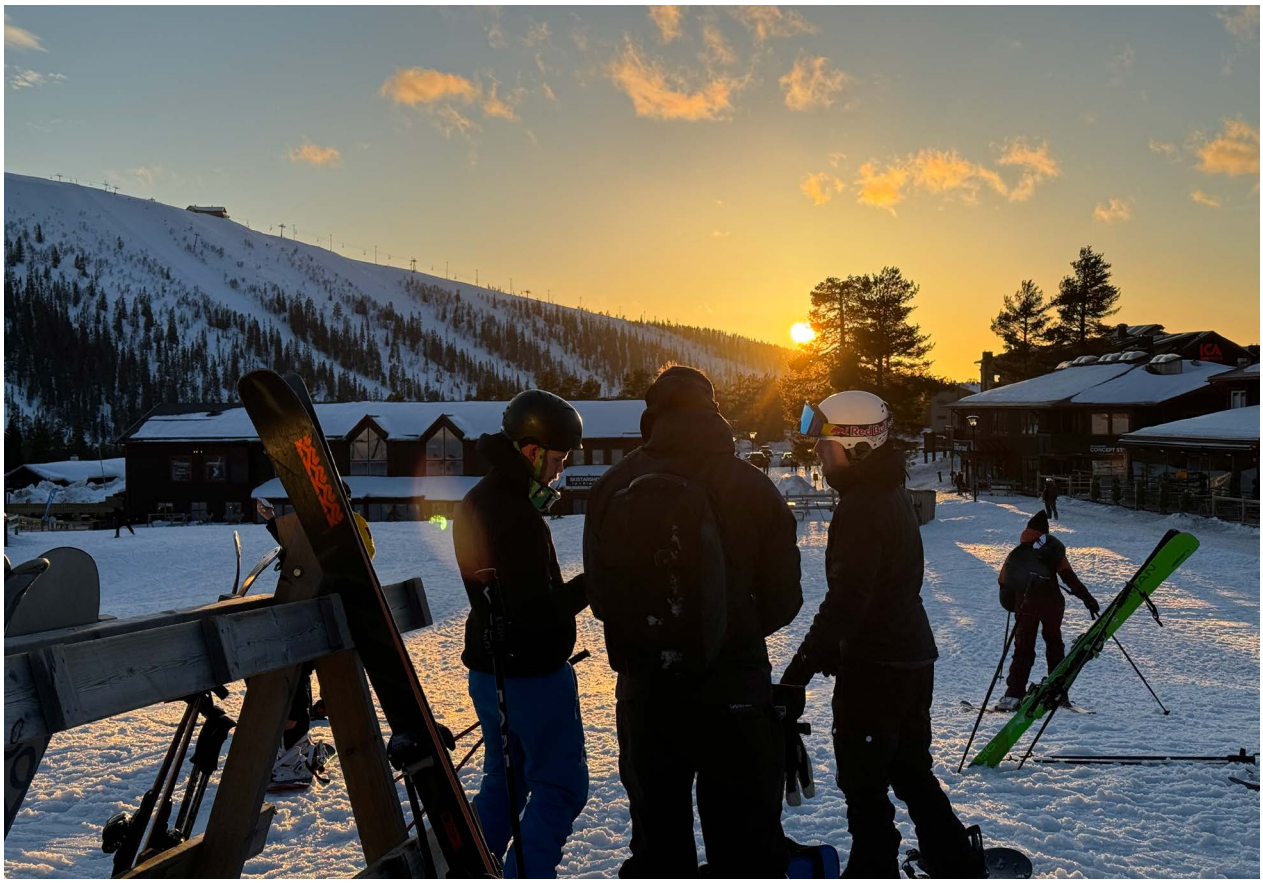
Fullmäktige beslutar årligen om att bevilja borgen för de kommunala bolagen. För Malungshem AB är beviljad borgen år 2024 fastställd till 292 mnkr. För Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB är beviljad borgen fastställd till 470 mnkr. För Malung-Sälens Elverk AB är beviljad borgen fastställd till 60 mnkr. För Malung-Sälens Elnät AB är beviljad borgen fastställd till 95 mnkr för upptagande av lån. Förutom sedvanlig borgen har fullmäktige beslutat om att bevilja moderbolagsgaranti såsom borgensman för Malung-Sälens Elnät AB med 400 mnkr. För Sälen Centrum HB fattas inga årliga beslut och gällande beslut för borgen omfattar 45 mnkr. Motsvarande gäller taget beslut för Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB som har beviljad borgen till 5 mnkr som gäller från år 2019. Till Malung-Sälens Elverk AB lämnas även borgen för pensionsåtagande. Därutöver lämnar kommunen borgen till en bostadsrättsförening enligt fullmäktigebeslut från år 1990, där 30 mnkr är nyttjat.

Utnyttjad borgens-åtagande (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Malung-Sälens Elverk AB	7	5	4	2	2
Malung-Sälens Elnät AB	297	5	16	-	-
Malungshem AB	274	265	267	268	246
Sälen Centrum HB	13	14	13	23	33
Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB	468	345	311	295	300
Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB	3	3	4	4	4
Övriga	29	30	30	30	30
Totalt utnyttjad borgen	**1 091**	**667**	**645**	**622**	**615**

För lämnad borgen till kommunala bolag och övriga tas en årlig borgensavgift ut med 0,2 procent av nyttjad borgen. För beviljad moderbolagsgaranti tas årlig avgift ut med 0,5 procent av nyttjad garanti.

Investeringsbehovet är stort inom kommunen, både avseende infrastruktur, reinvesteringar, hyresbostäder och verksamhetslokaler. Borgensåtagandet, exklusive moderbolagsgaranti, prognostiseras fortsätta öka. Moderbolagsgaranti är utnyttjad med 225 mnkr per årsskiftet. Exkluderas garantin uppgår totalt nyttjad borgen till 867 mnkr, vilket är en ökning med 200 mnkr. Det är en väsentlig ökning jämfört med tidigare år.

Risker med borgensåtagande är om huruvida dessa kan komma att behöva infrias. När det gäller Malung-Sälens Elverk AB, Malung-Sälens Elnät AB samt Vatten & Avfall i

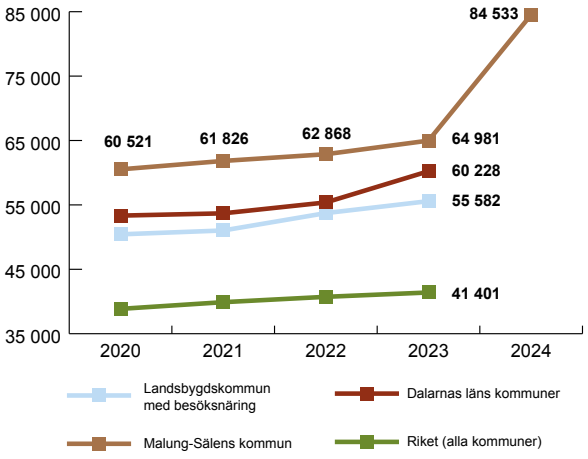

I jämförelse med riket, länet, övriga kommuner och landsbygdskommuner med besöksnäring har Malung-Sälens kommun ett högt borgensåtagande per invånare.

Malung-Sälen AB förväntas investeringar täckas genom avgiftsuttag och risken bedöms därmed hanterbar. Gällande utställande av moderbolagsgaranti till Malung-Sälens Elnät AB har koncernbolaget i sin tur ställt krav på betalningsgaranti från kund. Bostadsbolaget Malungshem har för närvarande en hög uthyrningsgrad (99 procent år 2024) och nuvarande efterfrågan på lägenheter bedöms för närvarande bestå. Framtida risker är en minskande befolkning och vikande efterfrågan på bostäder.

I jämförelse med övriga kommuner och riket, Dalarnas län och landsbygdskommuner med besöksnäring har Malung-Sälens kommun ett högt borgensåtagande per invånare. Det kan jämföras med länets kommuner där variationen är stor. Avesta kommun hade borgensåtagande år 2023 uppgående till 98 kronor per invånare medan Borlänge kommun hade 107 413 kronor per invånare. Älvdalen har även högst utfall inom jämförelsegruppen landsbygdskommuner med besöksnäring med 104 230 kronor per invånare. I länet är det sex kommuner som har högre borgensåtagande per invånare än Malung-Sälen år 2023. Malung-Sälens borgensåtagande per invånare år 2024 uppgår till 106 456 kronor. Exkluderas moderbolagsgaranti uppgår borgensåtagande per invånare år 2024 till 84 533 kronor.

Borgensåtagande, exkl pensionsåtagande (kr/inv)

** Borgensåtagande exklusive moderbolagsgaranti. Inkluderas moderbolagsgaranti är åtagandet 106 456 kr/invånare år 2024.*

Kontroll

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat	8	0	26	65	47
Budget	2	2	18	12	11
Budgetavvikelse	**6**	**-2**	**8**	**53**	**36**

En viktig del för att uppnå god ekonomisk hushållning är att det finns en god budgetföljsamhet. För år 2024 redovisar nämnderna högre nettokostnader än tilldelad ram, den totala avvikelsen är - 19 mnkr. Samtidigt är kommunens totala resultat + 8 mnkr, vilket främst förklaras av utfall från finansförvaltningen samt skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Finansförvaltningen redovisar för året en avvikelse mot budgeterat med + 10 mnkr, med anledning av ej använd central lönepott, lägre pensionskostnader än budget och netto kapitaltjänstkostnader. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har en avvikelse som är + 13 mnkr bättre än budgeterat, medan finansnettot har en avvikelse + 1 mnkr bättre än budgeterat.

Nämndernas negativa avvikelse mot budget beror främst på att socialnämnden redovisar ett överdrag med 39 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden tillsammans med miljö- och stadsbyggnadsnämnden redovisar därtill överdrag med 8 mnkr. Den sammantagna negativa avvikelsen balanseras av att kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden har en positiva avvikelser med sammanlagt 28 mnkr bland annat för nettointäkt från skog och mark samt ej nyttjade medel från kommunstyrelsens förfogande.

För år 2024 uppnås balanskravet när realisationsvinster frändras. För att upprätthålla en ekonomi i balans krävs att nämnderna och kommunstyrelsen klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad ram. Exkluderas överskott från skog- och exploateringsmark samt utdelning från Malung-Sälens Elverk summerar utfallet till -18 mnkr. Det innebär att kärnverksamheten inte bedrivs inom utrymme från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Överskott från finansiella intäkter samt skog- och exploateringsmark bör användas för att finansiera framtida investeringar. Prognostiserade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökar inte i motsvarande omfattning som prognostiserade kostnadsökningar kommande år (år 2025 - 2029). Det innebär att den kommunala organisationen har en utmaning att klara bedriva verksamheten inom tilldelade ramar samt redovisa överskott. Det medför i sin tur att en större andel av investeringar behöver finansieras med lån vilket i sin tur innebär tillkommande räntekostnader.

Prognossäkerhet

Prognossäkerhet nämnderna (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad helår nämnder	-817	-791	-730	-669	-660
Prognos tertial nämnder*	-808	-762	-695	-648	-656
Prognosavvikelse nämnder	**-9**	**-29**	**-35**	**-21**	**-4**
Nettokostnad helår nämnder	-817	-791	-730	-669	-660
Prognos delår nämnder	-815	-785	-726	-659	-663
Prognosavvikelse nämnder	**-2**	**-6**	**-4**	**-10**	**3**

** I tertialprognosen har budgetkompensation för lönerevison manuellt medräknats oavsett när beslutet om justering fattats*

Prognossäkerhet resultat totalt (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat helår totalt	8	0	26	65	47
Prognos tertial totalt	6	3	32	50	9
Prognosavvikelse totalt	**2**	**-3**	**-6**	**15**	**38**
Resultat helår totalt	8	0	26	65	47
Prognos delår totalt	6	1	25	61	40
Prognosavvikelse totalt	**2**	**-1**	**1**	**4**	**7**

Ett ytterligare sätt att analysera risk och kontroll är att mäta prognossäkerhet. Tillförlitliga prognoser skapar förutsättningar för nämnderna att fatta rätt beslut och genomföra nödvändiga korrigeringar till följd av eventuella ekonomiska förändringar. Prognossäkerhet mäts genom en jämförelse av den helårsprognos som görs i samband med tertial- respektive delårsrapporterna. Tertialrapport upprättas per april och delårsbokslut per augusti.

För åren 2020 - 2024 har nämndernas prognos i snitt avvikit 19 mnkr från tertialprognosen i april och 4 mnkr i snitt från delårsprognosen per augusti. För jämförelseperioden konstateras att prognossäkerheten har förbättrats jämfört med föregående femårsperiod och tidigare år. En möjlig förklaring till avvikelsen för tertialprognosen skulle kunna vara att innevarande års lönerevision inte beaktas i den.

Nämnderna omfördelas efter tertialprognos full täckning för årets lönerevision. Det är därför rimligt att avvikelsen är högre per tertialet jämfört delårsprognosen. För att eliminera denna felkälla har kompensation medräknats. I jämförelsen mellan årsutfall och prognostiserat årsutfall behöver även beaktas att prognoserna utgör underlag för nämnderna att vidta åtgärder för en ekonomi i balans. Det har även funnits engångsposter i utfallen de senaste åren, som varit oklara till slutet av året och som gett effekt på den samlade bedömningen. Till exempel är bidragsintäkter för migration svåra att prognostisera. För år 2024 har driftbudgeten och därmed nämndernas driftramar ändrats flera gånger under året, dels genom tilläggsanslag för täckning av specifika händelser, dels tilläggsanslag på grund av statsbidrag som enligt redovisningsregelverket ska klassificeras som generellt, men enligt anvisningarna är riktat mot viss verksamhet. Tilläggsanslagen har ökat nämndernas nettokostnadsram under året. Sammantaget kan prognostiserade nettokostnader vara låga i förhållande till faktiskt utfall.

När det gäller prognosavvikelse för det totala resultatet är avvikelsen för tertialprognosen och för delårsprognosen 2 mnkr. Genomsnittlig avvikelse sett till femårsperioden är 9 respektive 3 mnkr. Sammanfattningsvis är upprättade prognoser per delåret säkrare än vid tertialbokslutet, vilket är rimligt i och med att åtgärder kan vara vidtagna, samt att mer uppgifter finns vid delårstidpunkten augusti.

Nämndernas prognoser och bokslut (tkr)	**Bokslut**	**Budget**	**Avvikelse**	**Delår Avvikelse**		**Tertial Avvikelse**	
				Januari-Augusti		**Januari-April**	
Kommunfullmäktige	-1 703	-1 730	27	-1 730	27	-1 730	27
Revisionen	-895	-900	5	-900	5	-900	5
Valnämnden	-927	-1 070	143	-970	43	-1 060	133
Överförmyndaren	-2 075	-1 936	-139	-2 172	97	-2 172	97
Kommunstyrelsen	-92 179	-118 918	26 739	-97 262	5 083	-101 609	9 430
Barn- och utbildningsnämnden	-300 316	-294 154	-6 162	-299 669	-647	-295 167	-5 149
Socialnämnden	-353 707	-314 913	-38 794	-347 028	-6 679	-338 458	-15 249
Kultur- och fritidsnämnden	-36 423	-37 758	1 335	-37 358	935	-37 358	935
Räddningsnämnden	-20 150	-20 298	148	-20 079	-71	-20 452	302
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-8 747	-6 813	-1 934	-8 164	-583	-8 703	-44
Nämndernas nettokostnader	**-817 122**	**-798 490**	**-18 632**	**-815 332**	**-1 790**	**-807 609**	**-9 513**

Tabellen är upprättad i tkr för att även synliggöra avvikelser för mindre nämnder.
Utfall av lönerevision är medräknad per nämnd i tertial enligt kommunstyrelsens beslut om tekniska justeringar.

Nämnderna prognostiserade nettokostnader vid tertial, respektive delår redovisas i tabell ”nämndernas prognoser”. För tertial per april har budgetkompensation för årets lönerevision medräknats.

Prognos- och budgetavvikelse påverkas av, under året övriga beslutade budgetjusteringar och tilläggsanslag. Kommunstyrelsen har givits utökad ram samtidigt som finansiella intäkter ökats och samtliga nämnder har givits kompensation för höjt personalomkostnadspålägg. I övrigt har omfördelning av medel har gjorts från kommunstyrelsens medel till förfogande för elevers studieresor till barn- och utbildningsnämnden samt arbetskläder/arbetsskor till socialnämnden respektive barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden har givits kompensation genom tilläggsanslag för höjda skolkortskostnader och hyror moduler Blomsterbäckskolan. Tilläggsanslag har givits för generellt riktade stadsbidrag till barn- och utbildningsnämnden för ” Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen” samt socialnämnden för ”Utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden”

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har för året den största procentuella budgetavvikelsen med 28 procent, medan socialnämnden har den största budgetavvikelsen i kronor, 39 mnkr.

Känslighetsanalys

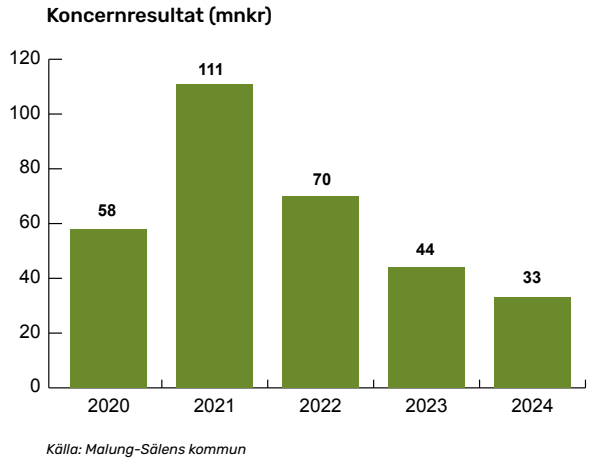
Händelser som ger ekonomisk påverkan +/- (mnkr)	2024	2023
Förändring av kommunalskatten 10 öre	2	2
Förändrat invånarantal med 100 invånare	7	6
Löneförändring med 1 procent inklusive personalomkostnadspålägg	7	7
Förändrad upplåning med 100 mnkr	3	2
Förändring av heltidstjänster 10 st	6	6

En kommun påverkas många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. I tabellen känslighetsanalys åskådliggörs på vilket sätt förändringar av olika faktorer kunnat påverka Malung-Sälens kommuns årsresultat för 2024. Förändrade faktorer kan få betydelse för kommunens ekonomi. Det är därför viktigt att upprätthålla en finansiell beredskap på såväl kort som lång sikt. När det gäller förändrad upplåning är räntekostnaden beräknat på årets genomsnittliga ränta 2,58 procent. Lån upptaget under februari 2025 hade fast ränta 2,66 procent.

Finansiell analys kommunkoncernen

Resultat

Årets resultat

Källa: Malung-Sälens kommun

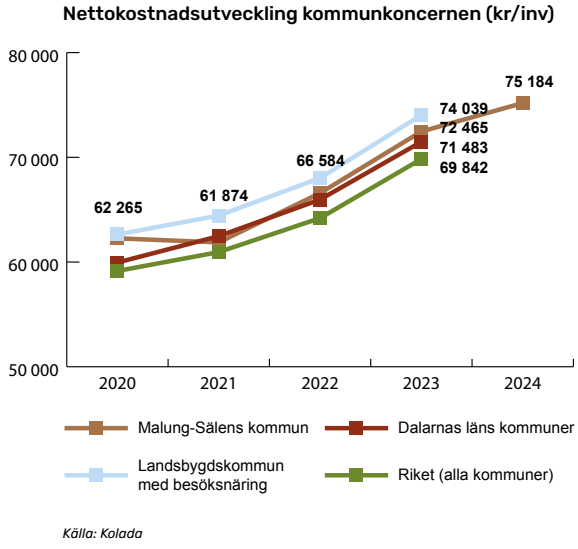
De sammanställda räkenskaperna för kommunkoncernen visar på ett positivt årsresultat på 33 mnkr. Det positiva resultatet beror främst på ett starkt resultat av Malung-Sälens Elverkkoncernen där andelen i koncernen uppgår till 52 mnkr före elimineringar. Även övriga koncernbolag förutom Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB redovisar positiva resultat.

Koncernbolagen har sammantaget under en längre tid genererat årliga överskott och under den senaste femårsperioden uppgår överskotten minst till 39 mnkr, vilket visar på en finansiell styrka för koncernen. Kommunen har historiskt under många år haft negativa resultat och verksamheten har behövt vidta åtgärder för anpassning för att uppnå en ekonomi i balans. Sett till femårsperioden 2020 – 2024 har den kommunala organisationen i snitt bidragit med 30 mnkr till kommunala koncernen. Samtidigt för motsvarande period har de Malung-Sälen Elverkkoncernen i snitt bidragit med 50 mnkr.

Positiva resultatnivåer är centralt för att klara kommande års verksamhet, det gäller både för den kommunala organisationen som för de kommunala bolagen.

Resultat per kommunalt koncernföretag (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Malung-Sälens kommun	7,9	-0,2	25,7	65,2	47,2
Malung-Sälens Elverk AB inkl bolag	38,5	59,2	56,1	56,5	39,4
Malungshem AB inkl bolag	0,1	1,1	-0,5	0,4	2,4
Malung-Sälen Turism AB	0,4	0,7	-0,1	-0,8	-1,0
Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB	0,0	0,0	-0,3	1,2	-2,2
Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB	-0,2	-0,7	-0,5	0,0	-0,1
Ärnäshedens Fastighets AB	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Gustols AB	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Elimineringar	-14,5	-15,8	-10,3	-11,2	-27,4
Koncernresultat	**32,5**	**44,4**	**70,3**	**111,4**	**58,4**

Nettokostnad per invånare

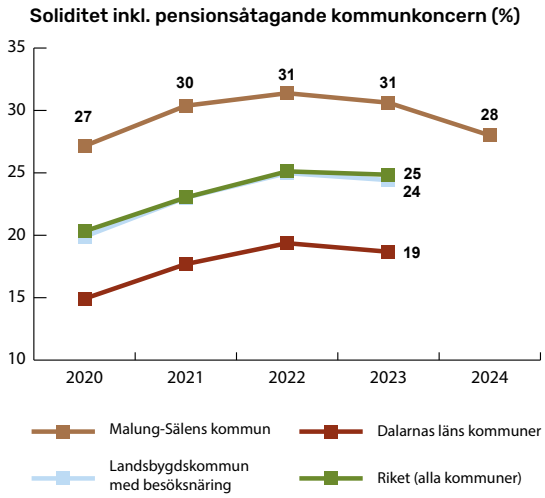

Källa: Kolada

Nettokostnaden per invånare visar att Malung-Sälens kommunkoncern hade en högre nettokostnadstakt än länet, riket, samt jämfört med landsbygdskommuner med besöksnäring. Till år 2021 minskade nettokostnaderna per invånare, för en återigen öka från år 2023. Till år 2024 har ökningstakten dämpats Det förklaras framför allt av att kommunen har haft en hög kostnadsutveckling och genomfört personalanpassningsåtgärder 2023 som får genomslag 2024. För år 2024 saknas jämförelsetal vid årsredovisningens upprättande.

Kapacitet

Soliditet

Källa: Kolada

Soliditeten i den kommunala koncernen har minskat jämfört med föregående år och uppgår år 2024 till 35 procent. Den fortsatt höga investeringstakten har ökat tillgångsmassan, samtidigt som resultatnivån är lägre än föregående år. Årets minskning är enlighet med tidigare års prognoser. Kommunens och de kommunala bolagens investeringsbehov med ökad skuldsättning, i förening med förväntat minskad resultatnivå för kommunkoncernen, pekar på att soliditeten kommer fortsätta sjunka kommande år.
Jämfört med snittet i riket, Dalarnas län, samt landsbygds-kommuner med besöksnäring, låg Malung-Sälens kommun-koncerns soliditet år 2023 (uppgifter för år 2024 saknas

vid årsredovisningens upprättande) över snittet med några procentenheter. Malung-Sälen hade 2023 näst högsta soliditeten i länet exklusive pensionsåtagande. Soliditet inklusive pensionsåtagande har år 2024 minskat till 28 procent. Trenden är densamma som soliditet exklusive pensionsåtagande och likaså jämförelsen med jämförelsegrupperna med undantag av att Malung-Sälen har den högsta soliditeten inklusive pensionsåtagande i Dalarnas län år 2023.

Skuldsättningsgrad

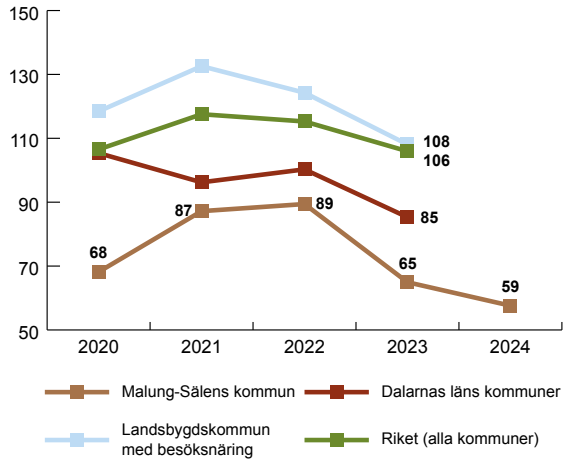
Skuldsättningsgrad (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Skuldsättningsgrad	**65**	**61**	**60**	**60**	**62**
varav avsättningsgrad	3	4	4	4	4
varav långfristig skuldsättningsgrad	41	37	37	37	37
varav kortfristig skuldsättningsgrad	21	20	19	19	21

Kommunkoncernens skuldsättningsgrad ligger har ökat till 65 procent och är högre än kommunens som ligger på 59 procent. Både kommunkoncernen och kommunens skuldsättningsgrad ökade med fyra procentenheter. Balansomslutningen har samtidigt ökat med 334 mnkr i kommunkoncernen. I kronor räknat har både långfristiga och kortfristiga skulder har ökat och likaså avsättningarna. Avsättningarna ökar relaterat övriga skulder måttligt. Långfristiga skulder har ökat då nya lån tagits upp med anledning av investeringstakten. Inom kortfristiga skulder har dels kortfristig del av långfristiga skulder ökat, dels har leverantörsskulderna minskat, vilket är hänförligt till investeringsutgifter. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har däremot ökat. Med prognostiserad investeringstakt förväntas den långfristiga skuldsättningsgraden fortsätta att öka och även skuldsättningsgraden, då det kommer vara en utmaning att redovisa stora positiva resultat, för både den kommunala organisationen, men även Malungshem AB.

Risk

Likviditet

Kassalikviditet kommunkoncernen (%)

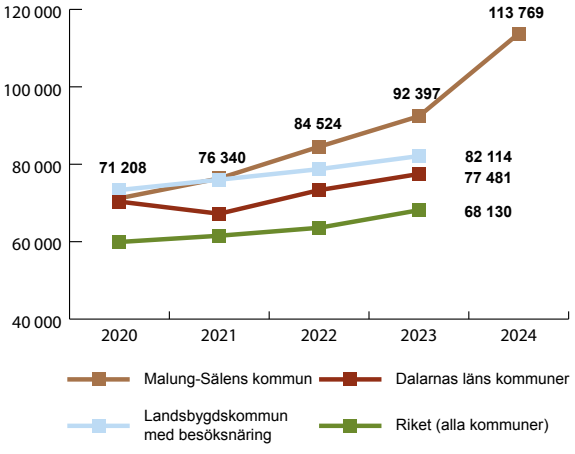

Källa: Kolada

Kassalikviditeten har under året försämrats ytterligare från 65 till 58 procent för kommunkoncernen. Likvida medel har ökat marginellt med 1 mnkr under året, där upplåning i slutet av året förstärkt likviditeten. Kortfristiga fordringar har ökat med 3 mnkr. Samtidigt har även kortfristiga skulder ökat. Den minskade kassalikviditeten förklaras av att korta skulder ökar med 74 mnkr samtidigt som andelen omsättningsbara tillgångar inom 1 år ökar mindre. Inom kortfristiga skulder förfaller lån om 264 mnkr under år 2025. De lån som förfaller förväntas ersättas med upptagande av nya lån.

Lån och ränta

Långfristiga skulder kommunkoncernen (kr/inv)

Källa: Kolada

Långfristiga skulder har ökat med 219 mnkr, från 948 mnkr till 1 167 mnkr. Nettoupplåningen för upptagande av lån under år 2024 uppgår till 288 mnkr att jämföra med året före där nettoupplåningen var 134 mnkr. Inom kommunkoncernen har Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB:s upplåning ökat med 123 mnkr och kommunens upplåning ökat med 110 mnkr. Upplåningen i Malungshem AB har ökat med 9 mnkr, samtidigt som upplåningen i Sälen Centrum HB i det närmaste är oförändrad. Upplåningen för Ärnäshedens Fastighets AB har minskat med 2 mnkr. Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB har amorterat 0,5 mnkr på det lån som upptogs år 2020, varav koncernens andel är 33 procent. Malung-Sälens Elverk AB med dotterbolag har ingen långfristig upplåning, men har per årsskiftet utnyttjat checkräckningskredit med 12 mnkr och har kortfristig upplåning med 65 mnkr.

Inom långfristiga skulder har anläggningsavgifter hos Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB ökat med 4 mnkr, samtidigt har investeringsbidragen minskat marginellt, där årets upplösning balanserats av tillkommande bidrag för laddstation hos kommunen.

Ökningen av skulder för lån och ökningen av långfristiga skulder är i linje med tidigare prognostiserat. I framtiden förväntas lån och långfristiga skulder fortsatt öka, främst på grund av stora investeringar för både bolagen och kommunen, inte minst Malung-Sälens Elverkskoncernen samt Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB som har stora investeringsbehov i Sälenområdet. Även Malunghem AB har ett stort investeringsbehov på grund av eftersatt underhåll. Den del av lån som förfaller inom tolv månader ska klassificeras som kortfristig del av långfristig skuld, vilket gör att långfristiga skulder kan variera över åren. Sammanställning över låneskulder, oavsett klassificering, redovisas i tabellen ”lån inklusive kortfristig del”. Låneskulden ökar successivt.

Lån inklusive kortfristig del (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Lån	1 207	919	785	749	736

Kontroll

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

Budgetföljsamhet (mnkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat	33	44	70	111	58
Budget	18	14	36	37	57
Budgetavvikelse	**15**	**30**	**34**	**74**	**1**

En viktig del för att uppnå god ekonomisk hushållning är att det finns en god budgetföljsamhet. Tillförlitliga prognoser är ett verktyg och underlag för korrekta beslut under pågående år. För år 2024 konstateras att budgetföljsamheten, jämfört med föregående år, har förbättrats. Utfallet avviker med 15 mnkr mot budget. Det är den kommunala organisationens budgetavvikelse samt Malung-Sälens Elverkskoncernen som får genomslag i avvikelserna. För år 2024 har även Malungshem AB bättre resultat än budgeterat. År 2024 redovisade en av kommunkoncernens bolag negativ avvikelse mot årets budget. Övriga ingående enheter har samtliga positiva avvikelser.

Sammanställning av avvikelsen mellan prognos som lämnats vid delårsbokslut 2024-08-31 samt vid tertialrapporteringen 202-04-30 redovisas i tabell ”kommunkoncernens prognoser och bokslut”.

Kommunkoncernens prognoser och bokslut (mnkr)	Bokslut	Budget	Avvikelse	Delår	Avvikelse	Tertial	Avvikelse
				Januari-Augusti		*Januari-April*	
Malung-Sälens kommun	8	2	6	6	2	6	2
Malung-Sälens Elverk AB (koncern)	38	27	11	34	5	30	9
Malungshem AB	0	-7	7	-3	3	-4	4
Sälen Centrum HB	1	1	0	1	0	1	0
Malung-Sälen Turism AB	0	0	0	0	0	0	0
Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB	0	1	-1	4	-4	-2	2
Västerdala Terminal och Järnvägs-spår AB	0	0	0	0	0	0	0
Ärnäshedens Fastighets AB	0	0	0	0	0	0	0
Gustols AB	0	0	0	0	0	0	0
Elimineringar	-15	-6	-9	-21	6	-22	7
Årets resultat	**32**	**18**	**14**	**21**	**11**	**9**	**23**

** I Malung-Sälens Elverk – koncernen ingår Malung-Sälens Elnät AB 100 %, Malung-Sälens Fibernät AB 100 %, Malung-Sälens Företagshälsa AB 100 % och Malung-Sälens Energi AB 100 %*

Kommunkoncernens resultat är fortsatt starkt sett över en femårsperiod, där Malung-Sälens Elverkskoncerns årliga goda resultat varit starkt bidragande.

Sammanfattning finansiell analys

Den finansiella analysens syfte är att tydliggöra ekonomiska styrkor och svagheter i den kommunala organisationen och den kommunala koncernen. Sammantaget konstateras:

- Kommunkoncernens resultat är fortsatt starkt sett över en femårsperiod, där Malung-Sälens Elverkkoncernens årliga goda resultat varit starkt bidragande. Även den kommunala organisationen har över femårsperioden redovisat goda resultat. Trenden för kommunen är oroande i och med resultatet är svagare åren 2023 - 2024.

- Nettokostnadsutvecklingen mätt i kronor per invånare har haft och fortsätter ha hög utvecklingstakt för kommunen med följd att även kommunkoncernen har hög nettokostnadsutvecklingstakt.

- Soliditeten inklusive pensionsåtagande fortsätter att försvagas för den kommunala organisationen. För kommunkoncernen har den tidigare stabila soliditeten inklusive pensionsåtagande försvagats till år 2024. Det är enligt förväntat utifrån investeringstakt, upplåning och prisnivåer som påverkar resultatet. För kommande år blir det av vikt att hålla resultatnivåer för att soliditeten inte ytterligare ska sjunka.

- Inom skuldsättningsgraden ökar långfristiga skulder både för kommunen och kommunkoncernen. Även kortfristig skuldsättningsgrad ökar för kommunkoncernen men minskar för kommunen. Upplåningstakten gör att andel kortfristiga lån ökar bland kortfristiga skulder, för kommunen ger det inte genomslag i och med att andra kortfristiga skulder minskar.

- Investeringsutgifterna, under femårsperioden 2020 - 2024, uppgår till 492 mnkr att jämföra med föregående femårsperiod 396 mnkr för den kommunala organisationen. För den kommunala koncernen uppgår investeringsutgifterna under femårsperioden till 1 452 mnkr jämfört med föregående period 1 256 mnkr. Avskrivningskostnaderna för motsvarande period uppgår till 151 mnkr respektive 466 mnkr. Trenden är fortsatt att både investeringsnivå och avskrivningarna ökar för varje år.

- Investeringstakten speglas av att skuldsättning ökar i kommunkoncernen och den kommunala organisationen.

- Likvideten minskade till 2023, till följd av kostnaden för överlikviditet och höjda räntor för lån. Per bokslutsdagen 2024-12-31 har likviditeten i kommunkoncernen och kommunen ökat, vilket främst förklaras av lån upptaget under slutet av 2024 för att hantera skulder under inledningen av 2025. Den kortsiktiga betalningsberedskapen har därmed minskat för både kommunkoncernen och kommunen. Med rådande ränteläge kommer den kortfristiga betalningsberedskapen minimeras för att inte låna till överlikviditet.

- Balansen mellan strukturen på kommunens intäkter och kostnader förbättrades från år 2017 till 2021 för att från år 2022 återigen försämras. År 2022 och 2023 ökade nettokostnaderna mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. År 2024 är ökar återigen nettokostnadsutvecklingen lägre än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Det gäller att hålla i den 2024 års utveckling kommande år.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Malung-Sälens kommunkoncerns resultat och ekonomiska ställning har försämrat jämfört med året före. Kommunkoncernen har, sett till en femårsperiod, resultat på sammantaget 318 mnkr. Utfallet är i mångt och mycket beroende av att Malung-Sälens Elverkkoncernen redovisat starka årliga resultat, men även den kommunala organisationen har bidragit till kommunkoncernen resultat under femårsperioden. Osäkerhet finns kring framtida avgiftsuttag. De avgifter som elnätsverksamheten tar ut av sina kunder regleras av föreskrifter från Energimarknadsinspektionen. Föreskrifterna är under bearbetning och det finns en osäkerhetsfaktor att de nya föreskrifterna kommer att påverka framtida intäkter för Malung-Sälens Elnät AB negativt.

Det ekonomiska läget för den kommunala koncernen, är för koncernen som helhet starkt, däremot utmanande för enskilda organisatoriska enheter inom koncernen. Prisutvecklingen som bidragit till högre nivåer, behov av investeringar samt underhåll av bostäder och investering i infrastruktur är faktorer som behöver hanteras med väl avvägda beslut. För de helägda bolagen har Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB att följa självkostnadsprincipen och överuttag är ej möjligt. Till Malungshem har ägaren, Malung-Sälens kommun tydliggjort att underhåll går före resultat. Samtidigt befaras att Malungshems hyreshöjningar inte kommer täcka framtida kostnadsökningar, vilket kan innebära att ägaren behöver tillskjuta medel för att täcka underskott.

Den ekonomiska ställningen för den kommunala organisationen har stärkts för att försvagas återigen från år 2022. Förvisso är årets resultat positivt, men når inte finansiellt mål 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för året. Exkluderas utdelningar och intäkter från affärsverksamheterna skog och fjärrvärme är årets resultat negativt. Det innebär att nettokostnaderna, exklusive dessa poster, inte täcks av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Det samlade resultatet för kommunen över femårsperioden uppgår till 146 mnkr, vilket motsvarar 29 mnkr per år. Jämfört med föregående femårsperiod har snittet minskat och trenden är oroande. Kommunens soliditet har stärkts under ett antal år, för att från år 2023 återigen minska. Sett över tid har beroendet av engångsintäkter, bland annat intäkter från tomtförsäljningar (exploateringar) minskat, vilket är positivt.

För att klara det framtida kommunala uppdraget, med planerade investeringar och ökade driftkostnader som följd, krävs minst resultatnivåer omkring fastställt finansiellt mål (2 procent). Positiva resultat är även en förutsättning för att bibehålla soliditeten. Kostnadsökningar behöver inrymmas i det utrymme som medges.

För den kommunala organisationen är det av vikt att investeringar för verksamheterna planeras väl, och kan genomföras enligt fastslagna planer. Investeringar som tillför verksamhetsnytta och effektiviserar verksamheten och dess kostnader behöver prioriteras, då avskrivningskostnader ska inrymmas inom det utrymme från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning som medges. Utrymmet förväntas inte öka motsvarande kostnadsökningarna för den verksamhet som bedrivs.

Prognossäkerheten över åren konstateras säkrare desto längre in på året som gått. För en bra planering och möjlighet att vidta åtgärder vid befarade underskott är en god prognossäkerhet viktig. Säkra prognoser bidrar till att ekonomiska beslut fattas på rätt grunder. Samtidigt utgör prognoserna underlag för att vidta åtgärder för ekonomi i balans. För att klara välfärdsuppdraget med utmaningar med ökande andel äldre, underhåll och investering i kommunala lokaler, behövs långsiktig planering med åtgärder och anpassning för att upprätthålla en ekonomi i balans.

Malung-Sälens kommuns ekonomiska ställning har förbättrats över tid, men försvagats sedan år 2023. För att fortsätta och bibehålla den utvecklingen är det därför av vikt att fortsatt prioritera ekonomistyrning och arbetet med en ekonomi i balans. För kommande planperiod räcker inte prognostiserat utrymme från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning till att täcka förväntade kostnadsökningar, vare sig prisökningar och verksamheternas tillkommande behov. Detta behöver hanteras i kommande budgetprocess.

Det är den kommunala organisationens budgetavvikelse samt Malung-Sälens Elverkskoncernen som får genomslag i avvikelserna.

Balanskravsresultat

Balanskravsreglementet innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna. Regelverket styr vilka poster som ska dras från, eller kan läggas till, årets resultat. Underskott, enligt balanskravet, ska återställas inom tre år enligt kommunallagen (2017:725).

Balanskravsutredning (mnkr)	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkning	8	0
- Reducering av samtliga realisations-vinster	- 1	- 1
-/+Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-
Årets resultat efter balanskravs-justeringar	**7**	**-1**
- Reservering av medel till resultat-utjämningsreserv	0	0
+ Användning av medel från resultat-utjämningsreserven	0	-
Balanskravsresultat	**7**	**-1**
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	0	0
Årets resultat enligt balanskravs-utredningen	**7**	**-1**
+ synnerliga skäl att inte återställa	-	3
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	**0**	**0**
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	**0**	**0**
Balanskravsresultat att reglera	**0**	**0**

Årets resultat uppgår till 7 880 tkr. Efter justeringar enligt balanskravets regelverk är 2024 års balanskravsresultat +7 268 tkr. Från föregående år (2023) finns inget balans-kravsresultat att justera med anledning av att föregående år beslutades om synnerliga skäl att ej återställa avsättning för deponi.

Resultatreserv och resultatutjämningsreserv

Från år 2024 har resultatutjämningsreserv (RER) införts i kommunallagen. RER ersätter tidigare resultatutjämnings-reserv (RUR) och ska bidra till ökad flexibilitet i användning av sparade medel jämfört med RUR. Regler för reservering till RER är motsvarande som för RUR, däremot regleras i kommunallagen högsta reserverade belopp till fem procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Reservering till RER får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om kommunen har ett positivt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser. Fullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska omfatta hanteringen av RER.

Befintlig RUR får användas till år 2033. Ingående resul-tatutjämningsreserv (RUR) uppgår till 75 mnkr. Fullmäktige i Malung-Sälen har fastställt i de lokala riktlinjerna, dels när RUR får disponeras, dels hur mycket RUR får uppgå till. RUR får disponeras om det råder lågkonjunktur. Enligt de lokala riktlinjerna, så är definitionen att det råder lågkonjunktur, om kommunens skatteutveckling för året är lägre än rikets genomsnittliga utveckling de senaste tio åren. För år 2024 är kommunens utveckling 3,3 procent, medan rikets snitt är 2,8 procent. RUR får uppgå till max 10 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, enligt de lokala riktlinjerna. Reserverade medel till RUR uppgår till 9,2 procent vilket är i nivå med taket. I och med årets positiva balans-kravsresultat finns inte behov av att nyttja medel från RUR.

Väsentliga personalförhållanden

Personalkostnader

Personalkostnaderna, exklusive pensionskostnader, har minskat med 4,5 mnkr inklusive sociala avgifter. Arvoden till förtroendevalda, som ingår i personalkostnader, har ökat med 0,3 mnkr, det vill säga nästan 6 procent. Kostnaderna för sjuklöner har minskat med drygt 0,7 mnkr och kostnader för mertid, OB, jour och beredskap har minskat med 1,2 mnkr.

Löner och sociala avgifter (tkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Ersättning till förtroende-valda	6 076	5 747	4 999	4 068	4 226
Löner	409 438	410 509	386 971	370 076	361 567
Sjuklöner	10 023	10 753	11 527	9 335	10 150
Mertid, OB, jour, bered-skap	26 278	27 495	29 893	28 369	21 937
Summa löner	**451 815**	**454 504**	**433 390**	**411 848**	**397 880**
Sociala avgifter	139 083	140 852	131 534	124 392	122 674
Summa kostnader *	**590 898**	**595 356**	**564 924**	**536 240**	**520 554**

**Utfallet skiljer sig mot personalkostnader enligt not 3, då utförda arbeten i investeringsprojekt inte är frånragits ovan.*

Antal anställda

Den 31 december år 2024 hade Malung-Sälens kommun 859 tillsvidareanställda (ej vilande anställningar). En minskning med 41 personer, jämfört med föregående år. Under 2023 togs beslut om större personalanpassningsåtgärder och beslutet fick till största del verkan under maj samt följande månader 2024. Därtill avvecklades en förskoleavdelning i södra kommundelen med anledning av minskade barnkullar. Dessa två verksamhetsminskningarna är orsaken till den större minskningen mot tidigare års antal tillsvidareanställda. Månadsavlönade visstidsanställningar uppgår till 185 stycken och är en marginell minskning mot år 2023. Kvinnor är i större utsträckning än män visstidsanställda. Andelen visstidsanställda kvinnor minskade 2024. Fördelningen mellan kvinnor och män under 2024 är 62 procent kvinnor och 38 procent män. Medelsysselsättningsgraden är ökande och kvinnor arbetar i genomsnitt 92 procent av heltid medan männen arbetar 73 procent av heltid. Under 2023 förändrades regler för gällande dygnsvila genom förändringar i lagstiftningen. Detta har inneburit nya rutiner och mycket omfattande förändringar av schema i våra bemanningsmässigt mest intensiva verksamheter, främst inom socialförvaltningen.

Antal anställda	2024	2023	2022	2021	2020
Tillsvidareanställda	859	900	902	877	870
Visstid, månads-avlönade	185	189	192	231	189
Timanställda, års-arbetare	129	135	112	114	113

Sysselsättningsgrad

Andelen som arbetar heltid i kommunen har ökat. Andelen som arbetar heltid år 2024 uppgår till 87 procent. Andel heltidsanställda inom vård- och omsorg (socialförvaltningen) har ökat under året och uppgår till 61 procent år 2024. Medelsysselsättningsgraden inom våra vård- och omsorgsyrken under 2024 ligger nu på 93 procent. Andelen kvinnor som arbetar heltid har under 2024 ökat både på totalen och inom vård- och omsorg.

Antal anställda (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Anställda heltid	87	76	73	73	73
Arbetar heltid	80	73	69	*	*

** uppgift saknas*

Vård- och omsorg (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Anställda heltid	61	57	56	48	42
Arbetar heltid	49	43	42	40	*

** uppgift saknas*

Medelålder

Medelåldern bland våra tillsvidareanställda uppgår år 2024 till 47,4 år. Nivån har legat stabilt de senaste åren men för år 2024 och 2023 ser vi att medelåldern sänks något. Männens medelålder är något lägre än kvinnornas under 2024. Medelåldern är 46,3 år för män och 47,8 år för kvinnor.

Pensionsavgångar

Under år 2024 valde 32 medarbetare att avgå med pension. Det är 11 stycken fler än år 2023. I och med personalanpassningsarbetet har pensionsöverenskommelser tecknats med individer för förmån till pension vilket är del av orsaken till ökningen. Från och med år 2023 har pensionsåldern höjts till 69 år vilket i praktiken innebär att också riktåldern för våra äldre medarbetare höjts. Utifrån de höjda pensionsåldrarna så ser vi nu främst att pensionsavgång sker mellan 64 - 69 år bland dem som under 2024 nu lämnar oss. Detta gör det svårt att prognostisera för hur många som årligen kommer att avgå i pension framledes. Till år 2028 uppskattar vi att 84 medarbetare kommer att uppnå 65 års ålder. Antalet som uppnått pensionsålder (65 år), men som väljer att fortsätta arbeta, ökar samtidigt. Under 2024 gick störst andel av de som lämnade oss för pension från arbete inom socialförvaltningen, följt av barn- och utbildningsförvaltningen.

Lön

Vid 2024 års lönekartläggning återfanns inga osakliga löneskillnader beroende på kön. Skillnaden mellan männens och kvinnornas medellöner bland tillsvidareanställda var 306 kronor för år 2024, där kvinnorna har lägre lön än männen. Under år 2024 har procenten nyrekryterade män med ingångslöner över medellön varit fler, vilket gör att männens medellön ökat vilket gör en effekt för medellön mellan könen. Orsaken till det kan främst härledas till att fler män än kvinnor rekryterats till tjänster där kvalifikationskraven varit högre både avseende utbildning och erfarenhet vilket också då speglar löneläget vid nyanställning. Den totala medellönens ökning generellt för år 2024 motsvarar procentuellt utfallet av löneökningar för aktuellt år. De centrala avtalen för 2024 är ettåriga och med förhållandevis hög nivå jämfört mot tidigare år. De totala löneökningarna vid löneöversynen år 2024 blev 3,2 procent. Sedan några år tillbaka har vårt centrala kollektivavtal förändrats drastiskt avseende pensionsavsättningar. Pensionsavtalets innehåll innebar en uppräkning med 2 procent i pensionsavsättningar för individen generellt vilket också inneburit en kostnadsökning utöver löneöversyn. Det resulterar i högre pensionskostnader.

Medellöner (kr/mån)	2024	2023	2022	2021	2020
Totalt	33 748	31 946	30 905	30 360	30 370
Kvinnor	33 686	32 002	30 771	30 454	29 916
Män	33 992	31 748	31 405	29 993	32 233
Skillnad kvinnor/män	-306	254	-634	461	-2 317

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för år 2024 uppgick till 7,0 procent. Det är en minskning om 0,2 procentenheter, jämfört med år 2023. Orsaken till minskningen är till största delen är generellt lägre korttidssjukfrånvaro. Något oroväckande konstateras dock att långtidssjukfrånvaron (sjukfrånvaro i 60 dagar eller mer) ökar i alla åldrar och på totalen med 4 procent. Utifrån totala andel sjukskrivna så har män minskat sin procentuella frånvaro medan kvinnorna ligger på likvärdig nivå 2024 som 2023. Den största procentuella avvikelsen avseende sjukfrånvaro står våra äldre medarbetare för, över 50 år, som minskat mest. Malung-Sälens kommuns utfall av sjukfrånvaro med en generell minskning under 2024 konstateras främst att barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen står för minskning av andelen frånvarande på grund av sjukdom. I jämförelse med övriga Sveriges kommuner konstateras en uppskattad sänkning med ett procentuellt utfall som statistiskt sett anses mycket positivt för Malung-Sälens kommun. Risken för både kort- och långtidssjukfrånvaro är högre inom välfärdstjänstyrken, jämfört med genomsnittet för alla branscher.

Sjukfrånvaro av arbetad tid (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro	7,0	7,2	8,1	6,7	7,2
Sjukfrånvaro>60 dagar av total sjukfrånvaro	32,2	28,3	29,7	28,1	22,1
Kvinnor	8,1	8,0	9,0	7,8	8,0
Män	3,7	4,7	5,2	3,5	4,5
- 29 år	6,1	4,5	8,2	6,6	8,4
30 - 49 år	7,8	7,2	6,7	6,0	7,1
50 - år	6,6	7,4	9,2	7,3	6,9

Sjukfrånvaro per förvaltning (%)

	2024	2023	2022	2021	2020
KS	6,0	6,6	6,3	4,3	4,3
BUN	5,9	6,0	6,9	6,3	6,5
SN	8,8	8,8	10,1	7,7	8,0
KFN	4,0	3,8	4,9	6,5	6,6
RN	1,1	1,2	1,6	9,6	9,6
MSN	7,3	6,4	10,3	5,1	5,4

Sjukfrånvaro per förvaltning långtid (%)	2024
Kommunstyrelseförvaltningen (KS)	23,3
Barn- och utbildningsförvaltningen (BUN)	39,6
Socialförvaltningen (SN)	29,4
Kultur- och fritidsförvaltningen (KFN)	14,8
Räddningstjänsten (RN)	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen (MSN)	53,3

Kompetensförsörjning

Den största utmaningen för Malung-Sälens kommun, inom personalområdet, är kompetensförsörjningen under kommande år. Sverige har under några år haft en låg arbetslöshet och Malung-Sälens kommun har, trots påverkan av både pandemi och inflation, haft fortsatt mycket låg arbetslöshet. Vi har i dagsläget flera bristyrken inom kommunal verksamhet och det finns en hård konkurrens om kompetent arbetskraft inom många av våra välfärdsyrken såsom undersköterskor, sjuksköterskor, lärare och socialsekreterare. Tillsättningen av vakanta tjänster är en viktig åtgärd för att skapa förutsättningar för heltid som norm och därtill ett hållbart arbetsliv. Därtill konstateras att socialförvaltningen under 2024 infört fasta scheman på många enheter och där också medarbetare ökar sin tjänstgöringsgrad, i enlighet med intentionerna i heltid som norm. Malung-Sälens kommun har, i likhet med andra landsbygdskommuner, ett lägre löneläge än storstadsregionerna trots ett rejält kliv i medellön för 2024. Det höga prisläget som just nu råder i samhället kan påverka kommunens löneutvecklingstakt, men det är i nuläget oklart i vilken utsträckning då de flesta av våra centrala kollektivavtal förhandlas om inför 2025. Malung-Sälens kommun måste som arbetsgivare ofta hitta andra motivationsgrunder än lön för att attrahera och

Under 2024 har sju vårdpersonal gått "Omsorgslyftet" och läst undersköterskeutbildningen vilket höjer kompetens, kvalitet och resultat i vår verksamhet.

behålla kompetenta medarbetare. Kommunen arbetar med att skapa förutsättningar samt motivera befintlig personal att vidareutbilda sig, få fler att arbeta längre och att välja en högre sysselsättningsgrad genom bland annat heltid som norm. En viktig del i att höja kompetensen hos befintliga medarbetare är vårt nya centrala omställningsavtal som skapar stora möjligheter för att kunna studera även sent i yrkeslivet med goda villkor. Under 2024 har även äldreomsorgslyftet bidragit med att sju medarbetare läst undersköterskeutbildningen som vårdpersonal till undersköterskor vilket höjer kompetens, kvalité och resultat i vår verksamhet.

Personalomsättningen under 2024 uppgår till 110 medarbetare vilket sett till vår totala personalstat är omkring 15 procent av våra månadsavlönade medarbetare. Vi ser en ökning av andelen pensionsavgångar utifrån personalanpassningsarbetet vilket vi inte prognostiserar fortsätter på samma nivå kommande år. Under personalanpassningsarbetet och arbetsbristen inom förskolan där vi minskat verksamheters omfattning har också ett större antal medarbetare som lämnat oss av annat skäl än vi annars tidigare år haft, totalt 45 heltider. Utifrån att vi genomför en del förändringar i personalstat så förekommer också naturlig personalomsättning baserat på det. Den höjda allmänna pensionsåldern kan också resultera i att fler väljer att arbeta längre upp i ålder då det ekonomiskt är fördelaktigt för individen. Andelen heltidsanställda inom vård- och omsorg har ökat, andelen är närmare 61 procent under år 2024 vilket är en positiv utveckling. Skulle ännu fler medarbetare välja

en högre sysselsättningsgrad minskar även rekryteringsbehovet. Arbetet med heltid som norm är ett viktigt strategiskt arbete för att möjliggöra ökade sysselsättningsgrader, parallellt med en god arbetsmiljö skapas förhoppningsvis förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv.

Malung-Sälens kommun har ett unikt utgångsläge för att klara utmaningen med kompetensförsörjning i framtiden. Vi har ett aktivt föreningsliv, är en känd och välbesökt friluftskommun med ett starkt näringsliv. Våra medarbetare är nyckeln till framgång, därför arbetar vi aktivt för att skapa de bästa förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv så att medarbetare ska trivas, må bra och känna arbetsglädje under hela yrkeslivet. Under 2024 har också en ny värdegrund beslutats, vilket borgar för det framtida arbetsmiljöarbetet på ett nytt sätt där respekt, omtanke och trygghet ligger i fokus.

Kommunen arbetar aktivt för att skapa de bästa förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv. Ftahawi Mugos och Ruth Stenfelt arbetar på äldreboendet Skålmogården i Lima.

Förväntad utveckling

För kommunkoncernen är det väsentligt att den kommunala organisationen och bolagen klarar att bibehålla resultatnivåerna kommande år.

Malung-Sälens Elverkskoncern, som är de bolag som främst bidragit till kommunkoncernens positiva resultatnivåer, är beroende av avgifter från elnätsverksamheten. Avgiftsuttaget regleras av föreskrifter från Energimarknadsinspektionen, vilka är under bearbetning. Det finns en osäkerhet hur de nya föreskrifterna kommer att påverka bolagets intäkter. Framtida miljöprövning av vattenkraft-verksamheten är också en osäkerhetsfaktor som kan komma att påverka verksamheten både tekniskt och finansiellt.

När det gäller vatten- och avfallsverksamheten finns regleringar avseende uttag av taxor för VA. Från 2027 ska fastighetsnära insamling fungera i kommunen och planeringsarbetet pågår inom Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB. Hur lagen kommer att förordnas och föreskrivas kommer få stor betydelse för omfattningen av bolagets verksamhet, främst beroende på hur stora områden med fritidshus kommer att klassificeras.

Malungshem planerar för nybyggnation av hyresrätter, vilket kan föranleda nedskrivningar och behov av att ägaren skjuter till medel. I framför allt Sälen har bostadskön och bristen på bostäder ökat kraftigt under senaste åren och hämmar idag inflyttning och därmed samhällsutvecklingen i den norra kommundelen. Sammantaget bidrar utvecklingen av besöksnäringen i kommunen till efterfrågan på de kommunala bolagens tjänster, både avseende återvinnings- och vattentjänster, el- och fibertjänster samt efterfrågan på bostäder.

Malung-Sälen Turism får från år 2025 ett förändrat uppdrag, då campingen inte längre ska drivas av bolaget, utan arrenderas ut till privat aktör.

För Malung-Sälens kommun kommer arbetet med införande av ny socialtjänstlag fortsätta. Den nya socialtjänstlagen ställer större krav på förebyggande arbete, en mer jämställd socialtjänst och ger möjlighet till insatser utan biståndsbedömning. Inom utbildning ställs krav på bemannade skolbibliotek från halvårsskiftet 2025, och inom stadsbyggnad planeras för implementering av förändrade byggregler, enligt Boverkets översyn, under året. En ny vattentjänstplan ska tas fram för kommunen, och arbetet inleds under år 2025. Arbetet med ny översiktsplan fortsätter under år 2025, där nästa steg är samråd under våren. En rad samrådsmöten kommer att genomföras på olika platser i kommunen.

Nytt beslut angående Västra Sälenfjällen från MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) väntas. Det påverkar dels räddningstjänstens dimensionering men är även en viktig parameter för kommande detaljplaneläggning.

Budgeterat resultat för den kommunala organisationen 2025 uppgår till 3,2 mnkr, efter fullmäktiges beslut i mars 2025 om tilläggsanslag till barn- och utbildningsnämnden. Fullmäktige har under inledningen av 2025 året beslutat om utökad ram för socialnämnden för tjänster inom äldreomsorgen. Utrymme tillskapades i och med sänkt personalomkostnadspålägg. Finansiellt resultatmål 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning plus utdelning från koncernbolag och nettointäkt från skog och mark uppnås inte i det budgeterade resultatet.

Socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har äskat om ytterligare ramanslag i sina tilläggsanslagsäskande för år 2025. Bedömningen är att de båda nämnderna kommer ha utmaningar att inrymma verksamheten och dess nettokostnader för 2025 inom fullmäktiges givna driftramar. Det anpassningsarbete som pågått under 2024 kommer behöva fortsätta.

Budgetförutsättningar för perioden 2026 - 2029 beslutades av kommunstyrelsen i februari 2025. Beräkningsunderlaget utgår från invånarantal 10 150 invånare, vilket innebär en viss inbyggd höjd, under förutsättning att befolkningsutvecklingen är positiv eller minskar marginellt. I budgetförutsättningarna har beaktats beslutade tilläggsanslag för år 2025, med undantag av tilläggsanslag beslutade i mars till barn- och utbildningsnämnden. Med beräknat utrymme föreslås kostnadskompensation med 1 procent år 2026 och 1 procent år 2027 samt 2 procent 2028 – 2029. Budgeterat resultat för 2026 uppgår, med dessa förutsättningar till 3,2 mnkr vilket inte motsvarar finansiellt mål.

Investeringsbehovet är fortsatt omfattande både för den kommunala koncernen och för den kommunala organisationen. För den kommunala koncernen är investeringsbehoven främst kopplade till expansionen i kommunen. För den kommunala organisationen behöver dels expansionen mötas, men även behöver ändamålsenliga lokaler ordnas för dagens och framtidens kommunala verksamhet. Konjunkturläget kan komma att påverka expansionen i kommunen. När det gäller investeringar finns, framför allt i norra kommundelen, förväntningar kring koncernens förmåga i infrastruktur så som VA, el och bredband. Investeringstakten har ökat årligen de senaste åren och förväntas fortsatt vara hög. Det ställer krav på den interna organisationen att planera och driva investeringsprojekt. Antalet pågående investeringsprojekt är många och det förväntas fortsatt vara flera pågående

parallella projekt. Det ställer i sin tur krav på kompetens i organisationen samt likvida medel.

Investeringarna för kommunen och kommunkoncernen lånefinansieras till stor del. Låneskulden har ökat och förväntas öka i takt med investeringar innebärande ökade räntekostnader. Styrräntan höjdes vid flera tillfällen under år 2022 och 2023, och har sedan maj 2024 sänkas vid sex tillfällen. Turbulens i omvärlden medförde att Riksbanken valda att låta styrräntan vara oförändrad mars 2025. Riksbanken bedömer att styrräntan kommer ligga kvar på nuvarande nivå under lån tid framöver. För Malung-Sälens kommunkoncern innebär det att vi kan förväntas oss fortsatt ökande räntekostnader med anledning av omsättning av lån och ytterligare tillkommande lån.

Fokus på beredskaps- och säkerhetsfrågor förväntas fortsätta under 2025. Under inledningen av år 2025 har bland annat kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat om att se över den interna organisationen, för att säkerställa en samlad och robust organisation för kommunkoncernens säkerhet- och säkerhetsskyddsarbete samt brottsförebyggande åtgärder. En del i detta kommer vara fortsatt arbete med kontinuitetsplanering.

Befolkningsutvecklingen i Sverige har bromsat in. I Malung-Sälen minskade invånarantalet år 2024. För kommande år prognostiseras andelen äldre öka, samtidigt som invånare i arbetsför ålder inte ökar i motsvarande takt. Det medför att färre ska försörja fler, samtidigt som det finns behov av kompetenta medarbetare, både i kommunkoncernen och i de privata företagen i kommunen. Samtidigt påverkas verksamheterna av olika krav och regelverk som innebär fortsatt efterfrågan på välutbildade medarbetarna. Till det kommer bland annat att behoven inom äldreomsorgen ökar med ökande andel äldre, och att elever med behov av särskilt stöd förväntas öka. Kompetensförsörjningen bedöms utmanande för kommande år, och kommer vara central för att kunna leverera välfärdstjänster motsvarande fullmäktiges ambitionsnivåer enligt målbild 2027.

Arbete för att nå fullmäktiges ambitionsnivå enligt målbild 2027 kommer fortsätta under kommande år.

Fokus på beredskaps- och säkerhetsfrågor förväntas fortsätta även nästa år. På bilden: Niclas Jolhammar, beredskaps- och säkerhetssamordnare och Henrik Blom, beredskapsplanerare.

Kommunens kulturpris 2024 tilldelades folksångerskan och riksspelmannen på kulning Maria Röjås som här uppvaktas av förvaltningschef Linda Örneblad och kultur- och fritidsnämndens ordf. Åsa Hedlöf (S).

Kommunledningen gör varje år flera företagsbesök runt om i kommunen med syfte att höra om framtidsvisioner, planer och utmaningar som företaget har framför sig samt ge signaler och medskick till politiken. Här besöker Hans Unander (S) Levins Traktortjänst i Malungsfors som drivs av Jan och Therese Levin.

Räkenskaper

Räkenskaperna redogör för de ekonomiska rapporterna för år 2024 för den kommunala koncernen och den kommunala organisationen. Utfallet redovisas i resultaträkningen, den ekonomiska ställningen vid årets slut kan utläsas av balansräkningen samt hur verksamheten finansierats av kassaflödesanalysen.

Resultaträkningar

		Kommunen		Koncernen	
(tkr)		**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Verksamhetens intäkter	**Not 2,9**	232 960	225 107	595 487	582 369
Verksamhetens kostnader	**Not 3,9,29**	-1 016 490	-989 414	-1 253 163	-1 226 750
Avskrivningar	**Not 4**	-34 911	-34 547	-113 255	-99 111
Verksamhetens nettokostnader		**-818 441**	**-798 854**	**-770 931**	**-743 492**
Skatteintäkter	**Not 5**	554 468	541 316	554 468	541 316
Generella statsbidrag och utjämning	**Not 6**	257 820	240 700	257 820	240 700
Verksamhetens resultat		**-6 153**	**-16 838**	**41 357**	**38 524**
Finansiella intäkter	**Not 7**	26 417	23 617	19 893	23 967
Finansiella kostnader	**Not 8**	-12 384	-6 955	-28 739	-18 040
Resultat efter finansiella poster		**7 880**	**- 176**	**32 511**	**44 451**
Årets resultat		**7 880**	**- 176**	**32 511**	**44 451**

Balansräkningar

		Kommunen		Koncernen	
Tillgångar (tkr)		**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	**Not 10**	-	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	**Not 11**	685 346	594 516	1 663 022	1 547 283
Maskiner och inventarier	**Not 12**	40 367	38 342	759 755	562 183
Finansiella anläggningstillgångar	**Not 13**	86 071	84 624	75 485	80 479
Summa anläggningstillgångar		**811 784**	**717 482**	**2 498 262**	**2 189 945**
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	**Not 14**	25 994	11 879	26 463	12 365
Fordringar	**Not 15**	147 341	150 906	234 751	224 289
Kortfristiga placeringar	**Not 16**	116	111	116	111
Kassa och bank	**Not 17**	95 595	70 380	112 018	110 737
Summa omsättningstillgångar		**269 046**	**233 276**	**373 348**	**347 502**
Summa tillgångar		**1 080 830**	**950 758**	**2 871 610**	**2 537 447**
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	**Not 18**				
Eget kapital vid årets början		**431 440**	**431 616**	**980 816**	**936 365**
- varav resultatutjämningsreserv		*74 709*	*74 709*	*74 709*	*74 709*
Årets resultat		7 880	- 176	32 511	44 451
Eget kapital vid årets slut		**439 320**	**431 440**	**1 013 327**	**980 816**
- varav resultatutjämningsreserv		*74 709*	*74 709*	*74 709*	*74 709*
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	**Not 19**	19 161	16 292	20 308	17 611
Andra avsättningar	**Not 20**	0	702	81 081	74 979
Summa avsättningar		**19 161**	**16 994**	**101 389**	**92 590**
Skulder					
Långfristiga skulder	**Not 21**	345 597	234 971	1 166 589	947 989
Kortfristiga skulder	**Not 22**	276 752	267 353	590 305	516 052
Summa skulder		**622 349**	**502 324**	**1 756 894**	**1 464 041**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**1 080 830**	**950 758**	**2 871 610**	**2 537 447**
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	**Not 23**	-	-	80 793	80 793
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	**Not 24**	208 951	203 810	208 951	203 810
Övriga ansvarsförbindelser	**Not 25**	1 091 060	666 706	29 812	29 943
Leasing	**Not 26**	110 962	116 541	126 605	132 968

Kassaflödesanalyser

		Kommunen		Koncernen	
Den löpande verksamheten (tkr)		**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Årets resultat		7 880	-176	32 511	44 451
Justering för av- och nedskrivningar		34 911	34 547	113 255	99 111
Justering för gjorda avsättningar	**Not 27**	2 167	-4 552	8 799	1 517
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	**Not 28**	-5 956	-1 180	-10 450	-6 002
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**39 002**	**28 639**	**144 115**	**139 077**
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		3 565	-1 257	-10 462	9 259
Ökning/minskning förråd och varulager		-10 188	1 202	-10 171	1 392
Ökning/minskning exploateringsfastigheter		-3 927	347	-3 927	347
Ökning/minskning kortfristiga skulder		9 399	45 812	74 253	93 712
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**37 851**	**74 743**	**193 808**	**243 787**
Investeringsverksamheten					
Investering materiella anläggningstillgångar		-127 766	-176 000	-430 138	-352 651
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		608	978	4 007	3 344
Investering finansiella tillgångar		-1 497	-2 785	-997	-991
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-128 655**	**-177 807**	**-427 128**	**-350 298**
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		165 000	125 000	322 425	212 150
Amortering av långfristiga skulder/ låneskulder		-54 750	-23 000	-152 855	-116 064
Årets förändring kortfristig del av långfristig skuld		4 750	-31 750	49 706	-19 663
Anläggningsavgifter		-	-	8 957	8 564
Investeringsbidrag		969	2 664	969	2 664
Ökning långfristiga fordringar		-	-	-1 603	-14 454
Minskning av långfristiga fordringar		50	50	7 002	59
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**116 019**	**72 964**	**234 601**	**73 256**
Årets kassaflöde		**25 215**	**-30 100**	**1 281**	**-33 255**
Likvida medel vid årets början		70 380	100 480	110 737	143 992
Likvida medel vid årets slut		95 595	70 380	112 018	110 737
Förändring av likvida medel		**25 215**	**-30 100**	**1 281**	**-33 255**

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Reglering
Malung-Sälens kommuns årsredovisning är upprättad enligt Lag 2018:597 om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Redovisningen i kommunen sker på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed och avser att ge en rättvisande bild.

Inkomsterna redovisas som intäkter i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras och dessa kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Motsvarande kostnadsförs utgifterna det år förbrukningen sker. Tillgångar och skulder upptas till anskaffningsvärde om inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett för samtliga mellanhavanden gentemot koncernbolag för den kommunala organisationen, där periodiseringsgräns mot övriga externa motparter satts till 50 tkr.

Avvikelser mot god redovisningssed och rättvisande bild sker avseende leasing och till viss del redovisning av komponentindelning. Gällande leasing redovisas fordon som finansiell leasing för den kommunala organisationen, medan genomgång av fastigheter återstår att göra. Gällande komponentindelning följer inte ett av delägda bolagen det så kallade K3-regleverket. Andelen av bolagets materiella anläggningstillgångar motsvarar 0,2 procent av balansomslutningen och 0,6 procent av materiella anläggningstillgångar. Avvikelsen bedöms inte väsentlig.

Kommunkoncern och sammanställd redovisning
Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret.

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund som kommunen har minst 20 procent inflytande i. Kommunkoncernen består av Malung-Sälens Elverk AB, Malung-Sälens Elnät AB, Malung-Sälens Fibernät AB, Malung-Sälens Företagshälsa AB, Malungshem AB, Sälen Centrum HB, Malung-Sälen Turism AB, Gustols AB, Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB, Ärnäshedens Fastighets AB, samt Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB. Ägarandelar framgår av organisationsskissen i inledningen av årsredovisningen och av not 30 där ytterligare upplysningar om koncerninterna förhållanden återfinns.

Sammanställd redovisning har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att det bokförda värdet på aktier (förvärvat eget kapital) som finns i kommunens räkenskaper har eliminerats mot eget kapital, varefter intjänat kapital har räknats in i koncernens eget kapital. Obeskattade reserver i bolagen har delats upp som uppskjuten skatteskuld, 20,6 procent, och resterande del som eget kapital.

Elimineringar har gjorts för interna mellanhavanden mellan kommun och respektive koncernföretag, samt mellan koncernföretagen. Interna kostnader och intäkter, samt interna skuld- och fordringsposter har eliminerats utifrån väsentliga belopp (för koncernen > 100 tkr).

Jämförelsetal
Koncernbolagen Malungshem och Sälen Centrum HB har övergått till redovisning enligt K3 under år 2024. Övergången har inte föranlett någon ändring av jämförelsetal i resultaträkning, balansräkning, kassaflöde eller noter.

Intäkter

Skatteintäkter
Intäkter avseende kommunalskatt redovisas i enlighet med Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R2 och den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) decemberprognos.

Generella statsbidrag och utjämning
Bidrag från staten utan villkor redovisas som generella statsbidrag och utjämning och värderas enligt RKR R2. I utfall för generella statsbidrag finns bidrag som enligt anvisningar från staten härrör till nämndernas verksamheter, dessa har redovisats som generella samtidigt som nämnd getts motsvarande ramanslag. Övriga bidrag från staten redovisas som riktade.

Riktade statsbidrag
Riktade statsbidrag intäktsredovisas i takt med att villkoren uppfylls. Erhållna ej intäktsredovisade riktade statsbidrag redovisas som kortfristig skuld.

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter
Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras över respektive anläggnings nyttjandeperiod. Utbetalda bidrag och avgifter tas upp som en förutbetald intäkt och redovisas bland långfristiga skulder, där upplysning om vägt snitt lämnas. Anläggningsavgifter för VA periodiseras över 50 år.

Kostnader

Kostnader för lån
Kostnader för lån hanteras enligt huvudmetoden, det vill säga de belastar resultatet för den period de uppkommer.

Avskrivningar
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, baserad på anskaffningsvärdet. För tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivning påbörjas månaden efter att tillgången tas i bruk.

Tillgång	Kommunen	Koncernen
Immateriella anläggnings-tillgångar	5 år	20 år
Materiella anläggnings-tillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10 - 70 år	5 - 100 år
Maskiner och inventarier	3 - 20 år	5 - 33 år

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar där värdeminskning beräknas. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med ett anskaffningsvärde på minst 80 000 kronor, skrivs av separat.

En bedömning om nyttjandeperioden för respektive komponent görs. Vägledande avskrivningstider har fastställts, där individuell bedömning görs om nyttjandeperioden avviker väsentligt. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar).

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år, klassificeras som en anläggningstillgång om värdet överstiger ett prisbasbelopp, och överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp (2024: 58 500 kronor) och gäller som gemensam gräns för materiella- och immateriella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal. Korttidsinventarier kostnadsförs direkt.

Kommunen har fyra anläggningstillgångar som har klassificerats som immateriella, där samtliga är helt avskrivna sedan 2020-12-31.

Kommunen har ett stort markinnehav som inte är upptaget i anläggningsregistret. Det avser mark som kommunen ägt under lång tid. Vid tidpunkten för anskaffning var redovisningspraxis en annan än den nu gällande. En stor del av kommunens markinnehav har därmed bokfört värde 0 kronor. För mark som anskaffas numer bokförs anskaffningsvärdet som materiell tillgång.

Omsättningstillgångar
Förråd och lager
Förråd och lager med ett värde överstigande ett prisbasbelopp redovisas i balansräkningen och värderas post för post till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Detta innebär att mindre lager kostnadsförs direkt i samband med inköp. Inga överlager eller beredskapslager är bokförda per 2024-12-31.

Tomtmark
Tomtmark för försäljning (exploateringsmark) värderas kollektivt per tomtområde, där totala utgifter värderas per tomt utifrån andel. I anskaffningsvärdet ingår andel av mark och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken. Vid försäljning av exploateringstillgångar redovisas hela inkomsten som intäkt. I enlighet med matchningsprincipen redovisas då även kostnader för anskaffande och iordningställande av tomten.

Kundfordringar
Kundfordringar har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta. Kundfordringar äldre än 6 månader reserveras som osäker fordran. Därutöver tillämpas individuell prövning med bedömning och reservering görs för fordringar som förfaller inom 6 månader om det finns pågående tvist eller andra bedömda osäkerheter.

Korfristiga placeringar
För finansiella instrument värderade till verkligt värde har börskursen den 31/12 använts.

Avsättningar och skulder
Avsättningar
Avsättningar tas upp med det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättning för deponi har tagits upp till 0 kronor per 2024-12-31. Återställningen har färdigställts under år 2024.

Långfristiga skulder
Kortfristig del av långfristig skuld redovisas i enlighet med

RKR R7, det vill säga den del som förfaller inom tolv månader och avtal om refinansiering saknas vid bokslutstillfället, redovisas som kortfristig.

Investeringsbidrag tas upp som en förutbetald intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Koncernbolagen kan enligt regelverk för bolagsredovisning nettoredovisa investeringsbidrag. I sammanställda räkenskaperna görs justering så att bruttoredovisning sker för investeringsbidrag överstigande 0,5 mnkr.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade utifrån RIPS. Beräkningen bygger på livslängdsantagande (hur länge vi lever), samt en kalkylränta som fastställs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som var kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningarna utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Malung-Sälens kommuns anställdas intjänande av avgiftsbestämd ålderspension (AKAP-KR och AKAP-KL) redovisas den period intjänandet sker och regleras kvartalsvis i efterhand. Eventuell skuld som finns vid årsskiftet redovisas som kortfristig skuld och regleras påföljande år.

Anställdas intjänande av förmånsbestämd pension, pension till efterlevande, samt alternativ KAP-KL tryggas genom försäkring och regleras månadsvis till pensionsadministratör. Kostnaden redovisas i den period intjänandet sker. Regleringsposter för förmånsbestämd pension kostnadsförs när kommunen får kännedom om dessa.

Intjänande av särskild avtalspension redovisas som avsättning i balansräkningen och kostnadsförs vid tidpunkten för intjänandet. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och redovisas som en kostnad i resultaträkningen vid utbetalning.

Visstidsförordnanden för politiker, som ger rätt till särskild avtalspension, redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Från år 2019 gäller OPF-KL för förtroendevalda som tillträtt vid val år 2018 eller senare. För förtroendevalda som tidigare omfattas av PBF gäller det avtalet fortsatt.

Avsättning för pensioner och pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelse motsvarar nuvärdet av de framtida pensionsutbetalningarna. Aktualiseringsgrad specificeras för ansvarsförbindelsen i not 24. Med aktualisering avses personer där alla pensionsgrundande anställningar och tider är utredda. För personer som inte är aktualiserade uppskattas uppgifterna. I takt med att även dessa personer aktualiseras justeras ansvarsförbindelsen.

Löneskatten 24,26 procent har periodiserats enligt samma principer som gäller för pensioner.

Personalskulder

Skulder till personalen redovisas, med undantag för delar av pensionsskulden/åtagande, som kortfristiga skulder. Skulderna avser ej uttagna semesterdagar, okompenserad övertid, ob och timlön föregående månader.

Överenskommelse med personal om upphörande av tjänst omfattande ersättning under avtalad period med arbetsbefrielse, redovisas som kostnad vid avtalets tecknande. Motsvarande kortfristig skuld upptas i redovisningen och upplöses under avtalets längd för matchning mot löneutbetalningar. Per bokslutsdagen 2024-12-31 finns skuld för överenskommelse om avgång med pension med 11 medarbetare.

Leasingavtal

Klassificering av finansiella leasingavtal utgår från kommunens redovisningsprinciper för anläggningstillgångar, med grund i att kommunen tagit på sig samma finansiella och värdemässiga ansvar som om anläggningen köpts. Införandet av redovisningsprincipen påbörjades under 2021. Från och med år 2022 klassificeras fordon anskaffade genom leasing som finansiell leasing och redovisas som materiell anläggningstillgång. Befintliga leasingavtal anskaffade till och med 2021 har inte omklassificerats. Merparten av dessa löper ut under 2024 och vid tecknande av nya avtal görs bedömning om klassificering.

Övriga leasingavtal har klassificerats som operationella leasingavtal. En genomgång av leasingavtalen görs och notupplysning lämnas. Kommunala bolagen klassificerar samtliga leasingavtal som operationella avtal, genomgång för justeringar i sammanställda redovisningen har inte gjorts. Notupplysning för kommunkoncernen med jämförelsetal lämnas från och med innevarande år.

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 2 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	25 115	23 251	32 604	11 986
Taxor och avgifter	42 547	43 926	295 971	322 452
Hyror och arrenden	26 613	25 259	94 827	90 810
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	84 566	76 115	84 791	78 019
Bidrag och gåvor från privata aktörer	3 509	3 697	3 509	3 697
Offentliga bidrag (investeringar)	719	301	1 232	814
EU-bidrag	4 817	1 689	4 817	1 689
Övriga bidrag	3 244	5 299	3 153	5 254
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	41 222	41 715	42 429	44 464
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	-	2 878	-	2 878
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	608	977	3 635	876
Övriga verksamhetsintäkter	-	-	28 519	19 430
Summa	**232 960**	**225 107**	**595 487**	**582 369**

Not 3 Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-589 877	-594 534	-669 974	-667 098
Pensionskostnader	-83 478	-69 220	-92 532	-75 550
Lämnade bidrag	-23 818	-24 419	-21 631	-22 209
Köp av verksamhet	-93 969	-77 437	-84 630	-77 401
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-71 332	-80 196	-82 857	-103 426
Inköp av material och varor	-32 394	-33 648	-53 066	-54 032
Inköp av tjänster	-93 031	-78 527	-148 430	-127 180
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-	-846	-	-846
Realisationsförluster och utrangeringar	449	-2 904	-3 342	-3 368
Bolagsskatt	-	-	-9 988	-11 797
Övriga verksamhetskostnader	-29 040	-27 683	-86 713	-83 843
Summa	**-1 016 490**	**-989 414**	**-1 253 163**	**-1 226 750**

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 4 Av- och nedskrivningar				
Avskrivning byggnader och anläggningar	-28 003	-24 904	-65 497	-85 267
Avskrivning maskiner och inventarier	-6 908	-6 745	-42 432	-10 946
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	-	-2 898	-5 326	-2 898
Summa	**-34 911**	**-34 547**	**-113 255**	**-99 111**

Ytterligare upplysningar om avskrivningar finns i not 11 och 12.

Not 5 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	555 174	530 631	555 174	530 631
Preliminär slutavräkning innevarande år	1 896	8 039	1 896	8 039
Slutavräkningsdifferens förgående år	-2 602	2 646	-2 602	2 646
Summa	**554 468**	**541 316**	**554 468**	**541 316**

Not 6 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	139 267	139 404	139 267	139 404
Kostnadsutjämning	3 436	5 567	3 436	5 567
Regleringsbidrag/avgift	31 152	23 860	31 152	23 860
Kommunal fastighetsavgift	67 119	55 379	67 119	55 379
Bidrag/avgift för LSS-utjämning	-2 297	-76	-2 297	-76
Övriga bidrag i utjämningssystemet	12 052	12 074	12 052	12 074
Övriga generella bidrag från staten	7 091	4 492	7 091	4 492
Summa	**257 820**	**240 700**	**257 820**	**240 700**

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 7 Finansiella intäkter				
Utdelningar från koncernföretag	20 730	17 157	-	21
Utdelningar på aktier och andelar	431	7	14 815	16 308
Intäkter från finansiella anläggnings-tillgångar	-	-	130	1 016
Orealiserad värdestegring på finan-siella instrument	8	9	8	9
Ränteintäkter	3 513	3 780	4 629	5 054
Borgensavgifter	1 719	1 286	183	86
Övriga finansiella intäkter	16	1 378	128	1 473
Summa	**26 417**	**23 617**	**19 893**	**23 967**

Not 8 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-11 039	-5 740	-27 274	-16 218
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-1 341	-1 188	-1 460	-1 286
Orealiserad värdeminskning på finansiella instrument	-3	-11	-3	-11
Övriga finansiella kostnader	-1	-16	-2	-525
Summa	**-12 384**	**-6 955**	**-28 739**	**-18 040**

Ingen räntesäkring för lån förekommer.

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 9 Jämförelsestörande poster				
Intäkter				
Försäljning exploateringsfastigheter	-	2 878	-	2 878
Försäljningspris anläggningstill-gångar	608	978	4 007	877
Bokfört värde anläggningstillgångar	0	-1	-372	-1
Försäkringsersättning	268	195	6 089	195
Summa intäkter	**876**	**4 050**	**9 724**	**3 949**
Kostnader				
Anskaffningskostnad sålda exploate-ringsfastigheter	-	-846	-	-846
Försäljningspris anläggningstill-gångar	-	-	0	2 467
Bokfört värde anläggningstillgångar	-	-	-592	-2 931
Utrangering anläggningstillgångar	-	-152	-3 199	-152
Avsättning för återställande av deponi	449	-2 752	449	-2 752
Summa kostnader	**449**	**-3 750**	**-3 342**	**-4 214**
Summa	**1 325**	**300**	**6 382**	**-265**

Not 10 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående ack. anskaffningsvärde	**3 924**	**3 924**	**6 986**	**6 986**
Inköp	-	-	-	-
Utgående ack. anskaffningsvärde	**3 924**	**3 924**	**6 986**	**6 986**
- varav pågående investeringar	-	-	-	-
Ingående ack. avskrivningar	**-3 924**	**-3 924**	**-6 986**	**-6 986**
Avskrivningar	-	-	-	-
Utgående ack. avskrivningar	**-3 924**	**-3 924**	**-6 986**	**-6 986**
Utgående bokfört värde	**0**	**0**	**0**	**0**
Bedömd genomsnittlig nyttjande-period	-	-	-	-

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 11 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående ack. anskaffningsvärde	**1 212 982**	**1 062 057**	**2 611 631**	**3 151 551**
Justering ingående värde	-	-	1 338	-777 349
Inköp	115 864	164 461	359 788	280 431
Försäljningar	-	-13 090	-519	-17 102
Utrangeringar	-	-136	-7 797	-136
Omklassificering	4 166	-310	-170 734	-25 764
Utgående ack. anskaffningsvärde	**1 333 012**	**1 212 982**	**2 793 707**	**2 611 631**
- varav pågående investeringar	*28 963*	*170 704*	*148 406*	*185 427*
Ingående ack. avskrivningar	**-618 466**	**-603 878**	**-1 064 348**	**-1 353 792**
Justering ingående värde		-	-1 337	359 176
Försäljningar	0	10 316	147	14 120
Utrangeringar	-	-	6 831	-
Omklassificering	-1 197	-	-1 154	-37 914
Avskrivningar	-28 003	-24 904	-65 497	-46 033
Utgående ack. avskrivningar	**-647 666**	**-618 466**	**-1 125 358**	**-1 064 348**
Ingående ack. nedskrivningar	**0**	**0**	**0**	**0**
Nedskrivningar/återföringar	-	-	-5 327	-
Utgående ack. nedskrivningar	**0**	**0**	**-5 327**	**0**
Utgående bokfört värde	**685 346**	**594 516**	**1 663 022**	**1 547 283**
- varav finansiell leasing	-	-	-	-
Bedömd genomsnittlig nyttjande-period	39 år	41 år	34 år	33 år

Not 12 Maskiner och inventarier

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Ingående ack. anskaffningsvärde	**144 503**	**134 704**	**1 085 295**	**218 903**
Justering ingående värde	-	-	-	775 492
Inköp	11 902	11 538	70 350	71 942
Försäljningar	-455	-1 561	-694	-5 193
Utrangeringar	-	-178	-25 144	-178
Omklassificering	-4 166	-	170 732	24 329
Utgående ack. anskaffningsvärde	**151 784**	**144 503**	**1 300 539**	**1 085 295**
- varav pågående investeringar	*913*	*1 792*	*166 657*	*159 717*
Ingående ack. avskrivningar	**-106 161**	**-101 004**	**-489 812**	**-123 384**
Justering ingående värde	-	-	-1	-359 113
Försäljningar	455	1 561	694	4 925
Utrangeringar	-	27	22 913	27
Omklassificering	1 197	-	1 154	37 913
Avskrivningar	-6 908	-6 745	-42 432	-50 180
Utgående ack. avskrivningar	**-111 417**	**-106 161**	**-507 484**	**-489 812**
Ingående ack. nedskrivningar	**0**	**0**	**-33 300**	**-33 300**
Nedskrivningar/återföringar	-	-	-	-
Utgående ack. nedskrivningar	**0**	**0**	**-33 300**	**-33 300**
Utgående bokfört värde	**40 367**	**38 342**	**759 755**	**562 183**
- därav finansiell leasing	*6 164*	*8 759*	*6 164*	*8 759*
Bedömd genomsnittlig nyttjande-period	8 år	13 år	11 år	12 år

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 13 Finansiella tillgångar				
Aktier och andelar kommunkoncern-företag mm	64 929	64 429	-	-
Malung-Sälens Elverk AB	*3 415*	*3 415*	-	-
Malungshem AB	*27 164*	*27 164*	-	-
Gustols AB	*6 000*	*5 500*	-	-
Malung-Sälen Turism AB	*250*	*250*	-	-
Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB	*20 000*	*20 000*	-	-
Ärnäshedens Fastighets AB	*1 800*	*1 800*	-	-
Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB	*6 300*	*6 300*	-	-
Aktier i övriga intresseföretag	945	945	31 216	30 176
Andelar	8 833	7 836	8 833	7 836
Långfristiga värdepappersinnehav	0	0	18 424	19 022
Långfristiga fordringar övriga	9 400	9 450	13 424	19 857
Bostadsrätter	1 964	1 964	3 588	3 588
Summa	**86 071**	**84 624**	**75 485**	**80 479**

Andelarna i Kommuninvest Sverige AB medför förpliktelser i form av borgensåtagande. Åtagandet är närmare specificerat i noten för övriga ansvarsförbindelser. Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital. Malung-Sälens kommun totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2024-12-31 till 13,0 (12,0) mnkr.

Not 14 Förråd m.m.				
Förråd	16 094	5 906	16 563	6 392
Tomter för försäljning	9 440	5 973	9 440	5 973
Tomträttsmark för försäljning	460	-	460	-
Summa	**25 994**	**11 879**	**26 463**	**12 365**

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 15 Fordringar				
Kundfordringar	7 126	7 378	43 209	42 861
Kommunalskattefordringar	7 331	22 577	7 331	22 577
Övriga kortfristiga fordringar	2 662	9 751	22 780	20 741
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	8 749	3 350	8 749	3 350
Fordran kommunal fastighetsavgift	93 217	79 048	93 217	79 048
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	28 256	28 802	59 465	55 712
Summa	**147 341**	**150 906**	**234 751**	**224 289**

Inga fordringar avseende upplupna generella statsbidrag finns.

Not 16 Kortfristiga placeringar				
Aktier och andelar				
Anskaffningsvärde	39	38	39	38
Värdereglering	77	73	77	73
Summa	**116**	**111**	**116**	**111**

Not 17 Kassa och bank				
Kassa	26	17	26	17
Bank	95 569	70 363	111 992	110 720
Summa	**95 595**	**70 380**	**112 018**	**110 737**

Banksaldo i kommunen omfattar koncernvalutakonto, där Malung-Sälen Turism AB och Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB ingår. Kommunkoncernföretagens del uppgår till 62 (30) mnkr per 2024-12-31. Kommunen har ingen checkräkningskredit. Inom den kommunala koncernen har Malung-Sälens Elverkskoncernen en checkräkningskredit uppgående till 40 (20) mnkr och Sälen Centrum HB en checkräckningskredit uppgående till 10 (10) mnkr.

Not 18 Eget kapital				
Ingående eget kapital	431 440	431 616	980 816	936 365
Årets resultat	7 880	-176	32 504	44 451
Summa	**439 320**	**431 440**	**1 013 320**	**980 816**
- varav resultatutjämningsreserv	*74 709*	*74 709*	*74 709*	*74 709*

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 19 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	**16 292**	**15 163**	**17 611**	**16 422**
Nyintjänad pension	1 377	439	1 377	460
Årets utbetalningar	-713	-672	-774	-728
Ränte- och basbeloppsuppräkning	1 342	1 188	1 461	1 286
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-96
Övrig post	303	-47	106	35
Förändring löneskatt	560	221	527	232
Summa	**19 161**	**16 292**	**20 308**	**17 611**

Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordnanden finns i not 24.

Not 20 Andra avsättningar				
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	702	6 383	702	6 383
Nya avsättningar	-449	2 752	-449	2 752
Ianspråktagna avsättningar	-253	-8 433	-253	-8 433
Utgående avsättning återställning deponi	**0**	**702**	**0**	**702**
Uppskjuten skatt	-	-	81 081	74 277
Summa andra avsättningar	**0**	**702**	**81 081**	**74 979**

Återställande av deponi har slutförts under år 2024.

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 21 Långfristiga skulder				
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	340 000	225 000	942 913	723 637
Långfristig leasingskuld	1 456	6 080	1 456	6 080
Förutbetalda intäkter anläggnings-/ anslutningsavgifter	-	-	206 820	202 609
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	4 141	3 891	15 400	15 663
Övriga långfristiga skulder	-	-	-	-
Summa	**345 597**	**234 971**	**1 166 589**	**947 989**
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggnings-/anslutningsavgifter, återstående antal år (vägt snitt)	-	-	41 år	41 år
Offentliga investeringsbidrag, återstående antal år (vägt snitt)	9 år	5 år	18 år	15 år
Upplysningar om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta (%)	*2,58*	*1,89*	*2,55*	*1,90*
Genomsnittlig ränta (%) exklusive derivat	*2,58*	*1,89*	*2,55*	*1,90*
Genomsnittlig kapitalbindningstid (år)	*3,42*	*3,65*	*2,62*	*2,54*
Kapitalförfall andel av lån				
0 - 1 år	50 000	54 750	264 342	195 463
1 - 3 år	115 000	90 000	375 655	265 900
3 - 5 år	175 000	85 000	374 625	213 564
5 - 10 år	50 000	50 000	111 192	129 817
Över 10 år	-	-	511	113 809
Tillsvidarelån	-	-	80 930	548
Summa	**390 000**	**279 750**	**1 207 255**	**919 101**
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat (år)	*3,42*	*3,65*	*2,62*	*2,54*
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat (år)	*3,42*	*3,65*	*2,62*	*2,54*

Ingen räntesäkring för lån förekommer.

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 22 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	119 915	87 724	278 642	205 040
Leverantörsskulder	44 188	60 868	76 141	106 716
Moms och punktskatter	0	0	27 388	26 495
Personalens skatter, avgifter och avdrag	21 085	20 677	26 370	25 634
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	44 690	49 330	50 925	54 525
Upplupna pensionskostnader	20 548	20 096	21 104	20 477
Övriga kortfristiga skulder	6 725	4 673	56 681	35 351
Förutbetalda generella statsbidrag	853	5 562	853	5 562
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	6 964	9 194	6 964	9 194
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11 784	9 229	45 237	27 058
Summa	**276 752**	**267 353**	**590 305**	**516 052**

Förutbetalda generella statsbidrag består av ett bidrag för ”Utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden” med restriktionen att det avsåg 2023 och 2024.

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Fastighetsinteckningar	-	-	-	-
Företagsinteckningar	-	-	80 793	80 793
Summa	**-**	**-**	**80 793**	**80 793**

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 24 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänande före 1998 inkl löneskatt	203 810	209 286	203 810	209 286
Årets utbetalningar	-11 943	-11 600	-11 943	-11 600
Nyintjänad visstidspension (f-valda)	-	-3 759	-	-3 759
Ränte- och basbeloppsuppräkning	11 836	13 123	11 836	13 123
Övrig post	4 244	-2 171	4 244	-2 171
Förändring löneskatt	1 004	-1 069	1 004	-1 069
Summa	**208 951**	**203 810**	**208 951**	**203 810**
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/ avsättningar				
Visstidspension eller liknande	3 018	2 442	3 018	2 442
Omställningsstöd för förtroendevalda	1	-	1	-
Övriga pensionsförpliktelser	-	-	-	-
Utgående förpliktelser	**3 019**	**2 442**	**3 019**	**2 442**
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	97,0%	97,0%	97,0%	97,0%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	2	2	2	2
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	22	20	22	20
Antal anställda med rätt till visstids-pension	-	-	-	-
Överskottsmedel i pensionsförsäk-ring (mnkr)	0	0	0	0

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 25 Övriga ansvarsförbindelser				
Borgensåtagande kommunala bolag	1 059 892	635 156	-	-
Malung-Sälens Elverk AB	*5 404*	*3 057*	-	-
Malung-Sälens Elnät AB	*296 557*	*4 787*	-	-
Malungshem AB	*274 161*	*265 493*	-	-
Sälen Centrum HB	*12 884*	*13 631*	-	-
Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB	*467 600*	*344 650*	-	-
Västerdala Terminal och Järnvägsspår AB	*3 286*	*3 538*	-	-
Övriga borgensförbindelser	29 618	29 767	29 812	29 943
Bostadsrättsförening HSB Orrmyren	*29 618*	*29 767*	*29 618*	*29 767*
Garantibelopp Fastigo	-	-	*194*	*176*
Övriga förpliktelser	1 550	1 783	-	-
Pensionsåtagande Malung-Sälens Elverk AB	*1 550*	*1 783*	-	-
Summa	**1 091 060**	**666 706**	**29 812**	**29 943**

Malung-Sälens kommun har i januari år 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas, dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Malung-Sälens kommuns ansvar enligt ovan nämnda borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 mnkr och totala tillgångar till 562 023 mnkr. Malung-Sälens kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 923 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 942 mnkr.

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 26 Leasing				
Finansiella leasingavtal				
Maskiner och inventarier				
Därav förfall inom 1 år	3 298	2 734	4 685	3 889
Därav förfall inom 1 - 5 år	2 371	4 361	6 615	6 470
Därav förfall senare än 5 år	-	-	-	-
Varav externa finansiella leasingavtal				
Maskiner och inventarier				
Därav förfall inom 1 år	3 298	2 734	4 685	3 889
Därav förfall inom 1 - 5 år	2 371	4 361	6 615	6 470
Därav förfall senare än 5 år	-	-	-	-
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Med förfall inom 1 år	29 833	28 144	32 951	32 466
Med förfall inom 1 - 5 år	54 123	53 333	59 064	58 919
Med förfall senare än 5 år	21 337	27 969	23 290	31 224
Summa framtida leasingavgifter	**110 962**	**116 541**	**126 605**	**132 968**

Not 27 Justering för avsättningar				
Justering för gjorda avsättningar pensioner	3 754	2 046	3 658	1 917
Minskning av avsättningar p.g.a. utbetalningar	-885	-917	-961	-728
Förändring uppskjuten skatteskuld	-	-	6 804	6 009
Avsättning återställande av deponi	-449	2 752	-449	2 752
Minskning avsättning deponi p.g.a. utbetalningar	-253	-8 433	-253	-8 433
Summa	**2 167**	**-4 552**	**8 799**	**1 517**

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 28 Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster				
Realisationsvinst i samband med försäljningar	-608	-977	-3 635	-876
Realisationsförluster i samband med försäljningar	-	-	-	464
Förlust vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	-	-	591	-
Orealiserade vinster korta placeringar	-8	-9	-8	-9
Orealiserade förluster korta placeringar	3	12	3	12
Utrangering anläggningstillgångar	-	163	3 198	163
Omklassificering anläggningstillgång	-	310	-	-
Upplösning av investeringsbidrag	-719	-302	-1 226	-814
Upplösning av förutbetalda anläggningsavgifter	-	-	-4 746	-4 565
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-	-	-3	-
Årets finansiella leasingavtal	236	2 876	236	2 876
Årets amortering leasingskuld	-2 916	-2 605	-2 916	-2 605
Årets förändring kortfristig del av långfristig leasingskuld	-1 944	-648	-1 944	-648
Summa	**-5 956**	**-1 180**	**-10 450**	**-6 002**

	Kommunen		Koncernen	
(tkr)	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Not 29 Upplysningar om kostnader för räkenskapsrevision				
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	209	200	209	200
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	-	-	506	595
Total kostnad för räkenskapsrevision	**209**	**200**	**715**	**795**
Kostnad för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	504	277	504	277
Förtroendevalda revisorer	386	365	386	365
Lekmannarevision	-	-	30	25
Total kostnad för övrig revision	**890**	**642**	**920**	**667**
Total kostnad för revision	**1 099**	**842**	**1 635**	**1 462**

Not 30 Koncerninterna förhållanden

Kommun/kommunalt koncernföretag	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Malung-Sälens kommun	100%	500	-	-	-	-	20 730
Gustols AB	100%	-	500	-	-	-	-
Malung-Sälens Elverk AB	74%	-	-	4 440	-	20 730	-
Malung-Sälens Energi AB	74%	-	-	-	-	-	-
Malung-Sälens Elnät AB	74%	-	-	-	-	-	-
Malung-Sälens Fibernät AB	74%	-	-	-	-	-	-
Malung-Sälens Företagshälsa AB	74%	-	-	-	4 440	-	-
Malungshem AB	100%	-	-	-	-	-	923
Sälen Centrum HB	50%	-	-	-	-	923	-
Malung Sälen Turism AB	100%	-	-	-	-	-	-
Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB	100%	-	-	-	-	-	-
Västerdala Terminal och Järnvägs-spår AB	33%	-	-	-	-	-	-
Ärnäshedens Fastighets AB	40%	-	-	-	-	-	-
Summa		**500**	**500**	**4 440**	**4 440**	**21 653**	**21 653**

Kommun/kommunalt koncernföretag	Ägd andel	Försäljning		Räntor och borgens-avgift		Borgen (beviljad)*	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Malung-Sälens kommun	100%	15 253	42 423	1 536	1 284	1 367 420	-
Gustols AB	100%	-	-	-	-	-	-
Malung-Sälens Elverk AB	74%	46 460	397	2 370	290	-	60 000
Malung-Sälens Energi AB	74%	291	2 807	-	598	-	-
Malung-Sälens Elnät AB	74%	7 610	42 095	286	296	-	495 000
Malung-Sälens Fibernät AB	74%	2 527	3 350	-	1 698	-	-
Malung-Sälens Företagshälsa AB	74%	3 142	449	-	74	-	-
Malungshem AB	100%	20 984	15 573	-	531	-	292 000
Sälen Centrum HB	50%	267	1 021	-	14	-	45 420
Malung Sälen Turism AB	100%	1 925	1 751	111	-	-	-
Vatten & Avfall i Malung-Sälen AB	100%	19 883	8 319	1 173	689	-	470 000
Västerdala Terminal och Järnvägs-spår AB	33%	-	12	-	2	-	5 000
Ärnäshedens Fastighets AB	40%	-	146	-	-	-	-
Summa		**118 342**	**118 343**	**5 476**	**5 476**	**1 367 420**	**1 367 420**

** Borgen avser beviljad borgen, inte utnyttjad borgen. Utnyttjad borgen framgår av not 25.*

Not 31 Särredovisningar

Inom Malung-Sälens kommunkoncern upprättas följande särredovisningar:

- Elnät särredovisas i enlighet med ellagen (197:857) och finns tillgänglig hos Malung-Sälens Elnät AB.
- Fjärrvärme särredovisas i enlighet med fjärrvärmelagen (2008:263) och finns tillgänglig hos Malung-Sälens kommun.
- Vatten- och avloppsverksamheten särredovisas enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och finns tillgänglig hos Vatten & Avlopp i Malung-Sälen AB.

Övriga upplysningar

Redovisningsmodell inklusive ord och begreppsförklaringar

Tillämpad redovisningsmodell med förklaringar av begrepp finns som separat dokument att ta del av ”Redovisnings-modell samt ord och begreppsförklaringar” på Malung-Sälens kommuns hemsida, malung-salen.se/arsredovisning.

Från 2022 klassificeras fordon, anskaffade genom leasing, som materiell anläggningstillgång.

Drift- och investerings-redovisning

Drift- och investeringsredovisningarna redogör för de ekonomiska rapporterna ur ett nämndperspektiv. Driftredovisningen visar utfallet för respektive nämnd jämfört med beslutad nettokostnadsram och investeringsredovisningen redogör för de anskaffningar och försäljning av anläggningstillgångar som gjorts under året.

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Allmänt
Kommunfullmäktige beslutar årligen om ekonomiska drift- och investeringsramar för den kommunala organisationen och nämnderna. Beslutet ingår som del i ”Årsplan med budget” (tidigare ”Verksamhetsplan och budget ”) för budgetåret och planperioden som omfattar tre år. Beslut om ”Årsplan med budget” tas årligen i juni, med undantag för valår då beslut fattas av nyvalt fullmäktige. Kommunstyrelsen och nämnderna ska därefter utarbeta och fatta beslut om nämndplaner och detaljbudgetar senast december året före budgetåret. Eventuella mindre justeringar, så kallade tekniska justeringar, mellan nämnderna beslutas av kommunstyrelsen inför budgetåret eller under början av verksamhetsåret. Detaljbudgeten registreras i ekonomisystemet i början av verksamhetsåret.

Driftbudget
Kommunstyrelsen bereder och föreslår kommunfullmäktige nettobudget (ramar) för respektive nämnd. Respektive nämnd får en nettokostnadsram som avser att täcka de kostnader som finns när nämndens intäkter, exempelvis taxor, avgifter och bidrag erhållits. Nämnden fördelar, inom sitt verksamhetsområde, nettoanslaget till respektive verksamhet och budgetansvar. Ingen överföring av vare sig positiva eller negativa budgetavvikelser medges till kommande verksamhetsår. Avvikelser ska förklaras i vid årets slut i nämndens årsberättelse.

Investeringsbudget
Kommunstyrelsen bereder och föreslår kommunfullmäktige investeringsbudget för den kommunala organisationen. Kommunstyrelsen, genom service- och teknikfunktionen, äger de kommunala fastigheterna i kommunen och debiterar internhyra till övriga nämnder. Det medför att förslag till investeringsbudget sker i samråd mellan ägande nämnd, kommunstyrelsen, och verksamheten det vill säga hyresgästen. Kommunstyrelsen prioriterar investeringar över åren i samråd med service- och teknikfunktionen.

Investeringsbudgeten har en fyraårig planeringshorisont, där det första året utgör budgetåret. Överflytt av investeringsmedel görs till kommande år, efter beslut av kommunstyrelsen, för påbörjade pågående projekt. Investeringsprojekt med så kallade årliga medel anses inte vara pågående och inga medel får överföras mellan åren.

Internredovisningsprinciper driftredovisningen
Respektive nämnds driftredovisning omfattar nämndens samtliga intäkter och kostnader, både interna och externa intäkter och kostnader. Interna poster är försäljning och köp inom Malung-Sälens kommun, medan externa avser försäljning och köp till övriga, även kommunens koncernbolag. Resultaträkningen omfattar enbart externa poster. Interna gemensamma kostnader fördelas beroende på kostnadens karaktär, där vissa fördelas kalkylmässigt, vissa från fördelningsnycklar beroende på vad som driver kostnaden.

Kalkylmässigt fördelade kostnader är personalomkostnadspålägg och kapitaltjänstkostnader. Personalomkostnadspålägg omfattar schablon för arbetsgivaravgift, avtalspension och löneskatt och har för år 2024 fördelats med 47,18 procent på bokförda lönekostnader. Påförda kostnader för semesterlöneskuld 2024-12-31 har beräknats med personalomkostnadspålägg 47,18 procent enligt uppdaterad information år 2024 från Rådet för kommunal redovisning. Kapitaltjänstkostnader i form av avskrivningar och ränta beräknas, där avskrivningar fördelas linjärt över en anläggningstillgångs livslängd. Intern ränta beräknas på tillgångens bokförda restvärde och har debiterats med 2,5 procent under år 2024. Avskrivningstider som tillämpas framgår i redovisningsprinciperna avsnitt ”Avskrivningar”.

Gemensamma interna kostnader fördelas enligt flera principer utifrån kostnadens karaktär. Gemensamt ekonomisystem, IT, växelpersonal, lönesystem, information och kontorsmaterial fördelas ut till samtliga verksamheter utifrån olika fördelningsnycklar. Fördelningsnyckeln för respektive kostnad utgår från vad som är kostnadsdrivande för respektive typ av kostnad.

Övriga beställningar fördelas ut till användande verksamhet. Lokalhyrorna fördelas till verksamheterna som internhyra. Fastighetsavdelningen beräknar internhyran utifrån drift-, underhålls- och kapitaltjänstkostnad per fastighet och år. Lokalvård beräknas och baseras på självkostnadsprincip, det vill säga vad respektive yta kostar att städa. Beräkningen baseras på vilket behov och vilken nivå på städningen verksamheten har. Telefonanknytningar och del av växel fördelas med fast årligt pris per anknytning utifrån antalet anknytningar. Internhyra för fordon fördelas månadsvis från gata/parkverksamheten till respektive verksamhet grundat på faktisk kostnad. Övriga interna köp och försäljningar mellan kommunens förvaltningar debiteras köpande förvaltning löpande genom internfakturering.

Schematisk beskrivning av hur drift- och investeringsredovisning hänger samman med kassaflöde samt resultat- och balansräkningen:

Driftredovisning (mnkr)	**Intäkter**	**Kostnad**	**Utfall**
Nämndernas nettokostnader	422	-1 239	-817
Finansförvaltningen	47	-49	-2
Verksamhetens nettokostnader	**469**	**-1 288**	**-819**
Justering: poster ej hänförbara till verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	-236	272	36
Årets resultat enligt resultaträkningen	**233**	**-1 016**	**-783**

Investeringsredovisning (mnkr)	**Inkomster**	**Utgifter**	**Netto**
Investeringsutgift	-	-128	-128
Investeringsinkomster	2	-	2
Summa enligt inv.red	**2**	**-128**	**-126**

Resultaträkning (mnkr)	
Verksamhetens intäkter	233
Verksamhetens kostnader	-1 016
Avskrivningar	-35
Verksamhetens nettokostnad	**-818**
Skatteintäkter, generella statsbidrag	812
Verksamhetens resultat	**-6**
Finansnetto	14
Årets resultat	**8**

Balansräkning (mnkr)	
Tillgångar	
Anläggningstillgångar	812
varav årets avskrivningar	*-35*
varav årets investeringar	*128*
Omsättningstillgångar	269
Summa tillgångar	**1 081**
Skulder	
Eget kapital	439
varav årets resultat	*-8*
Avsättningar	19
Skulder	622
Summa eget kapital och skulder	**1 080**

Kassaflöde (mnkr)		
Årets resultat		8
Årets avskrivningar		35
Justeringspost ej likviditetspåverkande		-4
Löpande verksamheten		-1
Investeringsverksamheten		-129
varav årets investeringar	*-128*	
varav försäljningsinkomster	*1*	
Finanseringsverksamheten		116
varav investeringsbidrag	1	
Årets kassaflöde	**-126**	**25**

Driftredovisning

(tkr) Nämnd	Budget 2024			Bokslut 2024				Bokslut 20231231		
	Intäkt	Kostnad	Budget	**Intäkt**	**Kostnad**	**Utfall**	**Budget-avvikelse**	**Intäkt**	**Kostnad**	**Utfall**
Kommunfullmäktige	-	-1 730	-1 730	-	-1 703	-1 703	27	2	-1 758	-1 756
Revisionen	-	-900	-900	-	-895	-895	5	-	-842	-842
Valnämnden	-	-1 070	-1 070	-	-927	-927	143	-	-190	-190
Överförmyndaren	30	-1 966	-1 936	27	-2 102	-2 075	-139	28	-1 808	-1 780
Kommunstyrelsen	250 595	-369 513	-118 918	273 222	-365 401	-92 179	26 739	246 427	-340 401	-93 974
Barn- och utbildningsnämnden	74 942	-369 096	-294 154	72 721	-373 037	-300 316	-6 162	72 095	-367 341	-295 246
Socialnämnden	54 127	-369 040	-314 913	55 561	-409 268	-353 707	-38 794	57 612	-398 742	-341 130
Kultur- och fritidsnämnden	4 282	-42 040	-37 758	7 302	-43 725	-36 423	1 335	5 135	-33 320	-28 185
Räddningsnämnden	2 505	-22 803	-20 298	3 097	-23 247	-20 150	148	3 372	-22 973	-19 601
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	12 315	-19 128	-6 813	9 914	-18 661	-8 747	-1 934	11 343	-19 205	-7 862
Nämndernas nettokostnader	**398 796**	**-1 197 286**	**-798 490**	**421 844**	**-1 238 966**	**-817 122**	**-18 632**	**396 014**	**-1 186 580**	**-790 566**
Finansförvaltningen	41 990	-53 633	-11 643	47 486	-48 805	-1 319	10 324	37 031	-45 319	-8 288
Verksamhetens nettokostnader	**440 786**	**-1 250 919**	**-810 133**	**469 330**	**-1 287 771**	**-818 441**	**-8 308**	**433 045**	**-1 231 899**	**-798 854**
Totalt driftverksamheten	**440 786**	**-1 250 919**		**469 330**	**-1 287 771**			**433 045**	**-1 231 899**	
Justeras: Poster som ej är hänförbara till verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	*-190 000*	*190 000*		*-236 370*	*271 281*			*-207 938*	*242 485*	
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	**250 786**	**-1 060 919**		**232 960**	**-1 016 490**			**225 107**	**-989 414**	

Nämndernas nettokostnader redovisar sammantaget en negativ avvikelse mot budget med minus 19 mnkr. Exkluderas nettointäkt från försäljning skoglig verksamhet, exploatering, arrenden och markprojekt är överdraget mot budget 24 mnkr. Jämfört med föregående år är det en förbättring, eftersom avvikelsen mot tilldelad budgetram år 2023 var minus 30 mnkr. Finansförvaltningen inom nämndernas verksamhet redovisar plus 10 mnkr jämfört med budget, vilket har sin förklaring i lägre utfall för pensionskostnader, fördelning från lönepott och avskrivningar.

Ursprunglig budget för verksamhetens nettokostnader, 778 mnkr, beslutades av fullmäktige 2023-06-19 § 61 i "Årsplan med budget 2024 - 2027". Tekniska justeringar och tilläggsanslag har beslutats under året bland annat för förändring av budgeterad nivå på skatteintäkter och generella statsbidrag, dels för personalomkostnadskompensation med anledning av höjt personalomkostnadspålägg (PO), dels omfördelning för lönerevision. Kompensation genom tilläggsanslag har getts för ökade kostnader för hyror, elevers resor, överenskommelse om arbetskläder, samt för generella statsbidrag där tydligt angivits vad det riktade generella statsbidraget syftar till. Årets tekniska justeringar och tilläggsanslag är sammanställda i tabell "Driftbudgetens beslutade förändringar".

Driftbudget med beslutade förändringar (tkr)	**Drift**	**Resultat**
Årsplan med budget, KF 2023-06-19 §61	-777 710	1 810
Budget 2024, förändring av budgeterad nivå för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, KF 2024-02-26 §4	-15 530	0
Tekniska justeringar driftramar 2024 - omfördelning från valnämnden och kommunchef till kommunstyrelsen KF 2024-05-28 §67 (280 tkr + 680 tkr)	0	0
Budget 2024 - förändring av budgeterad nivå för finansiella intäkter, KF 2024-06-17 §83	-15 700	0
Teknisk justering driftbudgetramar 2024 omfördelning från central lönepott, KS 2024-09-03 §143 (15 293 tkr)	0	0
Tilläggsanslag (genom teknisk justering) socialnämnden för generellt statsbidrag utökat bemanning sjuksköterskor inom äldreomsorg, delegationsbeslut dnr KS/2024:651	-781	0
Teknisk justering 2024 omfördelning höjning skolkort till barn- och utbildningsnämnden från kommunstyrelsens medel till förfogande, KS 2024-09-03 § 147 (370 tkr)	0	0
Tilläggsanslag barn- och utbildningsnämnden 2024 för generellt statsbidrag "Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen", KF 2024-09-23 §108	-412	0
Teknisk justering driftbudgetramar 2024 omfördelning från central lönepott RIB, KS 2024-11-26 §200 (520 tkr)	0	0
Teknisk justering driftbudgetramar 2024 - elevers studieresor till Auschwitz, KS 2024-11-26 §202 (500 tkr)	0	0
Tekniska justeringar driftbudgetramar 2024 - för överenskommelse om arbets/-skyddsskor och vinterjackor, delegationsbeslut dnr KS/2024:301 (14 tkr + 176 tkr)	0	0
Begäran om tilläggsanslag Blomsterbäckskolan ökade hyreskostnader i samband med ut/ombyggnad, Barn- och utbildningsnämnden 2024 (679 tkr)	0	0
Summa	**-810 133**	**1 810**

Nämndernas avvikelser kommenteras i det följande:

Kommunfullmäktiges nettokostnad uppgår till 1,7 mnkr, vilket är i nivå med budgeterat.

Revisionens nettokostnad uppgår till 0,9 mnkr, vilket är i nivå med budgeterat.

Valnämndens nettokostnad uppgår till 0,9 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med plus 143 tkr. De, mot budgeterat, lägre nettokostnaderna hänförs till att befintlig personal använts och att diverse material, tjänster och kurser med mera inte behövts i budgeterad omfattning.

Överförmyndarens nettokostnad uppgår till 2,1 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med minus 139 tkr. Förklaringen till överdraget är högre kostnader för systemstöd vilket delvis balanseras av lägre personalkostnader och ianspråktagande av medel för oförutsett.

Kommunstyrelsens nettokostnad, inklusive skog- och exploateringsverksamheten, uppgår till 92 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med plus 27 mnkr. Jämfört med lämnad prognos per oktober är utfallet mot budget en förbättring med 4 mnkr. Årets positiva avvikelse är hänförlig till att samtliga funktioner med undantag av IT-funktionen har bättre utfall än budgeterat för året. Årets utfall förklaras av högre intäkter och lägre kostnader än budgeterat.

Intäkternas utfall förklaras, jämfört med budget, dels av bidrag för förpackningsinsamling från Naturvårdsverket, dels högre bidragsintäkter i projekt, dels intäkter från avverkning, gallring och föryngring. Projektintäkterna avser främst bidrag för näringslivsutveckling från Tillväxtverket samt bidragsintäkter för sanering av garveriområdet och andra markprojekt. För bidragsintäkterna finns motsvarande kostnader utöver budget.

Personalkostnadernas utfall beror på ej tillsatta vakanser. Högre personalkostnader inom lokalvård, tvätt och kommunchef balanseras av vakanser inom service- och teknikfunktionen övergripande, lägre tjänstgöringsgrad bland ordinarie personal inom ekonomifunktionen samt färre inom AME-verksamheten och kanslifunktionen.

Övriga kostnaders utfall förklaras av tillkommande kostnader som balanseras av ej nyttjade medel till kommunstyrelsens förfogande. Jämfört med budget finns kostnader i projekt som ej budgeterats, bland annat köp av tjänst för förpackningsinsamlingen. Dessa är finansierade genom motsvarande bidragsökning. Därtill finns högre kapitaltjänstkostnader samt kostnader för IT-åtgärder i årets utfall.

Barn- och utbildningsnämndens nettokostnad uppgår till 300 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med minus 6 mnkr. Jämfört med lämnad prognos per oktober är utfallet mot budget en försämring med 2 mnkr, vilken förklaras av rättelse av fel från tidigare år. Årets utfall förklaras av lägre intäkter och högre kostnader jämfört med budgeterat. Avvikelsen mot budget avseende intäkterna förklaras av återbetalning av tidigare återsökt momsersättning och lägre interkommunala ersättningar som delvis vägs upp av högre bidrag från Migrationsverket och Skolverket.

Personalkostnaderna är lägre jämfört med budget trots att genomförda personalanpassningar inte nått full effekt. Med anledning av höjt personalomkostnadspålägg har samtliga nämnder getts budgetkompensation som täcker ökade personalkostnader. Exkluderas kompensationen finns överdrag inom förskolor och grundskolor. Utfallet omfattas även innevarande år av särskild överenskommelse om pensionsavgång.

Övriga kostnaders utfall jämfört med budget beror på överdrag inom flera kostnadsslag, bland annat interkommunala ersättningar gymnasiet där elever som valt annan ort ökar, högre IT-kostnader för datorer och licenser samt inhyrd personal (kurator). Överdraget förklaras även av ingående ej fördelade anpassningar med 7,9 mnkr som har lagts centralt som ”negativ” kostnad i detaljbudgeten. Medel för oförutsett 1 procent motsvarande 2,8 mnkr har därför inte inrymts. I praktiken finns ingående överdrag mot budgetram med 5,1 mnkr som påverkar analysen jämfört budget.

Socialnämndens nettokostnad uppgår till 354 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med minus 39 mnkr. Jämfört med lämnad prognos per oktober är utfallet mot budget en försämring med 2 mnkr. Årets utfall omfattar både högre intäkter och högre kostnader jämfört med budgeterat.

Intäkter från bidrag budgeteras försiktigt då de inte alltid är kända vid budgetens upprättande. Personalkostnadernas överdrag mot budget beror dels på ökade behov inom äldreomsorgen, dels på att medarbetare har fått gå upp till heltid och nyanställda har fått heltidstjänster utan att förvaltningen har arbetat om scheman utifrån detta. Högre personalkostnader inom äldreomsorgen balanseras i viss mån av lägre personalkostnader inom LSS.

Övriga kostnader ligger högt över budget vilket beror på placeringar inom IFO avseende barn och unga, inklusive kostnader för föräldrar på utredningshem. Även kostnader för elevboende inom IFO och kostnader för inhyrd personal inom IFO och HSR är högre än budgeterat.

Även intäkter från statsbidrag är högre än budgeterat avseende bibliotek, kulturskola och öppna ungdomsverksamheten.

Kultur- och fritidsnämndens nettokostnad uppgår till 36 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med plus 1,3 mnkr. Nämndens ökade nettokostnad mellan åren är hänförlig till att Malung-Sälens simhall togs i drift hösten 2024. Jämfört med lämnad prognos per oktober är utfallet mot budget en förbättring med 1,1 mnkr. Årets positiva avvikelse mot budget förklaras av framför allt högre intäkter och lägre personalkostnader.

Intäkter från simhallen är högre än budgeterat med anledning av fler besökare. Även intäkter från statsbidrag är högre än budgeterat avseende bibliotek, kulturskola och öppna ungdomsverksamheten.

Personalkostnader har ett lägre utfall än budgeterat vilket i huvudsak förklaras med lägre personalkostnader inom öppna ungdomsverksamheten. Överdraget inom övriga kostnader beror på högre initiala inköp för Malung-Sälens simhall, samt inköp av inventarier som ej är betrakta som anläggningstillgångar (investering). Medel för oförutsett har inte behövt tas i anspråk och årets utbetalda arrangemangsbidrag är lägre än budgeterat.

Personalkostnader inom utryckningsverksamheten har ett lägre utfall än budgeterat på grund av lägre larmfrekvens.

Räddningsnämndens nettokostnad uppgår till 20 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med plus 0,1 mnkr. Jämfört med lämnad prognos per oktober är utfallet motsvarande prognostiserat. Avvikelsen är en sammantagen effekt av både högre intäkter och högre kostnader jämfört med budget. Intäkternas positiva avvikelse förklaras av högre projektintäkter inom säkerhet och kris som i sin tur uppväger lägre intäkter avseende tillsyn respektive internutbildning GLB/HLR. Det sammantagna överdraget av personalkostnader förklaras främst av utförd tid i projekt som täcks av bidragsintäkter inom kris och säkerhet. Personalkostnader inom utryckningsverksamheten har ett lägre utfall än budgeterat vilket är ett resultat av lägre larmfrekvens. Övriga kostnader har ett högre utfall med anledning av utbildning av räddningstjänstpersonal och därtill hörande kostnader för resor, logi och kost. Bland övriga kostnader ingår även inköp utöver budget för utrusning av FIP-bil samt snöröjning. Kapitaltjänstkostnad har ett lägre utfall än budgeterat på grund av långa leveranstider, som lett till försenade fordonsinvesteringar.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens nettokostnad uppgår till 9 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med minus 1,9 mnkr.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens nettokostnad uppgår till 9 mnkr, vilket jämfört med budget är en avvikelse med minus 1,9 mnkr. Jämfört med lämnad prognos per oktober är utfallet mot budget en försämring med 0,5 mnkr. Intäkter och övriga kostnader har överdrag mot budget, medan personalkostnaderna har ett lägre utfall.

Intäkternas utfall förklaras av lägre intäkter från bygglov, samt samtliga tillsynsområden förutom alkoholtillsyn. Personalkostnadernas utfall jämfört med budget beror på återhållsamhet vid återbesättning inom stadsbyggnadskontoret och vakanser inom miljökontoret. Övriga kostnader har ett högre utfall beroende på konsultstöd i översiktsplanerarbetet, samt konsultförstärkning inom miljökontoret på grund av vakanser. Inköp för översiktplanearbetet har interndebiterats kommunstyrelsen vilket medfört motsvarande högre intäkter.

Intäkternas utfall förklaras av lägre intäkter från bygglov.

Investeringsredovisning

Färdigställda investeringar

(tkr)		Bokslut 20241231				Totalt investeringsprojekt	
Nämnd/Förvaltning	**Budget 2024**	**Inkomster**	**Utgifter**	**Utfall 2024**	**Avvikelse budget 2024**	**Budget**	**Utfall**
Kommunstyrelsen							
Service & teknik (skattefinansierade)							
Energibesparande åtgärder (årliga medel)	-1 500	-	-1 406	-1 406	94	-1 500	-1 406
Lokaler övrigt (årliga medel)*	-2 500	-	-	-	2 500	-2 500	-
Blomsterbäckskolan modulen	-3 000	-	-3 055	-3 055	-55	-3 000	-3 055
Malung-Sälens simhall**	-87 605	-	-80 262	-80 262	7 343	-252 000	-244 656
Gator & trottoarer	-5 000	-	-4 590	-4 590	410	-5 000	-4 590
*varav Lim Olles väg**	-	-	-	-	-	-	*-701*
Infart och parkering Ungärde aktivitetspark**	-500	-	-432	-432	68	-500	-432
Gatubelysning	-2 000	-	-1 001	-1 001	999	-2 000	-1 001
Lekplats Sälen**	-	-	-345	-345	-345	-1 000	-2 137
Fordon (bilar)***	-	-	-237	-237	-237	-	-237
Sopmaskin (stor)**	-800	-	-716	-716	84	-800	-716
Sopmaskin (försäljning)	-	374	-	374	374	-	374
Lastmaskin SoT/AME	-3 000	-	-3 583	-3 583	-583	-3 000	-3 583
Tvättmaskin	-	-	-93	-93	-93	-	-93
Laddstation Öje	-	969	-969	0	-	-	-
Måltid maskiner & inventarier	-500	-	-311	-311	189	-500	-311
Service & teknik (avgiftsfinansierade)							
Dahlfastigheten - kallförråd**	-836	-	-835	-835	1	-1 000	-999
Fjärrvärmekulvert till Passaren & Tingshuset	-2 800	-	-1 063	-1 063	1 737	-2 800	-1 063
Fjärrvärme grind	-	-	-266	-266	-266	-	-266
Närvärmekulvert polisen Sälen **	-	-	-	-	-	-	-288
Närvärmekulvert Byvägen Sälen**	-193	-	-128	-128	64	-1 500	-1 435
Socialnämnden							
Inventarier daglig verksamhet Lillmon	-244	-	-	-	244	-244	-
Inventarier (simhall)	-2 000	-	-552	-552	1 448	-2 000	-552
Maskin (snökanon)	-	-	-60	-60	-60	-	-60

Färdigställda investeringar

(tkr)	Bokslut 20241231					Totalt investeringsprojekt	
Nämnd/Förvaltning	**Budget 2024**	**Inkomster**	**Utgifter**	**Utfall 2024**	**Avvikelse budget 2024**	**Budget**	**Utfall**
Räddningsnämnden							
Fordon FIP-bil 2 Västra Sälenfjällen**	-2 000	-	-2 256	-2 256	-256	-2 000	-2 256
Fordon FIP-bil 3 Västra Sälenfjällen	-2 000	-	-	-	2 000	-2 000	-
Fordon FIP-bil 8360	-900	-	-	-	900	-900	-
Fordon ledningsbil 8080	-1 000	-	-	-	1 000	-1 000	-
Fordon verkstadsbil	-600	-	-	-	600	-600	-
Markfunktionen							
Skogsmark	-2 000	-	-300	-300	1 700	-2 000	-300
Övriga mark	-	126	-	126	126	-	126
Fastighetsreglering	-	108	-	108	108	-	108
Summa färdigställda investeringar	**-120 978**	**1 577**	**-102 460**	**-100 883**	**20 094**	**-287 844**	**-269 529**

Pågående investeringar

(tkr)	Bokslut 20241231					Totalt investeringsprojekt	
Nämnd	**Budget 2024**	**Inkomster**	**Utgifter**	**Utfall 2024**	**Avvikelse budget 2024**	**Budget**	**Utfall**
Kommunstyrelsen							
Digitala anslagstavlor	-500	-	-	-	500	-500	-
Service & teknik (skattefinansierade)							
Kommunala ledningsplatser	-3 675	-	-	-	3 675	-3 675	-
Fastighet Bredsjön	-553	-	-768	-768	-215	-3 000	-3 215
Tingshuset ombyggnad	-16 177	-	-12 534	-12 534	3 643	-16 500	-12 858
Förvaltningshuset Sälen (takutskott & tillgänglighetsanpassning)	-2 783	-	-2 567	-2 567	216	-2 800	-2 584
Svetsaren, tak	-24 161	-	-	-	24 161	-25 000	-839
Svetsaren, anpassning idrottshall	-15 000	-	-	-	15 000	-15 000	-
MSG ny fasad & tak matsal	-	-	-562	-562	-562	-	-562
Solstrålen ventilation	-	-	-106	-106	-106	-	-106
Industrihus 1, omb hemtjänstlokaler	-8 500	-	-	-	8 500	-8 500	-
Lillmons skola, omb daglig verksamhet	-6 758	-	-8 565	-8 565	-1 807	-6 800	-8 607
Gator Backbyvägen		-				-	*-66*
Lekställning	-	-	-130	-130	-130	-	-130
Service & teknik (avgiftsfinansierade)							
Fjärrvärme reningsutrustning	-5 000	-	-	-	5 000	-5 000	-
Närvärmepanna Lima	-18 000	-	-	-	18 000	-18 000	-
Socialnämnden		**-**	**-**	**-**			
Inventarier hemtjänsten industrihus 1	-520	-	-	-	520	-520	-
Räddningsnämnden		**-**	**-**	**-**			**-**
Fordon Typ 4 Tankbil Malung	-4 200	-	-	-	4 200	-4 200	-
Fordon utryckningsbil 8060	-1 500	-	-	-	1 500	-1 500	-
Markfunktionen		**-**		**-**			
GPS-utrustning	-	-	-74	-74	-74	-	-74
Skogsbilvägar Stupberget	-400	-	-	-	400	-400	-
varav Östra Fors 53:7	-	-	-	-	-	-	-835

Pågående investeringar

(tkr)	Bokslut 20241231					Totalt investeringsprojekt	
Nämnd	Budget 2024	Inkomster	Utgifter	Utfall 2024	Avvikelse budget 2024	Budget	Utfall
Summa pågående investeringar	-107 727	-	-25 306	-25 306	82 421	-111 395	-29 876
Årets investeringar	-228 704	1 577	-127 766	-126 189	102 515	-399 239	-299 405

** Årliga medel fördelade på flera projekt*
***Pågående projekt 2023-12-31 som färdigställts under 2024*
**** Leasingbilar avser anskaffning av fordon genom finansiell leasing*

Årets investeringsutgifter uppgår till 128 mnkr, att jämföra med budgeterade investeringsutgifter om 229 mnkr. Inför verksamhetsåret beslutades i ”Årsplan med budget 2024 - 2027” om investeringar för år 2024 med 49 mnkr. Kommunstyrelsen beslutade i april om överflytt av pågående och ej påbörjade investeringsmedel från år 2023 med sammanlagt 170 mnkr. Beslut har vidare fattats att upphäva tidigare investeringsanslag för sarg, samt tillkommande investeringsanslag för kommunala ledningsplatser, etablering moduler etapp två Blomsterbäcksskolan, fjärrvärmekulvert till Passaren och Tingshuset samt tilläggsanslag utryckningsbil 8060. För sammanställning av förändring av årets budgeterade investeringsmedel, se tabell ”Investeringsbudget 2024 beslutade förändringar”. Årets investeringsinkomster uppgår till 2 mnkr. Inkomsterna omfattar dels utfall från försäljning av anläggningstomter med bokfört värde 0 kronor, innebärande att dessa i sin helhet har redovisats som reavinst, dels investeringsbidrag med 1 mnkr för uppförande av laddstation i Öje.

Vid årsskiftet 2024 fanns 21 pågående investeringar i Malung-Sälens kommun. Av dessa fanns 10 projekt med beslutad investeringsbudget där inget utfall fanns för 2024. Pågående projekt där projektering eller upphandling påbörjats under året har kommunstyrelsen, under mars 2025, beslutat överflytta investeringsmedel med totalt 85 mnkr till år 2025. Under året har 8 pågående investeringsprojekt från tidigare år har avslutats.

Pågående investeringar med anslagna investeringsmedel som inte påbörjats beror bland annat på utredning, prioriteringar och leveranstider.

Medel för en fjärde **digital skylt** finns budgeterade, men planeringen har dragit ut på tiden.

Iordningställande av **kommunala ledningsplatser** kommer ske under 2025 som en del i andra pågående investeringar.

Investeringsprojekt renovering av **tak** på fastigheten **Svetsaren** inleddes år 2021. Projektet har dragit ut på tiden med anledning av miljöutredning av fastigheten/området. Det är fortfarande oklart hur många fler platsspecifika riskbedömningar som krävs. Utredningen får till följd att beslutade investeringar **idrottshall Svetsaren** även förskjutits framåt i tid. Förhoppningen är att påbörja markarbeten under våren 2025 och upphandla entreprenör för takbyte. Takbytet kommer genomföras i två etapper. Om planeringen hålls kommer etapp 1 genomföras sommaren/hösten 2025. Parallellt med renovering av tak kommer planering för idrottshall pågå och förhoppningen är att byggnationen kan ske parallellt med etapp 2 för takbyte.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-09-25 § 81 om investeringsanslag för ombyggnation del av **industrihus 1 för hemtjänsten** södra med 8,5 mnkr. Ombyggnationen omfattar åtgärder för omklädningsrum, kontor, samanträdesrum, personalrum, parkering, ventilation och värmesystem med mera. Upphandling av entreprenör har påbörjats under året och projektet startar under inledningen av 2025. För projektet finns även anslagna medel för **inventarier hemtjänstlokal.**

Investering i **reningsutrustning fjärrvärme** har påbörjats under året med upphandling av entreprenör. Upphandlingen har blivit överprövad och projektstart har därför förskjutits i tiden.

Förberedelser för investering i **närvärmepanna Lima** har pågått under året, inledningsvis kommer upphandling av projektet ske under början av år 2025.

Anskaffning av **typ 4 släck/tankbil** är upphandlad, leverans förväntas ske under kvartal 1 år 2025. Inköp av **utryckningsbil 8060** förväntas levereras under augusti 2025.

Skogsbilväg Stupberget har projekterats hösten 2024 och byggs 2025.

Investeringsbudget med beslutade förändringar (tkr)

Årsplan med budget, KF 2023-06-19, §61	48 664
Överflytt investeringsmedel 2023 - 2024, KS 2024-04-09 §66	170 364
Upphävande av tidigare beslut om investering sarg i ishall, KF 2024-02-26 §7	-1 000
Inrättande av kommunala ledningsplatser, KF 2024-02-26 §8	3 676
Investering etablering moduler etapp 2 Blomsterbäcksskolan, KF 2024-05-28 §67	3 000
Investering fjärrvärmekulvert till Passaren 9 och före detta Tingshuset, KF 2024-05-28 §66	2 800
Tilläggsanslag investeringsmedel utryckningsbil 8060, KF 2024-09-23 §107	1 200
Summa	**228 704**

Av årets investeringsutgifter 228 mnkr svarar investeringsprojekt med utgift över 1 mnkr, för 121 mnkr av genomförda investeringar, se tabell "Större investeringar". Budget för dessa uppgår till 133 mnkr av totala budgetmedel 229 mnkr.

Investeringar med utfall över 1 000 tkr	**Budget**	**Utgift**	**Avvikelse**
Simhall	87 605	80 262	7 343
Tingshuset - ombyggnation	16 176	12 534	3 642
Lillmons skola - ombyggnad daglig verksamhet	6 758	8 565	-1 807
Gator och trottoarer	5 000	4 590	410
Lastmaskin 2024	3 000	3 583	- 583
Blomsterbäcksskolan - moduler etapp 2	3 000	3 055	- 55
Förvaltningshuset Sälen - tillgänglighetsanpassningar	2 783	2 567	216
FIP-bil 2 Västra Sälenfjällen	2 000	2 256	- 256
Energibesparande åtgärder	1 500	1 406	94
Fjärrvärmekulvert Passaren och Tingshuset	2 800	1 063	1 737
Gatubelysning	2 000	1 001	999
Summa	**132 622**	**120 882**	**11 740**

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2022 att bygga en simhall på sportfältet i Malung. Investeringen slutfördes under sommaren och simhallen invigdes i början av oktober. Som ett led i energiåtgärd för att minska driftkostnaderna utökades planerad solcellsanläggning från ursprungligen planerade 53 000 Kwh till 125 000 Kwh. Trots utökningen landade den slutliga investeringsutgiften på 245 mnkr vilket var 7 mnkr lägre än budgeterat. Den positiva budgetavvikelsen förklaras av bra material- och metodval.

Ombyggnation av **Tingshuset** för att tillskapa kontorsrum och sammanträdesrum har fortsatt och beräknas färdigställas under kvartal 1 år 2025 med undantag av carport, inklädning av reservkraft och asfaltering. Dessa kommer färdigställas under sommaren. Investeringsprojektet är budgeterat till 16,5 mnkr, och totala investeringsutgifter prognostiseras med ett utfall inom budget.

Ombyggnation del av Lillmons skola för **daglig verksamhet** har fortgått under året och inflyttning kommer ske under början av år 2025. Den totala utgiften prognostiseras ha överdrag mot budget främst med anledning av att samtliga anbud översteg investeringsanslaget. Beslut togs att fortsätta med projektet trots att anbuden översteg investeringsanslaget. Under projektets genomförande har fördyrande åtgärder tillkommit, bland annat utbyte av värmesystemet i den del som byggs om. Dessutom har under projektets gång kompletteringar eller ändringar utifrån verksamhetens (daglig verksamhet) behov gjorts. Åtgärderna har varit nödvändiga och samtidigt kostnadsdrivande.

Investering i **gator och vägar** har under året fortsatt enligt antagen underhållsplan. Årets genomförda gatuprojekt 4,6 mnkr är lägre än budgeterade årliga medel (5 mnkr) med 0,4 mnkr. Föregående år gjordes ett överdrag mot årliga medel med 0,3 mnkr. Ny beläggning, asfalt, och dagvattenbrunnar har anlagts på Malungs biblioteks parkering, Lim Olles väg, Grönlandsvägen och del av Linjovägen. Ny beläggning, asfalt, och dagvattenledningar samt nya dagvattenbrunnar har anlagts på Buheden Lima. På Pell Annas väg, Skervägen, Östra Bangatan och gamla landsvägen Lima har ny beläggning, asfalt, lagts. Lim Olles väg var pågående från 2023 och har färdigställts. Pågående gatuprojekt vid årsskiftet 2024 är Backbyvägen, där kantsten införskaffats.

Inköp av **lastmaskin** till gata/parkverksamheten har gjorts under året. Vinnande anbud översteg investeringsanslaget med 0,6 mnkr. Den inköpta lastmaskinen ersätter tidigare lastmaskin som gata/park haft. Befintlig lastmaskin har överlåtits internt till AME som därmed kan utföra mer uppdrag i egen regi. Genom att tidigare lastmaskin överlåts internt finns den kvar i organisationen och gata/park kan låna den vid behov.

För att förbereda inför om- och tillbyggnad av Blomsterbäcksskolan beslutade kommunfullmäktige om investeringsanslag för etablering av **moduler etapp 2 på Blomsterbäcksskolan**. Modulerna ersätter tidigare moduler med nya klassrum i skolbyggnaden, som kommer beröras av ombyggnaden. Investering för etablering av moduler avser grundläggning av hårdgjord yta för uppställning och gångväg samt åtgärder för vatten och avlopp, brand- och inbrottslarm, samt passersystem. Åtgärderna genomfördes under året med mindre överdrag.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-09-25 § 80 om investeringsanslag för **tillgänglighetsanpassning och ombyggnation av takutskott förvaltningshus Sälen** med 2,8 mnkr. Projektet fördröjdes i tid då inga anbud inkom vid upphandling. Byggnation har påbörjats under 2024 via avrop från ramavtal, och beräknas vara klart i början av år 2025.

Räddningstjänsten har köpt in **FIP-bil 2**, som är drift sedan januari 2024.

Årets **energibesparande åtgärder** uppgår till 1,4 mnkr och har ett lägre utfall än budgeterat. Under året har belysning bytts ut från lysrör till LED-armaturer vid Blomsterbäcksskolan, Sälens skola, förskolan Hästen och Samariten som bland annat inrymmer Malungs vårdhem.

Fjärrvärmekulvert har anlagts och slutförts till Passaren 9 och Tingshuset. Genom att merparten av markarbetena utförts av gata/parkverksamheten har investeringsutgiften kunnat hållas nere. Det förklarar den positiva avvikelsen mot investeringsbudget.

Årets investeringsmedel för **gatubelysning** har använts till byte av belysning avseende västra Utsjövägen och Tandö-Bu. Utfallet för året är lägre än budgeterat vilket kan jämföras med 2023 års överdrag. Det förklaras av att investeringar i gatubelysning följer Elverkkoncernens ombyggnad av ledningsnät.

Investering i gator och vägar har under året fortsatt enligt antagen underhållsplan. Bland annat har ny beläggning, asfalt, och dagvattenbrunnar anlagts i centrala delar av Malung och Buheden, Lima.

MALUNG-SÄLENS KOMMUN
KOMMUNREVISORERNA

2025-04-29

Till
Fullmäktige i Malung-Sälens kommun
Organisationsnummer 212000-2148

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivits enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom åtgärder inte varit tillräcklig för att klara 2024 års budget. Nämnden redovisar för räkenskapsåret underskott med – 6 mkr.

Vi bedömer att socialnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom åtgärder inte varit tillräcklig för att klara 2024 års budget. Nämnden redovisar för räkenskapsåret underskott med – 39 mkr. Vi bedömer att det finns ett behov av att förstärka prognossäkerheten. Vi konstaterar vidare brister i styrning av verksamhet med bristande måluppfyllelsen beträffande verksamhetsmålen.

Vi bedömer att miljö- och stadsbyggnadsnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom åtgärder inte varit tillräcklig för att klara 2024 års budget. Nämnden redovisar för räkenskapsåret underskott med – 1,9 mkr vilket i förhållande till nämndens totala budgetram är en avvikelse om nästan 20 procent av den totala budgeten 2024.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och samtliga nämnder uppvisar brister i arbetet med intern kontroll. Arbetet är i behov av att stärkas för att efterleva de riktlinjer för intern kontroll som kommunfullmäktige beslutat om. Vi vill därtill särskilt poängtera vikten av att tydligt besluta om åtgärder vid avvikelser samt att utse ansvariga för dessa så att arbetet kan följas upp av nämnden.

MALUNG-SÄLENS KOMMUN
KOMMUNREVISORERNA

Vi ser mycket allvarligt på de brister som nämns ovan. Vi kommer i planerade revisionsinsatser 2025 fördjupa våra iakttagelser för att säkerställa att styrelser och nämnder vidtar relevanta åtgärder och särskilt beakta detta i ansvarsprövningen kommande år.

Vi bedömer sammantaget att kommunstyrelsen och nämnder i Malung-Sälens kommun, med ovanstående undantag, har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsernas och nämndernas interna kontroll behöver förstärkas.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen och verksamhetsmålen.

Vi tillstryker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dess organisation.
Peter Dismats och Skol Birgitta Olsson anmäler jäv och deltar inte i beslut om ansvarsprövning av vald överförmyndare.

Vi tillstryker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Malung-Sälens kommun 2025-04-29

Sten Inge Eriksson Peter Dismats Skol Birgitta Olsson

Lars Westerlund Moa Källén

Bilagor

Bilaga 1 *Revisorernas redogörelse*

Bilaga 2 *Sakkunnigas yttrande*

Bilaga 3 *Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen*

De sakkunnigas övriga rapporter har lämnats till fullmäktige löpande under året.

Årsredovisning 2024

FOTO:
Frida Liljequist
Per Nyberg
Timea Hedlund
Johanna Sörensdotter
Linnéa Magnér

Malung-Sälens kommun